

2020. február XVI. évfolyam 2. szám

PEGAZUS

A LOVASOK LAPJA

Bukott versenylóból
OLIMPIAI DÍJLÓ

A GALOPP
LEGJOBBJAI

HOGYAN LEGYEK
DÍJLOVAS?

EGY ÚJABB
MEGSZÁLLOTT
Dobokay Péter

720 Ft

DÍJUGRATÁS

EZ TÖRTÉNT 2019-BEN

A MAGYAR LOVASSPORT SZÖVETSÉG KIADVÁNYA

FEDEZŐMÉNEK DIÓSPUSZTÁN

PIGEON CATCHER

Fedeztetési díj: **150 000 Ft + ÁFA**

SZÜLETÉSI IDEJE: 2009 FAJTA: angol telivér
NEME: mén SZÍNE: sárga

MOKARRIS

Fedeztetési díj: **350 000 Ft + ÁFA**

SZÜLETÉSI IDEJE: 2014 FAJTA: angol telivér
NEME: mén SZÍNE: pej

SILVER FROST (IRE)

Fedeztetési díj: **450 000 Ft + ÁFA**

SZÜLETÉSI IDEJE: 2006
FAJTA: angol telivér NEME: mén SZÍNE: szürke

ELÉRHETŐSÉGEK:
diospuszta@babolnamentes.hu
www.babolnamentes.hu
TELEFON: 06 30 444 6891
BALIKA ATTILA ménesvezető

LEGYÜNK ISMÉT LOVAS NEMZET!

„Eleink gyalog nem is tudtak járni, szépapáink pedig királyt is lóháton választottak és lóháton tartották az országnak gyűlését” – írja Nagyváthy János 1791-ben. Európában ma is lovas népként tartanak minket számon, történelmünk összefonódott a lóval. A 18-19. században az állami ménesek (Mezőhegyes, Bábolna, Kisbér) létrejöttével, majd Kozma Ferenc tudatos tenyésztői munkája eredményeként a magyar ló világhírnévre tett szert, versenylovaink Európa versenypályáinak ünnepelelt csillagaivá váltak. Magyarország legkeresettebb exportcikke a huszárló és a könnyű kocsiló volt. A magyar népnek a lóhoz sok ezer szállal való kötődését kell, hogy felébredjünk, hogy minél többen találjanak vissza ősi barátainkhoz, a lovakhoz, egyre többen éljenek a lovaglás lehetőségeivel.

Szükséges a népszerűsítés és ma már több lovasújság jelenik meg, lovasműsorokat sugároznak a televíziók, de a népszerűsítésben a médiumok mellett a tanároknak, az agrárszakembereknek különösen fontos szerepet kell vállalniuk, ők is ismerkedjenek meg legalább a lovaglás alapjaival. Biztos vagyok benne, hogy a kisgyerekek kifejezetten vonzódnak az állatokhoz, így a lóhoz is. A természetes gondolkodás irányított kialakítására nagy szükség van, már csak a fiatalok körében általános szokás, a technikai eszközök túlzott használata miatt is. Fontosnak tartom, hogy minél több gyermek ismerkedjen meg a lóval, tanuljon meg lovagolni.

Az előrelépés egyik feltétele, hogy a tudomány és a szakképzés nagyobb szerepet kapjon a lovaséletben, fejlődésünk, sikereink záloga Wesselényi gondolatainak megfelelően az, hogy kiváló gyakorlati tudással rendelkező szakemberek kerüljenek ki az iskolákból: „Egy jó lovas, (ha lehetőségei megengedik) általában jó tenyésztő is, mert a ló teljesítményét mindig helyesen ítéli meg, ezért mindig a legjobb lovakat fogja a tenyésztésben kiválasztani.” Elengedhetetlen a lovasképzések összefogása, összehangolva a hazai és európai képesítéseket.

Kiemelt igény jelentkezik minden szervezet részéről a megfelelő szakértelemmel, gyakorlati tudással rendelkező, lovász végzettségű szakmunkások és belovaglók iránt is. Sajnos a lovász szakma ma nagyon alacsony társadalmi presztízssű, így újra el kell ismertetni azt a lótenyésztőkkel, lótartókkal, amit csak a megfelelően képzett szakmunkások érhetnek el.

Az eredmények eléréséhez fontos az infrastruktúra – de még fontosabb az elhivatottság. A lovas és a ló között olyan érzelmi kötődés alakul ki, amely tevékenységét élethosszig meghatározza. A jó lovasszakember nem csupán a ló felé bír felelősséggel, hanem alakítója lesz a lovastársadalomnak, környezetvédelemre, állatvédelemre, emberségre tanítja társait, hogy a magyar lovasélet világhírű egyéniségei nagy tetszéssel tekintsenek le ránk, mint olyanokra, akik nem eltévedtek, hanem megbecsülték és gyarapították örökségüket. Ez legyen az a szellemiség, amely a lovastársadalom munkáját meghatározza.

Sótóny Péter

Az Állatorvostudományi Egyetem rektora, a Magyar Lovassport Szövetség alelnöke

CÍMLAPFOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

tartalom

DÍJUGRATÁS

Ez történt 2019-ben... 6

DÍJUGRATÁS

Díjazottak 8

SZABADIDŐS LOVAGLÁS

Az örökös bajnoktól tanultunk 12

FOGATHAJTÁS

Fogathírek 15

AKTUÁLIS

Életműdíjat kapott dr. Tatárné Laurencz Eszter 20

PORTRÉ

„Ez az, ami igazán nekem való!” – Beszélgetés Budai Virággal 22

INTERJÚ

Vágtatempóban halad a lóversenysport népszerűsítése 25

PORTRÉ

Egy újabb megszállott – Jegyzetfüzér Dobokay Péterrel 28

SZAKÁGAJÁNLÓ

Ezt még rosszul csinálni is nagyon nehéz – avagy hogyan legyek díjlovas? 32

HIRDETÉS

Az Unikornis nagy ugrásra készül... 34

36 GALOPP
A galopp legjobbjai 2019-ben

41 MILITARY
Le Mondial du Lion

44 MILITARY
Mikor, ki, hol, hogyan? – Kalandozások a military történetében

47 RÁLÁTÁS
Az akadályugratás alapjai Andrew Hoytól

50 ÍGY TÖRTÉNT...
Bukott versenylóból olimpiai díjló

54 GYEPOSZ
Véget ért egy korszak

56 LÓTARTÁS
Gyomorfekély lovaknál

58 GYEREKEKNEK
Itt a farsang, áll a bál!

60 ÉLETKÉPEK
Életképek, január

63 MAGYAR LOVASSPORT SZÖVETSÉG
Eredmények

28

32

36

47

Ez történt 2019-ben...

Megszakítás nélküli, 12 hónapon át tartó versenyfolyamon vagyunk túl! Olimpiai kvalifikációs versenyünknek köszönhetően ismét nemzetközi látószögbe kerültünk, remek eredményeket ünnepelhettünk a szezonban, és bár a versenyhelyszínek száma csökkent, a kiemelt státuszt kapott helyszínek – ahol nagy anyagi ráfordítással meg tudták valósítani a legjobb körülményeket – számtalan országos versenyt rendezhettek az év során. A célt, hogy Kelet-Közép-Európában az egyik vezető díjugrató ország legyünk, elértük.

Hét kimagasló nemzetközi díjugrató-versenyt rendeztünk az évben, Kiskunhalas ismét visszakerült az FEI versenynap-tárába, rekordszámú nevezéssel, 31. alkalommal rendeztük meg a Gróf Széchenyi István Emlékversenyt a Nemzeti Lovardában, és tíz nemzet versenyzői lovagoltak a telt házas bábolnai világkupán. A fél évszázados múltú Hortobágyi Lovasnapok programjában újra nemzetközi ugróversenyt láthattunk, augusztusban pedig a díósgyőri vár tövében impozáns körülmények között kitűnően rendezett verseny zárta a nyarat. A Papp László Arénába végre visszaköltözhetett a nagyon népszerű téli nemzetközi díjugratóversenyünk. Sportdiplomáciai sikerként könyvelhetjük el, hogy Magyarország elnyerte a 2021-es díjugrató Európa-bajnokság rendezési jogát. Ennek első lépéseként rendezhettünk

olimpiai kvalifikációs versenyt a Nemzeti Lovardában, ami kétségkívül a tavalyi év csúcspontja volt, hiszen ismét nemzetközi látószögbe került hazai lovas életünk. Az elmúlt években a versenyrendezők felismerték, hogy már csak a kitűnő talaj és a modern infrastruktúra vonzza a versenyezni vágyókat. Mintegy tíz olyan helyszín kapott kiemelt státuszt, ahol nagy anyagi ráfordítással meg tudták valósítani a legjobb körülményeket. Így, bár a versenyhelyszínek száma csökkent, a kiemelt versenyrendezők számtalan országos eseményt rendezhettek az év során, szabadtéren és fedett pályán egyaránt. Az előbbivel is összefügg, hogy 2019-ben egyetlen országos verseny sem maradt el, és korábbi célunk is megvalósult, hogy ne hajnaltól hajnalig, hanem egészséges elosztásban állíthassák össze a rendezők a versenyprogramokat.

Három sikeres Grand Prix versenyünk három különböző helyszínen zajlott, a kiemelt díjazásért rendezett négy lovas versenyszám kiegészült két, fiatal lovaknak kiírt fináléval. A felnőtt korosztály összetett bónuszdíjért versengett. Tizedik alkalommal nevezhettük a legnagyobb díjugratóversenyünket Fiat ob-nak, és szinte minden kategóriában sikerült megnövelni pénzdíjakat a Nemzeti Lovardában. A főtámogató nemcsak a nevét adta a bajnoksághoz, hanem – Magyarországon példa nélkül állóan – egy új Fiat személygépkocsiba szállhatott be ezúttal első felnőtt női bajnokunk, Vándor Zsófia. A Tenyészverseny első alkalommal került magánfenntartású lovardába, Kecskemétre, és a szabadtéri szezon végén 30 százalékos pénzdíjemeléssel elérte szakmai célját.

A fedett pályás döntő ismét nagyon vonzó volt Budapesten, a championátus pedig részben új helyszínen, Szilvásváradon és Bábólnán nyolc címért biztosított lehetőséget a résztvevő lovasok legszélesebb körének. A Mén-Kanca és Magyar Méneskönyvek versenye idén Mezőhegyesen jubilált, sorozatban 25. alkalommal rendezték meg. A regionális versenyek a szabadidős szakággal együttműködve felkészítő versenyszámokkal egészültek ki, és az Agrárminisztérium támogatásával kisebb számban, de helyet kaptak az éves versenyprogramban. A szeptemberi négy regionális döntő mindegyike igen népszerű volt a kiemelt díjazásával, előfordult, hogy több mint húsz csapat lovagolt a címekért. Azokban a megyékben, ahol az ambiciózus lovasszakemberek életre hívták a Magyar Lovassport Szövetséghez különleges jogállással tartozó megyei egyesületeket, megrendezhették az előírásnak megfelelő megyei döntőket is. 2019-ben 304 versenynapon 45 251 startot csengettünk, 1567 lovas és 277 edző váltott licenct, akik 3053 lóval ugrattak. Nemzetközi eredményeinkből ki kell emelnem, hogy Európa vezető díjugrató hatalmai között tiszta hibátlan teljesítménnyel, összevetés után Nemzetek Díját nyert a gyermek válogatottunk Ausztriában, és a több éve eredményes fiatal lovas válogatottunk csapatversenyt nyert Csehországban, bejutott a belgiumi világdöntőbe, ahol a Challenge kupán dobogóra állhatott. A felnőtt válogatott budapesti harmadik helyezése tisztes helytállás volt, bár nem váltotta valóra álmunkat, hogy a magyar csapat indulási jogot nyerjen a tokiói olimpiára. Csatatunk első alkalommal eljutott Liszszabonba is. Az athéni ötszillagos versenyt az Eurosport adásában követhettük, láthattuk, ahogy a negyedik helyre lovagolt a korábban Bulgáriában Nemzetek Díját nyert magyar díjugrató-válogatott. Kimagasló eredményt ért el ifj. Szabó Gábor Timpex Bölcsésszel a budapesti háromszillagos nemzetközi versenyen, ahol szinte utolérhetetlen teljesítményével harmadszor is megnyerte a nagydíjat a hálás magyar közönség előtt. Szakembereink – a bírók, pályaépítők, a versenyirodák – részt vettek a szezon előtti képzéseken. A tavaly életre hívott steward-

lista a zabla- és bokavédő-használat szabályainak állandó változása miatt felértékelődött, az ezzel kapcsolatos képzésre fontos volt hangsúlyt fektetni. Sikeres vizsgák után több szakemberünk előrelépett a nemzetközi listákon.

Az edzők körét, akik szinte sarokpontját képezik díjugratóvilágunknak, igyekeztünk széles körben bevonni a műhelyprogram elméleti és gyakorlati képzéseibe. A kaposvári – szigorúnak mondott – edzői regisztrációs vizsgák letisztultan, jól működtek. Tizenkét rajtengedélyvizsgát is rendeztünk, néhol több mint 50 résztvevő jelentkezésével.

A Talent Program hatodik évadját teljesítette, és a legfiatalabbak számára három összetartással elindult a Mocorgó Program is.

Volt sajnos pozitív doppingesetünk, fontosnak tartom, hogy a Nemzetközi Lovas Szövetséggel és a Magyar Antidopping Csoporttal együttműködve a legszigorúbban tartassuk be a dopping szabályokat.

A fegyelmi ügyeket nem hagytuk kivizsgálat-

források Minisztériuma és az Agrárminisztérium kimagaslóan támogatta a lovassportot, amelyen belül kikerülhetetlen kedvezményezett a legnépszerűbb szakág, a díjugratás.

A médiában jártuk útjainkat, hogy a lovas sport elfogadottsága tovább emelkedjen: az M4 sportcsatorna és a Digi Sport a szabadidő szezonban szinte minden hónapban mutatta legnagyobb versenyünket, az Eurosporton pedig szakmai kommentátorunkkal a már megszokott módon népszerűsítettük sportágunkat.

A Riderline Magazin, a szakági weboldal és Facebook-oldal naponta friss információkkal szolgált, beszámolt az eseményekről, és az érdeklődők figyelmének közepontjában tartotta díjugratásunkat.

A reális célt, hogy Kelet-Közép-Európában az egyik vezető díjugrató ország legyünk, elértük, a legnagyobb motivációt jelentő pénzdíjazásban érezhető növekedést tudtunk végrehajtani, és véleményem szerint megvalósítottuk azt a versenyrendszert is,

FOTÓ: HÁIDU KRISZTINA

lanul, az alapszabálynak és az SZMSZ-nek megfelelően minden esetet megválasztottunk. Múltunk kimagasló egyéniségeiről megemlékezve első magyar bajnokunk, Binder Ottó érdemeit méltattuk születésének 130. évfordulója alkalmából.

Nevezési rendszerünket folyamatosan formáljuk a tapasztalatok, vélemények alapján, hogy a díjugratás világa folyamatosan átlátható legyen és egyben az utókor számára fennmaradjon.

Saját bevételeink mellett – amik a működésünk fontos pillérei – idén kiemelt támogatást kaptunk az államtól. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium, az Emberi Erő-

forrás Minisztérium támogatása a díjugratással szimpatizáló lovasember megtalálja helyét Magyarországon díjugratóvilágában.

Köszönöm minden munkatársamnak és legfőképpen a magyar díjugrató társadalomnak, hogy hagyták és segítették, hogy az elnökség elvégezze vállalt feladatát.

(Az elnöki évértékelés a Díjugrató Szakág éves közgyűlésén hangzott el, ahol külön napirendi pontot szenteltek a megemlékezéseknek és a díjátadásoknak is, lásd a 8-11. oldalon.)

Szotyori Nagy Kristóf

DÍJAZOTTAK

A Díjigrató Szakág éves közgyűlésén ünnepélyes keretek között adták át a championok, az országos bajnokok és a ranglista-helyezettek díjait, illetve méltatták mindazokat, akik bármilyen módon hozzájárultak a hazai díjigratás 2019-es sikereihez.

Championok

Póni: Szilágyi Zille Sára (Varga Ménes GYLE, edzője Varga Zoltán)

Gyermek: Magyar Balázs (Sion Security Kft., edzője ifj. Petrik Béla)

Serdülő B: Kovács Noémi (Kenesei Lovasklub, edzője Maszlag Ilona)

Serdülő A: Hóman Gréta (Airvent LC, edzője Fábíán István)

Utánpótlás: Gráf Edina Nikolett (Agro Gráf Kft., edzője ifj. Néveri Imre)

Amatőr: Bandi Barbara (Téba Lovas Egyesület)

Felnőtt: Mihucz Tibor (Timpex Nyíregyháza LK)

Csapat: Veszprém megye (csapatvezető Maszlag Ilona, tagok: Kovács Noémi, Viasz Hanna, Tamás Jázmin, Unger Fanni)

Csapatbajnokok

Amatőr csapatbajnok: Tóth Béla régió II. (csapatvezető Varga Zoltán, tagok: Kalános Éva, dr. Stark Róbert, Németh Viktória, Sunyovszky Réka)

Ifi - fiatal lovas csapat: Némethy Bertalan régió (csapatvezető Pirik Zsolt, tagok: Bara Csenge, Erdős Jázmin, Búza Patrik, Alasztics Aliz)

Felnőtt csapat: Platthy József régió (csapatvezető Máté István, tagok: Máriás Sára, ifj. Máté István, ifj. Szabó Gábor, Técsy Attila)

Országos egyéni bajnokok

Gyermek: Kiss Lizanna (Mórahalmi LSE, edzője Füzér Gábor)

Amatőr: Baumann Bori (Prosper LK, edzője Szotyori Nagy Kristóf)

Ifjúsági: Alasztics Aliz (Pirik Farm, edzője Pirik Zsolt)

Fiatal lovas: Búza Patrik (Krucsó Lovasklub, edzője Krucsó Ferenc)

Felnőtt: Vándor Zsófia (Varga Ménes GYLE)

Ranglista-helyezettek

A legeredményesebb egyesület: Toll 96 Kft. LSE

A legeredményesebb ló: Rádiháza Echo

Gyermek ranglista:

1. Törő Csongor (Krucsó Lovasklub)
2. Kiss Lizanna (Mórahalmi LSE)
3. Ifj. Szuhai Gyula (Gyula Farm Miskolc)

Ifjúsági ranglista:

1. Szuhai Péter (Gyula Farm)
2. Alasztics Aliz (Pirik Farm)
3. Plavec Szabrina (Kentaur Lovas Egylet)

Fiatal lovas ranglista:

1. Ifj. Lázár Zoltán (Lázár Lovaspark SE)
2. Jármy Vince (Némethy Bertalan Alapítvány)
3. Weinhardt Virág (Kiskunhalasi LTSE)

Szenior ranglista:

1. Kovács András (Ágfalvi LSE)
2. Kapoli István (Kabakán Kft.)

Amatőr ranglista:

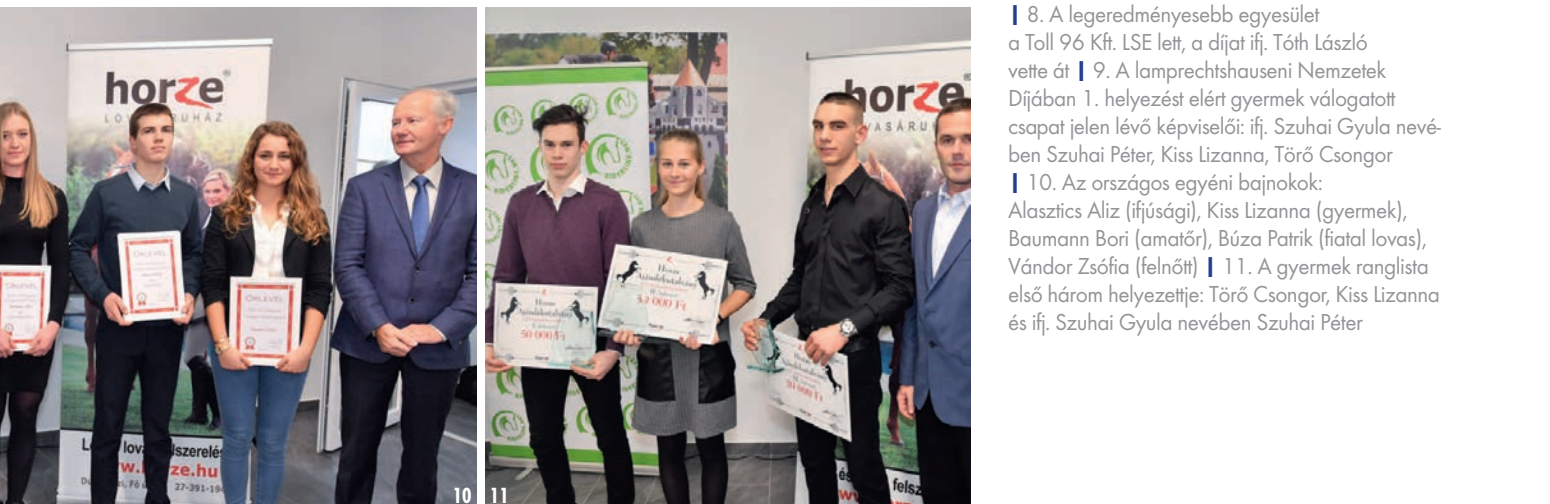
1. Baumann Bori (Prosper LK)
2. Kollár Péter (Krucsó LK)
3. Márki Zoltán (Pasaréti Honvéd Lovas SE)

Felnőtt abszolút ranglista:

1. Ifj. Tóth László (Toll 96 Kft. LSE)
2. Ifj. Máté István (Máté Szombati LSE)
3. Ifj. Szabó Gábor (Timpex Nyíregyháza LK)

FOTÓ: HAJDU KRISZTINA

- 1. A championok és edzőik: Hóman Gréta (serdülő A), Kovács Noémi (serdülő B), Magyar Balázs (gyermek), Szilágyi Zille Sára (póni), Gráf Edina Nikoletta (utánpótlás), Mihucz Tibor (felnőtt) | 2. A championátus bajnok csapata (Veszprém megye)
- 3. Kiss Lizanna, a gyermek kategória országos bajnoka | 4. Az amatőr kategória bajnok csapata (Tóth Béla régió II.)
- 5. Az ifi és fiatal lovas kategória bajnok csapata (Némethy Bertalan régió) | 6. A szenior lovas ranglista első és második helyezettje, Kovács András és Kapoli István | 7. A Platthy József régiót képviselő felnőtt csapatbajnokok
- 8. A legeredményesebb egyesület a Toll 96 Kft. LSE lett, a díjat ifj. Tóth László vette át | 9. A lamprechtshauseni Nemzetek Díjában 1. helyezést elért gyermek válogatott csapat jelen lévő képviselői: ifj. Szuhai Gyula nevében Szuhai Péter, Kiss Lizanna, Törő Csongor
- 10. Az országos egyéni bajnokok: Alasztics Aliz (ifjúsági), Kiss Lizanna (gyermek), Baumann Bori (amatőr), Búza Patrik (fiatal lovas), Vándor Zsófia (felnőtt) | 11. A gyermek ranglista első három helyezettje: Törő Csongor, Kiss Lizanna és ifj. Szuhai Gyula nevében Szuhai Péter

- 1. Az ifjúsági ranglista első három helyezette: Alasztics Aliz, Plavec Szabrina és Szuha Péter
- 2. A fiatal lovas ranglista első helyezette ifj. Lázár Zoltán lett (a díjat képviselője vette át), harmadik helyezette pedig Weinhardt Virág
- 3. Az amatőr lovas ranglista első és második helyezette, Baumann Bori és Kollár Péter
- 4. A felnőtt abszolút ranglista első három helyezette: ifj. Tóth László, ifj. Máté István és ifj. Szabó Gábor
- 5. A fiatal lovas korosztály kimagasló nemzetközi versenyeken eredményes lovasai, ifj. Lázár Zoltán, a díjat képviselője Pirik Zsolt vette át, Hollé Sára és Weinhardt Virág
- 6. A nemzetközi sikereket elért fiatal lovasok sikeres sportvezetői, Janik Attila és ifj. Kövy András
- 7. A kimagasló nemzetközi versenyeken eredményes felnőtt korú lovasok, illetve képviselőik
- 8. Rémi Gábor, az FGE CEE – Fiat Magyarország Kft. képviselője a sportág kiemelt támogatójának járó díjjal
- 9. A sportág kiemelt támogatójának járó díjat Szombati Gábor nevében ifj. Máté István vette át
- 10. Az év tenyésztőjének járó díjat Vince László képviselőjében Imre Panna vette át
- 11. A díjugratósportban eltöltött tevékenységükért, kerek születésnapjuk alkalmából díjazott szakemberek
- 12. Busi Sándor, a senior bajnokság első helyezette

Kimagasló nemzetközi versenyeken (Európa-bajnokság, CSIO nagydíj, Nemzetek Díja) elért sikereikért díjazottak

Gyermek korosztály

- A lamprechtshauseni Nemzetek Díjában 1. helyezést elért gyermek válogatott csapat: Jármay Kinga, Törő Csongor, Kiss Lizanna, ifj. Szuha Gyula

Fiat lovas korosztály

- A zduchovicei, lamprechtshauseni és opglabbeeki Nemzetek Díja versenyeken eredményes lovasai – Hollé Sára, Weinhardt Virág, Reisz Panna, ifj. Lázár Zoltán, Jármay Vince –, valamint sportvezetőiként Kövy András és Janik Attila

AKIK MÁR NEM LEHETNEK KÖZÖTTÜNK

Az idén is megemlékezett a közgyűlésen megjelent tagság mindazokról a 2019-ben elhunyt sportolókról, lovas szakemberekről, akik életük során aktívan hozzájárultak a díjugratósport fejlődéséhez, szerepet vállaltak a szakág életében és támogatták a díjugratást.

Matajsz János díjugrató egyéni és csapatbajnok, válogatott lovasversenyző 83 évesen hunyt el. Mezőhegyesen kezdett lovagolni és versenyezni, de a kiskunhalasi Határőr Dózsa színeiben teljesedett ki sportpályafutása. 1963-ban egyéni felnőtt magyar bajnok volt Pillangóval, és csapatban sem találtak legyőzőre, sok-sok nemzetközi versenyen győzedelmeskedett. A fiatal halasi határőrlovasok oktatásával is foglalkozott, majd Török-szentmiklóson zárult lovas pályafutása.

Berei Bélát 79 évesen érte a halál. Hódmezővásárhelyen lovardát alapított és működtetett. Unokáit a magyar utánpótláslovas-élet legmagasabb szintjéig juttatta el. Díjugrató-társadalmunk aktív nagypapája volt.

Steigervald József, a gyulai Galopp Kft. ügyvezetője életének 69. évében hunyt

el. Békés megye lovaséletének jelentős tenyésztője és a lovassport támogatója volt.

Kovács Imre a Pápai Lovasklub színeiben versenyzett. A Dunántúl lovasturizmusának egyik meghatározó alakját vesztítettük el személyében.

Id. Nagy Mihály a komáromi méntelepen szolgált abrakmesterként, majd a nagyeceni méntelepen és lovardában dolgozott az indulástól szinte a kapuzásig. Személyében talán az utolsó igazi „csődöröst” vesztítettük el.

Müller János, a magyar lótenyésztés kiváló szakembere 85 évesen hunyt el. 1969-től nyugdíjazásáig a bolyi tenyésztési kirendeltség vezetőjeként szolgált a magyar lótenyésztést Baranya és Somogy megyében. Munkájáért gróf Széchenyi István-émlékéremmel tüntették ki.

Kordás József, az örökös pásztor, akinek díjugrató pályafutása a hortobágyi ménesházhoz kötődik, 82 éves korában távozott. Legeredményesebb lóva Füttyös volt. A 90-es években edzőként terelgette Hódmezővásárhelyen a jelen generációját.

Felnőttek

- A Nemzetek Díja-győztes csapat (Bojouristhje): Vándor Zsófia, Hügyecz Mariann, ifj. Máté István, Burucs Barna
- Az athéni CSIO5*-W Nemzetek Díjában 4. helyezett csapat: Vándor Zsófia, ifj. Máté István, ifj. Szabó Gábor, Fazekas István
- A budapesti CSI3*-W Nemzetek Díjában 3. helyezett csapat: Hügyecz Mariann, ifj. Kövy András, Horváth Balázs, ifj. Szabó Gábor
- Németh István felnőtt szövetségi kapitány
- Ifj. Szabó Gábor, a Budapesti nemzetközi díjugratóverseny nagydíjának háromszoros győztese

Az év tenyésztője 2019

Vince László

A díjugrató sportág kiemelt támogatói

- FGE CEE – Fiat Magyarország Kft. – Rémi Gábor
- Szombati Gábor

Különdíjat kaptak

- Busi Sándor a senior bajnokságban elért 1. helyezéseért
- Bálint Gábor a díjugratósportban eltöltött tevékenységéért, 70. születésnapja alkalmából
- Abay Pál, Gulyás Gábor, Makai Tamás, Perei Gábor és Zupán Péter a díjugratósportban eltöltött tevékenységükért, 60. születésnapjuk alkalmából

Pegasus

AZ ÖRÖKÖS BAJNOKTÓL TANULTUNK

A Magyar Lovassport Szövetség Szabadidős Szakága fennállása óta minden évben megszervezi téli előadásorozatát a Nemzeti Lovarda Tudásközpontjában. A mostani téli időszak második, ugyanakkor a 2020-as év első előadását Dallos Gyula mesteredző, örökös magyar bajnok, a Kincsem Nemzeti Lovas Program végrehajtásáért felelős miniszteri biztos tartotta.

FOTÓ: SOMOGVÁRI ANETT

Az előzetes jelentkezések alapján már látszott, hogy nagyon heterogén közönséggel áll majd szemben az előadó, és nagyon sokan lesznek. Bár azt eddig is tudtuk, hogy a szabadidőlovasok egy hatalmas, sokszínű, sokrétű érdeklődésű társadalom, akik nagyon lelkesek és tudásvágyók. Jelen esetben voltak westernlovasok, szabadidőlovászok, díjlovasok, díjugratók, lovas polgárőrök, lovasrendőrök, lovasedzők, szabadidős és licenccel rendelkező versenyzők.

Az előadás témája – ló és lovas együttműködése a szabadidős lovaglásban – ennek megfelelően több lehetőséget is megenge-

dett, Gyula bácsi könnyen alkalmazkodott a szerteágazó érdeklődésű lovasokhoz. Szó esett lovas történelmünk kiemelkedő helyeiről, személyeiről, példaképekről, lovaskultúráról; de kifejtette a lovas iránt támasztott kívánalmakat is, elsősorban azt, hogy mit takar az igényesség önmagunk, a ló és a sport felé, valamint a megfelelő alázat, tisztelet a sporttársaink, a lovak és lovasaink iránt.

Rengeteg hasznos gyakorlati tanács mellett elhangzottak olyan információk is, melyek kissé meglepték a közönséget. Például a mesteredző felhívta a figyelmet a te-

relovaglás fontosságára. Tanácsai minden szakágban tevékenykedő lovas számára egyaránt hasznosak voltak, és erre Gyula bácsi többször fel is hívta a figyelmet. Mint fogalmazott, egy jól idomított lovas lehet díjugrató vagy díjlovas, militarys, csak a nyeret cseréljük alatta. A tudás a fontos, mellyel rendelkezik.

Az előadás során számos egyedi problémát felvetettek a lovasok a legkülönbözőbb témákban, melyekre az örökös magyar bajnok nem volt rest több alternatívát is kínálni, hogy hogyan közelítse meg a lovas a probléma kezelését. A legtöbb esetben még nem

volt tisztázott az sem, hogy a nem együttműködő lovak egy esetleges fájdalom vagy más szerzett okból nem viselkednek a gazda számára elvárt módon. Minden esetben alapos kivizsgálást, megfigyelést javasolt Gyula bácsi. A problémát körül kell járni, s amennyiben nem betegségről, sérülésről van szó, változatos munkaformákkal és szakszerű, pontos edzésekkel kell a lovat tovább képezni.

Az előadást követően óriási sereg lengte körbe a miniszteri biztost, így későre nyúlt a rendezvényünk zárása, ugyanakkor a visszhangja nem ért véget. A közösségi médiában, e-mailben, telefonon folyamatosan érkeznek a gratulációk, úgy hiszem, minden hallgatónak számára meghatározó alkalom volt ez. Tovább emeli Dallos Gyula tiszteletét, hogy az előadói díját teljes egészében

felajánlotta a 2020-as évben a legsikeresebb szabadidőlovas számára, az átadását a Szabadidős Szakágra bízta. Búcsúzóul reméljük, hogy először, de nem utoljára fogadta el a szabadidőlovasok invitálását Gyula bácsi, és még lesz alkalom bőven, hogy átadjon nekünk valamennyit a lovak iránti elhivatottságából és tudásából.

Csilló Rita

**HOBBITÓL A
VERSENYFELSZERELÉSIG.**

**VÁSÁROLJON LEGKEDVEZŐBB
ÁRON AZ IMPORTŐRTŐL.**

Az általunk forgalmazott termékek.

Csatlakozz hozzánk a Facebookon!

**DERBY LÓSPORTÁRU
KIS- ÉS NAGYKER. KFT.**

**1023 BUDAPEST, MARGIT U. 23.
TEL./FAX: 326-0951, 326-0946**

info@derbylovas.hu
www.derbylovas.hu

SZÖGRE AKASZTOTTÁK AZ OSTORT

Két évvel a Budapesten rendezendő Négyesfogathajtó Európa-bajnokság előtt két válogatott hajtó, Móró Lajos és Hódi Károly akasztotta szögre az ostort, ki ezért, ki azért. A legilletékesebbektől kértünk és kaptunk választ döntésük háttéréről.

Móró Lajos, a Hungária Lovas Sport Egyesület válogatott négyesfogathajtója, aki 2019-ben immár másodszor nyerte meg a magyar hajtó Derbyt, időlegesen visszavonult – röppent fel a hír az elmúlt év végén.

A Móró-fogat 2001-ben jelent meg hazai versenyeken, igényesen összeállított lipicai lovaival szilvásváradai színekben versenyzett Móró Lajos. 2010-ben saját egyesületet alapított Hungária Lovas Sport Egyesület néven, azzal a nem titkolt céllal, hogy új irányt, új szint szeretétt volna vinni a hazai lovaséletbe Etyeken.

Az okokról ő maga így nyilatkozott: „Két évtizedet versenyeztem a négyesfogathajtó kategóriában, az elmúlt évben sok minden összejött, és döntenem kellett, mert ennyi mindent nem tudok felvállalni és sikeresen folytatni az általam támasztott igényességgel. A vállalkozásaim is teljes embert igényelnek, és a sikeres és eredményes versenyzés sok-sok időt vesz igénybe. Nem is a hét közbeni elfoglaltság a fő gond, hanem a versenyek négy-öt napos köztétiségei. Az az igazság, hogy voltak »kérők« a lova-imra és a felszerelésekre, a kamionra, és úgy döntöttem, hogy időlegesen szögre akasztom az ostort. Ez nem azt jelenti, hogy a lovak kikerültek az életemből, vannak lovaim, de a versenyzéssel és a felkészüléssel járó köztétiségeket nem vállalom.”

Arra a kérdésre, hogy nem volt-e rossz az időzítés a 2021-es, Budapesten rendezendő Európa-bajnokság előtt, Móró Lajos azt válaszolta, hogy „nekem nem a mindenáron való eredményhajhászás volt a célom,

MÓRÓ LAJOS (1973)

- Hungária Lovas Sport Egyesület
- 2001 óta versenyzett a négyes fogat kategóriában
- Csapatban nyert magyar bajnoki címet, volt ezüst- és bronzérmes
- A magyar hajtó Derby kétszeres győztese
- Szerepelt Aachenben, ott volt Izsákon 2013-ban a IX. Európa-bajnokságon, valamint 2004-ben a Kecskeméten és 2016-ban a Bredában rendezett világbajnokságon

saját kedvtelésemmre hódoltam e sportágnak és értem el benne sok sikert”. Mint fogalmazott, a fogathajtásban eltöltött két évtizedben sok mindent át- és megélt, és meggyőződése, hogy a sportban, a versenyeken történtek, az elért eredmények egy szép emlékképként maradnak meg emlékeiben. „Természetesen ott lesznek a jövő évi Európa-bajnokságon, és szurkolok a magyar hajtósikerekért Budapesten” – mondta.

HÓDI KÁROLY (1954)

- Fesztivál Lovas Sport Egyesület, Szeged
- 1990-ben ült át a bakra, előtte motocross sportágban volt aktív és sikeres versenyző
- A versenyzés mellett lipicai lovakat tenyészt
- Világbajnokságokon nyolcszor, Európa-bajnokságon egyszer állt rajthoz (egyesfogat-hajtó vb: 1998, 2002, 2014, kettesfogat-hajtó vb: 2005, 2007, 2015, 2019, négyesfogat-hajtó vb: 2004, négyesfogat-hajtó Eb: 2013)
- Háromszoros vb-ezüstérmes és egyszeres bronzérmes
- Nyert magyar bajnokságot (egyes fogat, 2002) és hajtó Derbyt (kettes fogat, 2005, 2010)

Hódi Károly is nem várt bejelentést tett a közelmúltban. Az elmúlt évi kettesfogat-hajtó világbajnokság előtt már egy hosszú eszmecsere előzte meg ezt a beszélgetésünket, amit még ma is őrzök a hangrögzítőn. A háromszoros vb-ezüstérmes és egyszeres világbajnoki bronzérmes hajtó mostani tollvégre kerülésének az adta az apropóját, hogy a világbajnokságról hazatérést követően bejelentette, közel három évtizedes sportolói pályafutásának itt és most vége.

Mi vezetett e döntéséhez?

Ez nagyon hosszú, de talán kezdjük a végén... Én valójában tényleg terveztem, hogy előbb-utóbb befejezem a kettesfogat-hajtást, de eredetileg úgy volt, hogy a drebkaui világbajnokság után a 2021-es budapesti Európa-bajnokságra még vállaltam volna a felkészülést, és az Eb-t követően fejeztem volna be a sportolói pályafutásom. Egy sikeres magyar csapat tagjaként, egy magyar rendezésű Eb-n hazai közönség előtt szerettem volna befejezni. Már a felkészülés során kezdtem „besokallni”.

Azt is tudomásul vettem, hogy engem ezért vagy azért a vezetés, a mindenkori kapitány és a bírók is „beskatulyáztak”, bár a négy vb-érem azért ennek ellenére itt van a vitrinemben. Biztos, hogy bennem is voltak és vannak hibák, de ezzel együtt, most már, hogy túl vagyunk ezeken a történéseken, jól érzem magam saját bőrömben.

2021-ig, az Eb-ig nem akart, vagy nem tudott kitarítani?

Kinek és minek? Nem láttam, ma sem látom értelmét. Egyébként az aktív versenyzést fejeztem csak be, ami nem azt jelenti, hogy kisebb, egynapos versenyekre nem megyek el fogattal, de csak kedvtelésből, szórakozásból, oda, ahova hívnak és én is szívesen megyek. Szurkolóként, pontosabban nézőként, érdeklődőként el-elmegyek majd egy-egy hazai rendezésű nemzetközi versenyre, de csak azért, hogy találkozni régi ismerősökkel és egy jót beszélgesünk... ennyi.

Lovak?

Megvan a lipicai tenyészetem, a sportlovaim, ezt természetesen nem adom el és

nem adom fel, hisz ezeknek a lovaknak sokat köszönhetek. A mindennapokban életem és életünk részévé váltak itt Szatymazon, ahol a téli időszakban is kint vannak a természetben.

EMLÉKTÁBLA DALLOS ANDOR TISZTELETÉRE

Dallos Andor halálát követően a Magyar Lipicai Lótenyésztők Országos Egyesülete elhatározta, hogy emléktáblát állít az Állami Ménesgazdaság igazgatója tiszteletére munkássága emlékére, és erre a halálának első évfordulóján, 2020. január 10-én került sor az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad Lipicai történelmi múzeumában.

Az esemény méltó körülmények között, családtagok, barátok, munkatársak, az egyesület tagjai, a lótenyésztés és a lovassport képviselői körében zajlott. A megemlékezést prof. dr. Szendrő Péter, a Magyar Lipicai Egyesület társadalmi elnöke nyitotta meg, aki méltatta Dallos Andor szakmai munkásságát, emberi nagyságát és mint Andor alma materének rektora, megemlékezett a diák évekről és a pályakezdekről is.

FOTÓ: TÓTH ZSUSZANNA

Dr. Pataki Balázs korábbi ügyvezető elnök személyes barátságuk évtizedeit idézte fel, közös lovasemlékeiket, vadászélményeiket. Az eseményen jelen volt Dallos Gyula, Magyarország örökös bajnoka, miniszteri biztos, aki Dallos Andor ember feletti, példamutató munkabírásról szólt, és kiemelte elvülhetetlen érdemeit a magyar lipicai lótenyésztésben. Andor személyében a fajta, a ménesgazdaság, a magyar lótenyésztés egyaránt pótolhatatlan egyénisége távozott közülünk.

Az ünnepi esemény végén koszorút helyezt el Dallos Gyula miniszteri biztos és dr. Magyar István agrárminisztériumi főosztályvezető, majd a Magyar Lipicai Lótenyésztők Országos Egyesülete részéről prof. dr. Szendrő Péter és Bocsi Csaba ügyvezető elnök, végül Halász Arnold és Mikó Tamás a ménesgazdaság képviselőiben.

A megemlékezést a gazdaság díszegyenruhás őrsege tette még ünnepélyesebbé. Dallos Andor emlékét kegyelettel őrizzük.

ELDŐLT! LESZ MAGYAR FOGATHAJTÓ BORDEAUX-BAN

Befejeződött a FEI 2019/2020-as fedett pályás világkupa kilenc versenyből álló selejtezősorozata. Mechelenben és Lipcésben már nem állt rajthoz a vecsésiek világbajnoka, Dobrovitz József, hisz mind a négy versenyén már túl volt. London után ötödik helyen állt és természetesen érdeklődéssel követte a két befejező for-

duló történéseit, hisz Jérôme Voutaz és Chester Weber még okozhatott volna némi átrendeződést, mondta érdeklődésére Dobrovitz, de csak akkor, ha első, második helyen végeznek és erre a papírforma szerint nem sok esélyt adtak volna a fogadók. Mechelenben Boyd Exell nyert, míg Lipcésben Bram Chardon, az elmúlt

évi döntőt nyertő volt a legjobb. Végül a február 7-9 közötti, bordeaux-i döntőbe öt világbajnok került – három holland világ- és Európa-bajnok (Bram Chardon, IJsbrand Chardon, Koos de Ronde) mellett a nyolcszoros fedett pályás döntőt nyertő, ötszörös világbajnok Boyd Exell, magyar részről a már említett vecsési világbajnok Dobrovitz József, valamint a belga bajnok, Glenn Geerts.

A kilenc selejtezőből hétben nyert Boyd Exell és egy-egy győzelmet könyvelhet el a két holland, IJsbrand Chardon és Bram Chardon – előbbi Budapesten, utóbbi Lipcésben végzett az élen.

Esélyekről nehéz előre bármit is mondani, leírni, kétségtelen tény, hogy az ausztrál Boyd Exell a trón visszafoglalásáért mindent megtesz, de nagyon gyors fogata van Bram Chardonnak és Koos de Rondének, valamint a veteránnak számító hajtókirályt, IJsbrand Chardont sem lehet leírni, míg Dobrovitz József és Glenn Geerts a döntő meglepetésemberei lehetnek, éppúgy, mint anno 2011-ben Lipcésben, ahol Dobrovitz ezüstérmes lett.

FOTÓ: SOMOGYÁRI ANETT

SZEGEDI GÁBOR ÉLETMŰDÍJÁT KAPOTT

Január 18-án a kiskunhalasi Sóstó Csárdában rendezték a több évtizedes múltú visszatekintő lovasbált, a halasi lovas barátok vacsorával egybekötött zenés-táncos estjén egyben az elmúlt év legjobbjait is elismerték. A bált Dallos Gyula miniszteri biztos nyitotta meg, aki személyes ajándékot is adott.

A legrangosabb elismerést, a Hilring József-életműdíjat a Kiskunhalasi HŐR Dózsa 1989. évi fogathajtó világbajnoka, Szegedi Gábor kapta, aki a pusztafogatával is elismerésre méltó szakmai, közönségsikert és többszörös Guinness-rekordot ért el. A díjazott meghatódva köszönte meg a közel 200 vendég előtt e megtisztelő elismerést.

ELHUNYT KECSKEMÉTI LÁSZLÓ

Türellemmel viselt betegség után 79. életében elhunyt a Csongrád megyei, a hódmezővásárhelyi lovasélet ismert egyénisége, a magyar fogathajtók korelnöke, Kecskeméti László – sokunk Laci

bácsija, vagy ahogy emlegettük, az „Öreg Kecsó”.

Életét végigkísérte az állatok iránti szeretet, vonzalom. Gyermekkorában, mint újjvárosi gyerek a levegő szárnyas paripái-

val, galambokkal kezdte, majd ismert, elismert kutyatenyésztőként ért el számos hazai és nemzetközi sikert.

Felnőttként a lovak, a lovassport szerelmese lett. Nála nem a mindenáron való eredmény elérése volt a cél, szerette a közeget, a versenyzőtársakat, a közönséget.

Igényesen összeállított kettes és négyes fogatával több mint három évtizeden át ott volt megyei, regionális, hazai versenyeken. A Csongrád megyei csapat tagjaként magyar bajnoki ezüst- és bronzérmeket szerzett. Távozása nagy űrt hagy maga mögött, színes, szeretetreméltó egyéniségeért, a sporthoz, a lovakhoz, az állatokhoz fűződő alázatáért, kitartásáért, elhivatottságáért sokan csodálták, csodáltuk.

Váczai Ernő egykori szövetségi kapitány szavait idézem: „Kecskeméti László kitűnő, tiszteletet adó és tiszteletet követelő ember volt. Színes lángvivő egyénisége az ezredforduló magyar szekeres-világának.”

2019. október 22-én Bugacpusztán még együtt tisztelegtünk Abonyi Imrére emlékezve. Nevét beírta Hódmezővásárhely 130 éves sportéletének történelemlétkönyvébe és a magyar fogathajtás több mint öt évtizedes krónikájába.

FOTÓ: SOMOGVÁRI ANETT

ÚJABB NAGY KIHÍVÁSOK ELŐTT

A nehezen induló 2019-es évet végül „aranyosan zárta” hazai fogathajtósportunk. Mindezt hogyan élte meg? – kérdeztem az évindító interjú elején Mondok Józseftől, a Magyar Lovassport Szövetség Fogathajtó Szakágának elnökétől.

Az elmúlt évet, annak eredményeit, sikereit, gondjait, problémáinkat már többször, több helyen értékeltük, és megmondom őszintén – kezdte értékelését a sikerszakág első embere –, amilyen döcögősen indult, olyan fényesen zárult az év. Voltak surlódások az év elején, de a nemzetközi megmérettetésekre összecsiszolódott minden, mindez közös szándék, akarat nélkül nem jött volna létre. A Nemzeti Fogathajtó Akadémia, a Takarékbank Zrt., az Agrárminisztérium, a szövetség, a szakág együttműködése körvonalazódik és ez jó előjel a jövőre nézve is. A négy világbajnoki érem önmagáért beszél, ezúton is még egyszer gratulálok az elért eredményekhez és köszönöm mindazok segítségét, biztatását, támogatását, munkáját, akik hozzájárultak a sikerekhez, akár fogattulajdonosként, hajtóként, támogatóként, felkészülési versenyek rendezőjeként. A hazai rendezésű versenyek, a póni világbajnokság rendezésének színvonaláért sincs szégyenkeznivalónk és a sikeres kettes szakág mellé azon vagyunk, hogy felzárkózzanak előbb-utóbb a többiek is. Itt említem meg, hogy a négyesfogathajtó Eb-n csapatban elért negyedik helyezés biztató a folytatásra nézve és külön öröm számomra is a fiatal fogathajtók világbajnokságán elért két bronzérem. Kétségkívül az egyes- és a pónifogathajtóinknak még van lemaradásuk a világ élmezőnyéhez képest, de a türelem és a sok-sok munka remélem, meghozza eredményét.

Sporttörténelmet irtak a kettesfogathajtóink.

Valóban, és az külön figyelemre méltó, hogy a 62. Év Sportolója-szavazáson a sportújságírók az év csapata kategóriában hetedik helyre sorolták a világbajnok magyar kettesfogathajtó csapatot – a legjobb tíz csapat között az egyedüli nem olimpiai sportág képviselőjeként került oda Hölle Martin, Osztertág Kristóf és ifj. Dobrovitz

József. Nekik „könnyebb” évük lesz a 2020-as, de a 2021-es, az újabb kettesfogathajtó világbajnokság éve újabb kihívást tartogat számukra.

2020-ban mi vár a fogathajtóinkra?

Négy kiemelt nagy megmérettetés van előttünk ebben az évben: egyes- és négyesfogathajtó világbajnokság, korosztályos Európa-bajnokság, valamint a Fialat Fogathajtó Világbajnoksága, aminek Mezőhegyes hatodik alkalommal ad otthont. Természetesen minden hazai rendezésű versenyünk a minél sikeresebb felkészülést hivatott szolgálni. Formálódik már a hazai versenynaptárunk, a nemzetközi már ismert. Az A, B és C kategóriás versenyek mellett a szabadidős versenyek megrendezése is ad feladatot bőven szakembergárdánknak. A több mint 200 verseny rendezéséhez kellenek a szakemberek: bírók, pályaeépítők, versenyiroda-munkatársak. Nem volt véletlen, hogy a 2020-as évet kétnapos bíróképzéssel, továbbképzéssel indítottuk és ez még a versenyszezon kezdetéig folytatódik. Most vizsgát tett fiatal bíróink remélem, megfelelő utánpótlást jelenthetik a meglévő szakembergárdánknak, mert 2021 itt van a nyakunkon. A következő évben, mint ismeretes, Budapest ad otthont a Vadászati Világkiállítás kiemelt sportrendezvényének, az Európai Lovasjátékoknak, melynek keretében rendezzük a négyesfogathajtó Európa-bajnokságot. Célunk, hogy az előző hazai rendezésű vb-nek és Eb-nek megfelelő színvonalú legyen a rendezés és az eredmény.

Vecsés újra versenyhelyszín lesz 2020-ban. És Izsák?

Vártam ezt a kérdést. Várjuk ki a végét, hisz a hazai versenynaptárt a szakág közgyűlése hagyja jóvá a közeljövőben. Vecsés nagyon jó helyen van, Budapest, a repülőtér, az autópálya közelsége az elérhetőség szempontjából nagyon lényeges. Izsák az nagy szívfájdalmam – a pálya megvan, megmarad, úgy tűnik, 2020-ban nem lesz versenyhelyszín, ez nem azt jelenti, hogy egynapos versenynek, edzőtábornak nem lehetne helyszíne. Ott van Mezőhegyes, Mélykút, Kisbér, és reménykedjünk, hogy Szilvásvár is belép előbb-utóbb a versenyhelyszínek közé. Új kezek-

FOTÓ: VÁRALJAI ZOITÁN

be került a tápiószentmártoni Kincsem Lovaspark – szóval bizakodó vagyok.

Mivel lenne elégedett 2020-ban?

A négyesfogathajtó világbajnokságon érmes helyezés jól jönne. A 2021-es budapesti Eb előtt a két vecsési világbajnokra épül a csapat, hogy ki lesz a harmadik és negyedik induló, még kérdéses, hisz Móró Lajossal és Hódi Károllyal nem számolhatunk, de vannak készülő, alakuló, körvonalazódó négyes fogataink – neveket itt és most hadd ne mondjak, nehogy valakit kihagyjak. Azt azért nem kerülöm meg, hogy megosszam, a kilencszeres világbajnok Lázár Zoltán munkába állt, de ő 2021-re építkezik és készül. Egyesfogathajtóink egy jó felkészítővel a világbajnokságra összekovácsolódhatnak, egy csapatá érhetnek, az első tízbe kerülés már előrelépést jelentene ennek a szakágnak. Korosztályos Eb-re tehetséges fiataljaink készülnek, ők többször okoztak kellemes meglepetéseket eredményeikkel. Állók és állunk a meglepetések elé.

**Összeállította:
baraa-press sport**

ÉLETMŰDÍJAT KAPOTT dr. Tatárné Laurencz Eszter

Dr. Tatárné Laurencz Esztert – a lovastornászok számára Eszter nénit – a legtöbben a Budapesti Lovasklub edzőjeként, a lovastorna magyarországi meghonosításának egyik vezéralakjaként ismerik. Nem ez azonban az egyetlen sportág, amely rengeteget köszönhet az ő kitartó munkájának. A 2019-es év végén Eszter néni versenybírói életműdíjat kapott a Magyar Öttusa Szövetségtől ötvenéves kitartó munkájáért – ez alkalomból beszélgettünk vele.

Egy nagyon szép, hosszú munkásságot díjazott most a Magyar Öttusa Szövetség – messze nem ez az egyetlen sportág azonban, amelynek Eszter néni részese volt. Hogy kezdődött a történet?

Gyerekkorom óta kötődök a sportokhoz, mindig is vonzott a mozgás. Mivel a Testnevelési Főiskolával szemben laktunk, testvéremmel rengeteg időt töltöttünk az ottani edzőtermekben, hála az akkori igazgatónak, gyakorlatilag részben ott nőttünk föl. A sportolást atlétikával kezdtem, ahol már nagyon fiatalon versenyezni kezdtem – és jó eredményeket is értem el –, de sajnos egy Achilles-ín-sérülés miatt korán abba kellett hagynom. Ezt követően szó szerint átnyergeltem a díjugratásra. Dr. Kollár Kornél tanítványa, a Budapesti Honvéd versenyzője lettem, így kezdtem el a lovassportokkal foglalkozni; ennek köszönhetően visszatértem a Testnevelési Főiskolára is, ahol lovas edzőként végeztem.

Honnan a kapcsolat az öttusával?

A sors úgy hozta, hogy több alkalommal lovogoltam öttusában versenyző lovakat

FOTÓ: BENCKISS KRISZTINA

is, így kerültem bele először a közösségbe. 1970-ben – mindössze három héttel András fiam születése után – végeztem el első öttusa versenybírói tanfolyamomat, és azóta, immár kerek 50 éve folytatok aktív versenybírói tevékenységet.

Ez már önmagában is nagyon szép életpálya. És ehhez csatlakozott a lovastorna a későbbiekben...

Igen, a fiam, Tatár András az Állatkerti Gyereklovardába járt lovogolni, ahova én is gyakran ellátogattam, itt került először a kezünkbe egy német nyelvű, a voltiszá-

lásról, azaz a lovastornáról szóló könyv. Rögtön megtetszett a sportág, így Péter Andrással nekiálltunk kipróbálni a könyvben látott és leírt gyakorlatokat. Az itt lovagló gyerekek közül kerültek ki az első lovastornászok, köztük a jelenlegi szakági elnök, Páska Ildikó, aki szintén ott lovogolt akkoriban. Mikor a gyereklovarda megszűnt, akkor költöztünk át a Nemzeti Lovardába, a Tattersallba. A csapat először Állatkerti TK név alatt működött, és csak később lett BLK, azaz Budapesti Lovasklub, amely még ma is működő egyesület.

Milyen út vezetett innen az 1990-es stockholmi Lovas Világjátékokig?

A Magyar Lovas Szövetség 1984-ben ismerte el a lovastornát hivatalos szakágként; ettől kezdve egyre több egyesület csatlakozott, rövidesen 8-9 különböző helyszínen zajlottak edzések, és igen komoly szakmai munka folyt, hiszen nemsokára szinte minden egyesület tudott vágtában induló csapatot is versenyeztetni. Nagyon sok külföldi segítséget kaptunk, az edzők közül többen is részt vettünk Hamburgban egy német edzőtáborban, ahol rengeteget tanultunk, és ezt a tudást igyekeztünk a későbbiekben átadni a hazaiak számára, országos edzőtáborokat szerveztünk több különböző helyszínen. Rövidesen már válogatott csapatunk is létrejött, melynek én voltam az első edzője és szövetségi kapitánya. Nagyon sokat köszönhetünk Agnes Werhahn-nak, aki a többszörös bajnok német csapatot edzette akkoriban, de folyamatosan támogatta, segítette a magyar csapat nemzetközi szintű versenyzését is. 1990 kiemelkedő év volt, hiszen saját képzésű lovunkkal vettünk részt a Világjátékokon, ahol a magyar csapat az azóta is egyedülálló negyedik helyen végzett, két egyéni versenyzőnk, Kende Anna és Tatár András pedig döntőbe tudtak jutni az egyéni női, illetve férfi számokban.

Hogy értékeli az azóta eltelt éveket, évtizedeket?

Rendkívül eredményes volt ez a közel negyven év. Az aktív edzősködéstől azóta már visszavonultam, de a Budapesti Lovasklub számára változatlanul nyújtok szakmai segítséget, és nagyon büszke vagyok rá, hogy több korábbi tanítványom is sikeres nemzetközi szintű edző a mai napig. A Budapesti Lovasklub lovastorna szakosztályát azóta Török Barbara és Sándor Natália edzi, de például a jelenlegi szövetségi kapitány, Villányi Krisztina is nálam kezdett el lovastornázni. Nagy kiüntetés volt számomra, hogy 2003-ban a Magyar Lovas Szövetség Széchenyi István-émlékéremmel jutalmazta az addigi munkásságomat, de ugyanígy meghatott, amikor 2019-ben a Magyar Öttusa Szövetség életműdíját kaptam meg, hiszen mindkét sportág nagyon sokat jelent számomra.

Bence-Kiss Krisztina

HORSE
TRANS
CARGO

**Horse Trans
Cargo Kft.**

Telefon:

(20) 9357-375

Fax:

(52) 211-005

E-mail:

info@horsetrans.hu

Nemzetközi lószállítás.
Gyűjtőfuvarozás hetente,
igen kedvező árakon.
Versenyekre, igény szerint.

www.horsetrans.hu

BOGNÁRLÓ = MINŐSÉG

kancát adok – csikót kapok

+36-30/631-4883

www.bognarmenes.hu

bognarboriskft@gmail.com

MINŐSÉG = BOGNÁRLÓ

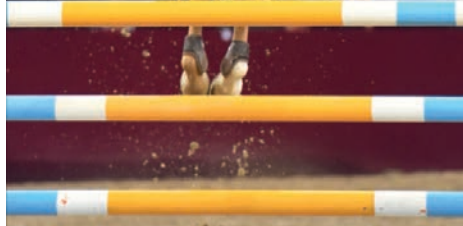

„Ez az, ami igazán

Budai Virág kisiskolás korában ült először lóra, ám ekkor még nem sejtette: jó néhány sikeres versenyeredmény, illetve korosztályi válogatottság is vár rá a Díjugrató Szakágban. A huszonegy esztendőös lovas a Nemzeti Lovardában edz a hazai és külföldi megmérettetéseire, illetve nagy reményekkel készül a szeptemberi időszakra is, amikor megkezdheti egyetemi tanulmányait egy, a szívéhez igencsak közel álló területen.

Milyen érzésekkel szálltál le a nyeregből életed első lovaglását követően?

Hét-nyolc éves lehettem, amikor először ültem lóra a családom egy ismerősénél, Bicskén. Először sétálgattunk, majd ügettünk is egy kicsit, ám ekkor még nem gondoltam arra, hogy komolyabb szinten is szeretném űzni a lovaglást. Nem volt szó különösebb családi indítatásról sem: egyedül dédnagy-

Mary-Lóval, aki még mindig megvan, de mostanra már nyugdíjas éveit tölti.

Milyen élmény volt részt venni az első versenyeden?

Hogy ez pontosan hol volt, arra már nem emlékszem, az azonban élénken él bennem, hogy egyfajta önkívületi állapotban léptem a pályára. Az adrenalin dolgozott bennem, miközben lovagoltam az akadályok között – 80 centis magasságon –, ez pedig nagyon jó érzés volt számomra, így tudtam: ez az igazán nekem való sport, s küzdeni akarok azért, hogy jó eredményeket szerezhessek benne.

A díjugratást napjainkban a lovasportok legnépszerűbb szakágaként tartják számon. Mely elem fogott meg téged leginkább?

Korábban kipróbáltam magamat a díjlovaglásban is, ami számomra túlságosan is „nyugalmas” műfajnak bizonyult. A díjugratásba viszont már az első adandó alkalommal beleszerettem. Különösen nagy élményként élem meg a versenyek hangulatát: amikor bemegyek a pályára, s csak én meg a lovam vagyunk, miközben abban az egy percben minden tekintet ránk szegeződik.

Éppen ezért annyira fontos, hogy tökéletes legyen az összhang ló és lovasa közt. Mennyire egyszerű, vagy éppen nehéz ezt elérned?

Mindennek az alapja, hogy verseny közben a ló kizárólag a lovasra koncentráljon, s ne vegye el a figyelmét a pálya melletti jövés-menés, mindemellett pedig, ha a helyzet úgy hozza, korrigálnia is szükséges egy-egy hibán. Ezt persze nem könnyű elérni, de szerencsére van egy remek edzőm, ifj. Petrik Béla, aki a lovaglás minden elemében a legmesszemenőbb módon tud felkészíteni. Őt, illetve a már viszonult holland díjugrató lovas, Emile Hendrixet, valamint a brit Scott Brasht tartom példaképemnek.

Te magadra mely eredményeid miatt vagy a legbüszkébb?

Szívesen emlékszem vissza a három évvel ezelőtti salzburgi junior Grand Prix-re, ahol 135 centiméteren negyedik helyezést értem el. Ekkor volt az utolsó évem az ifjúsági kategóriában, azóta a fiatal lovasok közt versenyzem, ami kemény feladatot jelent számomra, hisz rengeteg az ügyes, sokat tapasztalt versenyző a me-

apámról tudok, aki gyakran ült lovon – annak idején huszárként szolgált ugyanis.

Aztán egyszer csak megváltozott minden: a lovaglás a szenvedélyedé vált. Mi volt a fordulópont?

A szüleim egyre gyakrabban vittek lovagolni, egy idő után pedig határozottan érezni kezdtem, hogy hosszú távon szeretném elkötelezni magam a sport mellett. Többen biztattak is erre akkoriban, mond-

ván, hogy látják bennem a kellő tehetséget. Közben persze a lovak iránt is egyre erősebb volt a kötődésem, így a szüleim számára adódott az ötlet, hogy megajándékoznak egy saját lóval, akit Mary-Lónak neveztem el. Ekkor dőlt el minden. Tizenegy éves voltam, amikor lettem a rajtengedélyvizsgát, majd elkezdtem díjugratóversenyekre járni. 120 centiméteres akadálymagasságig bezárólag lovagoltam

nekem való!”

zönyben. Ugyancsak Salzburgban szereztem tavaly ezüstérmet az Amadeus Horse Indoors nagydíjon, a verseny legjobb magyar teljesítményét elérve, erre szintén nagyon büszke vagyok.

A hazai és külföldi megmérettetések alkalmával sok lovas közt megfordulsz. A közös érdeklődési kör eredményezi azt, hogy könnyen kötnek barátságok?

Vannak, akikkel könnyű baráti viszonyt kialakítani, ugyanakkor olyanok is akadnak, akik zárkóztak, és csak a verseny-

re koncentrálnak. A külföldiek közül személy szerint a holland lovasokkal vagyok a legjobb kapcsolatban, a magyarok közül nagyrészt mindenkiel jó viszonyt ápolok. Persze, mint minden más sport esetében, a lovasok közt is nagy a rivalizálás, hisz mindenki igyekszik jó eredményeket elérni.

Milyen összetevőkre van szükség ahhoz, hogy jó eredményeket érhes el a versenyeken?

A felkészüléshez rengeteg munka és alázat szükséges, de szerencsére mindenben

támaszkodhatok a remek edzőmre és a családomra. Három éve, hogy a Nemzeti Lovardában készülhetek a versenyeimre: hetente kétszer ifj. Petrik Bélával edzek, ekkor általában ugró- és gimnasztikaedzéseim vannak, illetve gyakorlom a vonalakat is. Amikor egyedül tréningezek, akkor egyebek mellett az idomítással foglalkozom. Jelenleg három lovat lovagolok egyébként, Hoberlinát, Liithyét és Baileyst, utóbbival ugrom a magasabb, 140 centiméteres akadályokat.

Úgy hallottam, a tanulásban is gyakran sikerül átugranod a magas lécet. Hova jársz most iskolába?

Ez év szeptemberétől az Állatorvos-tudományi Egyetem hallgatója leszek. Kiskorom óta nagyon szeretem az állatokat, ezért édesanyám mindig is igyekezett e pálya irányába terelni, de én sokáig – édesapámat követve – jogász szerettem volna lenni. A gimnázium utolsó két évében aztán beláttam, talán mégis inkább az előbbi út való nekem, így felvételiztem az említett egyetemre; most passzív tanéven vagyok, mivel szerettem volna ezt az egy évet versenyzéssel tölteni.

Feltételezem, ez esetben nemcsak a lovaglásra, hanem az egyéb hobbiidőre is több idő jut. Mivel foglalkozol szívesen szabadidőben?

Ha tehetem, szívesen futok, bár ez a rossz térdeim miatt nem mindig megy úgy, ahogy szeretném. A kutyáimmal – két golden retrieverem van – ugyanakkor bármikor kapható vagyok egy kis sétára, ez mindig kikapcsol. Ezek mellett síelni szoktam.

A 2020-as esztendő beköszöntével milyen célokat, feladatokat tűztél ki magad elé a versenyzést illetően?

Lesz versenyem Hollandiában és Olaszországban is, illetve készülök a fedeles díjugrató döntőre is, ezeken kívül pedig minél több minősítőversenyen szeretnék részt venni. A szezon számomra február végén indul, s az első megmérettetésem előtt bő egy hónappal kezdődik az intenzív készülés: miután ismét „hadrendbe” állítottuk a pihenőjüket tölthő lovaikat, heti két ugróedzéssel készülők majd velük.

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT, HAJDU KRISZTINA ÉS ARCHIV

Szőcs Attila

VÁGTATEMPÓBAN HALAD

A LÓVERSENYSPORT NÉPSZERŰSÍTÉSE

„Onnan, a túlsó sarokból, kezemben egy hatalmas távcsővel, a törzsfogadók élcelődései közepette igyekeztem közvetíteni a galoppversenyeket” – emlékezett vissza találkozásunkkor a kezdeti szárnypróbálgatásaira Pécsi István. Mostanra eltelt bő negyed évszázad, az akkori huszonéves lóversenyszpikerből pedig mára a Kincsem Park ügyvezető igazgatója lett, akinek „lovi” iránti szenvedélye távolról sem kopott meg – sőt. A többi közt arról beszélgettünk vele, vezetésével hogyan s milyen eszközökkel igyekeznek megismertetni ezt az érzést a mostaninál is szélesebb körben.

Mikor kezdődött, illetve minek köszönhető a lóversenysport iránti szeretete?

A szenvedélyemet édesapámtól örököltem, aki a hatvanas években, fiatal öttusázóként kezdett kilátogatni lóversenyekre, s szerzett azokon olyan élményeket, melyek végérvényesen megpecsételték sorsát. Mindez távolról sem volt véletlen, hiszen azokban az időkben versenyzett a korszak legkiemelkedőbb magyar versenylóva, Imperiál is, akinek futásait látva szeretett bele édesapám a sportba. Éppen ezért aztán engem is gyakran vitt magával lóversenyekre, amelyek akkor kezdtek rám igazán nagy hatással lenni, miután – szin-

tén öttusázóként – magam is elsajátítottam a lovaglás alapjait. Ámulatba ejtett a látvány, ahogy angol telivéreik hátán száguldottak a zsekék a pályán, így azon kaptam magam, hogy könyvekből és szaklapokból kezdtem összeszedni minden, a lóversenyekkel kapcsolatos tudnivalót.

Hogyan került kapcsolatba a kommentátori hivatással?

1993-ban, a katonaságot követően beiratkoztam Komlósi Gábor médiaiskolájának sportújságíró-képzésére, és az első félév elvégzését követően már a Kincsem Parkban „találtam magam”: közöltem az akkori igazgatóval, hogy szívesen közvetítenék futamokat, és mivel a galopp szakágban

épp nem volt szpíker, megkaptam a lehetőséget tőle. Akkoriban videokazettán néztem az angol, ausztrál és német futamokat, s igyekeztem ellesni a kommentátorok pergő ritmusát, mely akkoriban hazánkban még szokatlannak számított. Az 1994. március 15-i debütálásomkor próbálhattam ki magam először élesben: egymagamban, egy távcsővel a lelátó tetején igyekeztem követni az eseményeket. Az első néhány hónap nehéz volt, idővel azonban rengeteg tapasztalatra tettem szert, a tv-közvetítés és a fejlettebb technika megjelenésének idején pedig már egészen könnyedén ment.

Melyek a legkedvesebb emlékei a Kincsem Parkban eddig eltöltött bő 25 esztendőjéből?

Különösen kedves emlék számomra a 2000-es esztendő galopp Magyar Derbyje. Ekkor rendeztünk versenyt utoljára a régi pályán, ráadásul az állományban két szuperló – Rodrigo és Akito – is ott volt, nyergükben két rendkívüli zsokéval, Kállai Pállal és Kovács Sándorral. Mivel 1999-től kezdve a PR- és marketingigazgatói feladatokat is elláttam a Kincsem Parkban, ez volt az első Derby, amit az én vezetéssel készítettünk elő. Az ilyenkor megszokottnál jóval több néző előtt, hatalmas versenyben nyert Rodrigo, hátán az akkor 67 éves Kállai Pál – a futamot a Magyar Televízió élőben közvetítette. Ez volt az első igazán nagy fellépésem lóversenyszpíkerként is. Ekkoriban – egészen pontosan '99-ben –

fogant meg bennem az Ügetőszilveszter gondolata is, melyet abban az évben meg is szerveztük. Nem sejtettük, hogy a jelenlegi magyar lóversenyzés legnagyobb brandjét, egy mára Európa-szerte ismert kezdeményezést indítottunk útjára.

S ha már mérföldkövek: szakmai pályafutásának legfontosabb állomása volt a 2014-es év, amikor is a Kincsem Park ügyvezető igazgatójának választották. Milyen feladatokkal járt a kinevezése?

Mondhatni szerencsés helyzetben voltam, hiszen részvételemmel 2009-től kezdődött a Kincsem Nemzeti Lovas Program előkészítése, melyet a kormány 2012-ben el is fogadott, s amely a lóhasználat és a lovas tevékenység feltételeinek javítását, fejlődési pályára állítását, a fenntarthatóság alapjainak megeremtését tűzte ki célul. A kinevezésemet követően ennek megfelelően tudtam, milyen változtatások szükségesek a magyar lóversenysport fellendítése érdekében. Ahogy annak idején a programban is leírtuk: a többi közt „divatosná” kell tenni a lóversenyzést, ehhez pedig erős médiajelenlét szükségeltetik, s fontos volt egyértelműsíteni azt is, hogy a lóversenyzést a fogadásokból kell finanszírozni. A Kincsem Nemzeti Kft. és a Magyar Lóversenyfogadást-szervező Kft. éppen ezért mindig is egy menedzsment alá tartozott, hiszen a két terület egymásra épül, egymástól nem elkülöníthető. Ezek vezetőjeként az elmúlt években fontos sikereket

tudtunk elérni mind a verseny-, mind pedig a fogadásszervezés terén, de persze akadnak még tennivalók.

Egy korábbi interjújában olvastam: a cél, hogy Magyarországot Közép-Európa lóversenyközpontjaként tartsák számon. Mennyire vagyunk közel ehhez a ranghoz?

Azt hiszem, mostanra kiérdemeltük ezt a titulust. A régióban sehol másutt nincs példa arra, hogy mind a galopp, mind pedig az ügető szakág ilyen méretekben működjön: A Kincsem Parkban csak előbbiből 32, utóbbiból 47 versenyt szervezünk egy évben, immáron Közép-Európa legjobb minőségű futópályáin. Amiben azonban a legtöbbet léptünk előre, az a lóversenysport népszerűsítése, a Kincsem Park ismertségé-

nek növelése. Mindehhez szükség volt arra, hogy a nagy eseményeinket fesztiválrendszerben kezdjük el szervezni: így indítottuk újjára a Tavasz Lóverseny és Food Truck Show-t, a nyári Derby- és Divatfesztivált, valamint a szeptemberi Nemzetközi Lóverseny és Food Truck Show-t is. A többi közt ezeknek a rendezvényeinknek is köszönhető, hogy a csúcseményünk, az Ügetőszilveszter látogatottsága időközben duplájára – 10 ezerről 20 ezer főre – nőtt.

Milyen főbb fejlesztéseket valósítottak meg az elmúlt időszakban?

A Kincsem Nemzeti Kft. vagyonkezelésébe tartozik a dunakeszi-alagi versenyló tréningközpont is, amely több mint 100 hektáron terül el, s ahol 350 galoppló edz. Itt az egyéb fejlesztések mellett felújít

tottuk a műemlékistállókat és a tréningpályát is, professzionálisabbá és komfortosabbá téve a felkészülést. A 88 hektáros Kincsem Park 300 ügetőló felkészülését biztosítja, illetve itt tartjuk a versenyeket és a nagyobb rendezvényeinket is, éppen ezért nemcsak a lovasok, hanem a nézők körülményein is sokat javítottunk. Célunk volt, hogy egy családbarát létesítményt hozzunk létre, ahová vissza tudjuk csábítani a korábbi évtizedekben távolmaradt korosztályokat – különös tekintettel a gyerekekre, a fiatal felnőttekre. Ha ugyanis valaki kiskorban kerül kapcsolatba a lóversennyel, nagy valószínűséggel felnőttként is visszatérő vendég lesz. Fontos megemlíteni azt is, hogy a 2019-es év végén elkészült az új Nemzeti Agárstadionunk, ami egy multifunkciós létesítmény, s ahol szilveszterkor telt ház előtt száguldoztak az agarak. A futópálya közepén rögbipálya található; hetes rögbit lehet rajta játszani. Ez a létesítmény egyébként a rögbisek – olimpiai sportról van szó – nemzeti stadionja, és már több válogatott mérkőzést is rendeztek rajta.

Ahogy ön is említette, a lóversenyzés és a fogadás „kéz a kézben járnak”. Kívánnak-e változtatni utóbbi rendszerén, s ha igen, akkor hogyan?

Évek óta együttműködünk a Szerencsejáték Zrt.-vel, amely a Kincsem+ TUTI termékünk fő értékesítője, a játékhoz mindemellett a saját online csatornákon, a bet.lovi.hu-n, illetve az irodahálózatunkban és egyéb értékesítőhelyeken is hozzá lehet

jutni. Jelenleg napi egy futamunkra, a Kincsem+ futamra fogadhatnak a játékosok országosan, a célunk viszont az, hogy a lottózókban az összes magyar futamot – köztük az Ügetőszilvesztert – lehessen játszani, emellett pedig kerüljön be a játék a TippmixPro többi sportfogadási terméke közé. A lóversenysport népszerűsítése ugyanis a játékkal együtt lehetséges. E téren leginkább Japán és Hongkong lehet követendő példa: az elmúlt három évtized munkájával rávilágítottak arra, hogy az vezet eredményre, ha monopolhelyzetbe kerül az állami fogadásszervező, hiszen ekkor térül meg leginkább a lóversenyzés számára a játékba fektetett pénz, s így lehet igazán profin fenntartani az egész rendszert. S ha már profizmus: fontosnak tartom megemlíteni, hogy 2019-ben bevettük 135 millió forintos keretösszeggel a Kincsem Életpálya Modellt, ami a lovas szakemberek itthon tartásában, illetve hazacsábításában hozhat eredményeket. Nélkülük ugyanis sosem derül ki egy lóról, hogy az valójában mire is képes, ellenben kellő felkészültséggel nem rendelkező lovak érkezhetnek a pályára. Éppen ezért minőségi lóversenyzésről kizárólag akkor lehet szó, ha profi szakemberek foglalkoznak a lovakkal.

Mikortól indul be az idei szezon a Kincsem Parkban?

Hagyomány, hogy az első jelentősebb eseményünk az évben a szezonnyitó galoppversenyünk, mely egyre nagyobb népszerűségnek örvend, amit a nézőszámok és a fogadási forgalom is bizonyít. Ez április első vasárnapján lesz, de az ügető már február 1-jén elindul. A pályamunkások persze a téli időszakban sem pihennek, hiszen a lovak folyamatosan tréningeznek. A tavasszal kezdődő csúcsidezőszakban aztán az agarak is bekapcsolódnak a versengésbe, minden eddiginél több futammal.

Mindent megteszünk azért, hogy ismét láthassa a közönség a magyar tulajdonban lévő Nanchót, aki mostanra a galopp szakág nemzetközi klasszisává nőtte ki magát, ezzel együtt már most nagy erővel készülünk a fesztiváljainkra, illetve a legnagyobb nemzetközi versenyünkre, a szeptember 6-i Kincsem Díjra is.

Szőcs Attila

Egy új

JEGYZETFÜZÉR
DOBOKAY
PÉTERREL

abb megszállott

Két olyan „szakmát” ismerek, ahol az átlagnál magasabb a megszállottak aránya: a kutatókat és a lovasokat. Utóbbiakkal akármiről is kezd el az ember beszélgetni, jó esetben pár mondat, rosszabb esetben három szó után már a lovakról folyik a diskurzus. Ilyen ember a nemzetközi galopp-ugrópályákat egy őrségi lovasudvarra cserélő Dobokay Péter is. És ennek megfelelően beszélgetésünk is csapongott ide-oda, de mindig visszakanyarodtunk a lovakhoz. Így aztán kisebb történeteket, gondolatokat rögzítő jegyzetfüzér készült ezen a januári délelőttön.

■ A lakóházat és az istállót romokból építették újjá a két kezükkel

Dobokay Péter 2002 óta az Őrségi Nemzeti Parkban, Óriszentpéteren üzemelteti a Dobokay Lovasudvart. A nyolcvanas évek magyar champion lovasa volt, versenyzői pályafutásából 15 évet külföldön töltött. A lovasudvarban a kezdőtől a haladóig, a nézelődő turistától a lovagolni vágyóig mindenkit szeretettel vár. Az Őrség szépségeit lóhátról vagy egy tisztemélyes lovaskocsiról csodálhatják meg a vendégei.

Ha orvos lennék, receptre felírnám a látogatást Dobokay Péternél. Az ott töltött másfél-két óra alatt kollégám és én olyan energiákkal töltődünk föl, amelyektől sokkal jobban éreztük magunkat. Pedig lóra nem is ültünk! Péter, vagy a lovagolni járó számtalan gyereknek Péter bácsi vibráló személyisége ugyanis gyógyító kisugárzással bír. Ő persze ugyanezt állítja a lovakról. Szerinte a ló ötmázsás gyógyszer, amit a Jóisten adott az embernek. „A Bethesda kórházban elkezdtek egy pónit használni a gyógyításban. Volt kómás kisgyerek, aki felébredt, és olyan

epilepsziás kisgyerek is, akihez roham közben bevitték a lovat, és megszűnt a rohama.”

A lovasudvar 20 hektáros, karámokkal részekre osztott terület, amelyen 12 ló él. A birtokon évente egyszer kaszálnak, utána csak legelőként használják. Az állatok víz és szénát is kapnak a legelőn. „Egy lóra egy hektárt kell számolni, de egy ló sose legyen, rögtön kettővel kell kezdeni. Én is az akkor 2 éves Bolygóval és Babával kezdtem 18 éve, aztán jöttek sorban a lovak, vettem is, kaptam is őket. Egyébként mikor abbahagytam a versenyzést és hazajöttünk, nem is akartam lóra ülni. Ez így ment két hétig, amikor már nem lehetett velem bírni, annyira hiányzott a lovaglás. Akkor viszont a feleségem, aki nagyon okos asszony, azzal az ürüggyel elvitt a vásárba, hogy birkát, kecskét, baromfit vegyünk. Persze két lóval jöttünk haza.”

„Van ugyan istálló, a túrák végén ott csatoljuk le őket, ott abrakolnak, de az én

lovaim télen-nyáron, hóban-fagyban, esőben is kint vannak. A két öreg lovon van egy kis könnyű takaró, de a többin soha nem volt takaró és mind jeges vizet iszik. Esőben a víz lecsorog a hátukról, de ha be nyúl a szőr tövéhez, ott száraz a bőrük.”

Az erdélyi nemesi származású Dobokay családban három fiúgyerek volt: Albert, Péter és Tamás. „Két dolog volt, amiből a szüleink nem engedtek: templomba kellett járnunk és sportolnunk kellett. Választhatunk, hogy tenisz vagy ló. Persze a lovat választottam. Hársvölgyi Józsefhez írtattak be a Tattersallba, a Kerepesi útra. 1961-ben az ott működő Budapesti Lovasklubban 20 forint volt egy 10 alkalomra szóló bérlet, de amikor vittem a bérletemet pecsételni, Józsi bácsi sokszor csak elzavart...”

„Nyolcévesen eléggé féltém a lovaktól. Egyszer, amikor esett az eső, az istállóba érve a ló megcsúszott, és bár ő nem esett el, én lepottyantam róla, jól összetörtem ma-

gam. Miután ott féltém, a szüleim kivittek Dunakeszi-Alagra, ahol Mátyus György fölülteget egy angol telivérre és két másik zsokéval mentünk egy galoppot. Én, a húszkilós kisgyerek nem bírtam erővel a végét, így a célban leestem. Hordágyon hoztak le, de azt mondtam, én ezt akarom csinálni.”

Dobokay Péternek számos lovasbalesete volt, de azt mondja, az őrangyala mindig megóvta az igazán nagy bajtól, pedig egy 60-70 km/h sebességgel száguldó angol telivér hátán megmaradni komoly fizikai megterhelés, ha pedig leesik – azt minden lovas el tudja képzelni. Ahogy meséli, voltak nagyon komoly sérülései, a baleseti sebészek jól ismerték a versenyzőt, de ez ma egyáltalán nem látszik rajta. „Különösebben nem voltam templomba járó a neveltetésem ellenére sem, de versenyek előtt mindig imádkoztam, kértem Istent, hogy óvjon meg.”

„Én mindent annak szenteltem, hogy a legjobb zsoké legyek. Akadályzsoké, vagyis nem egyszerűen galoppversenyeken indultam, hanem ahol ugratni is kell. A zsokék között ugyanis magas vagyok, így ez fekédt nekem igazán. De még így is például Pardubiceben súlyokat tettek a nyereg alá, mert nem voltam elég nehéz, ami persze nem jó a lónak, mert kényelmetlen. Azt szokták mondani, ha precíz vagy, mint egy német, vagány vagy, mint egy magyar és fanatikus vagy, mint egy japán, te leszel a legjobb. Én így éltem. Szorgalom, kitartás, alázat. Ez a három dolog kell ahhoz, hogy sikeres légy.

Így éltem versenyzőként is, és most is. És ezek közül a legfontosabb az alázat.”

„Negyven éve vagyunk házassok a feleségemmel. Öt gyermekünk van, egyik sem lett lovas. De mindegyik megtalálta a maga útját. Négy unokánk van, de tizenégynek kellene már lenni! Természetesen mindegyik lovagol. Tizenegy év svájci tartózkodás után tértünk haza. Kint és itthon is a biztos családi háttér és a hit az, ami mindig megóvott attól, hogy rossz utat választasz. Még ma is úgy igyekszem élni és cselekedni, hogy a nagymamámnak tetszen. Aszkéta életet éltem és élek, nem iszom, nem nőztem sohasem, versenyek után ittam csak, mert muszáj volt a verseny feszültségét levezetni. De a versenyek után

nem jártam a bankettekre, azt mondtam a lovam tulajdonosának, hogy nem kell engem mutogatni.”

„Sosem féltém a munkától. Amikor kimentünk, egy osztrák grófnőnél kaptam munkát: a tehének alól kellett kitrágyáznom. Volt néhány csikója is, és azt mondtam neki, hogy én kiképezem őket, így többet kaphat majd értük. Meg is engedte, és így találkoztam a későbbi tréneremmel, aki amint meglátta, hogy hol vagyok és mit csinállok, azonnal vitt magával versenyzőnek. De ehhez az kellett, hogy nekem ne derogáljon az istállófiú munka.”

„Ha úgy alakul, akár ingyen is tanítom a gyerekeket. Volt olyan, amikor messziről

- 1. Az állatok bírják a hideget – csak a két idős lovon van takaró | 2. A lovak a legelőn télen-nyáron kapnak szénát is | 3. Ha ló nincs az istállóban, legalább macska legyen | 4. A kis ház dísznőül volt egykor. Most nyerges, iroda és relikviák gyűjteménye egyben | 5. Péter lovai nagyon megbízhatóak, mindet ő képezte ki

büdös és így tovább. A régiek tudták, hogy évente 4 kiló koszt meg kell enni ahhoz, hogy elkerüljenek a betegségek.”

„Bár nagyon jó lenne, ha a gyerekek az iskolában megtanulnának lovagolni, mégis azt mondom, szerencsére nem sikerült bevezetni. Mert szerintem nincsenek meg a feltételei. Nincs elegendő szakmai tudás. Annak megszerzéséhez ugyanis nem elég egy OKJ-s tanfolyam, ahhoz legalább 5-10 év lovardai munka kell.

Sok lovarda nem szán megfelelő időt a lovakra – ami azt jelenti, hogy nem szánnak napi 24 órát az állatokra, pedig annyit kell. Együtt kell élni velük. Én sokszor az éjszaka közepén is kisértő és megsimogatom a lovaikat.

A lovardák jó részének az anyagi háttere sincs meg ahhoz, hogy megfelelő lóállományuk legyen a gyerekek oktatásához, és a lovarda megfelelő kialakítására sem. A lovardák jelentős részében nincs elegendő terület. A lónak karám kell, hogy fússon, nem egy pár négyzetméteres box egy istállóban. Ha ugyanis nem fut eleget, a feszültség felgyülemlik és előbb-utóbb kitör belőle, és akkor fut, ugrál, bokkol. És ha akkor épp egy gyerek ül a hátán? Azonnal kész a baleset. A súlyos baleset.

Arról nem is beszélve, hogy a megfelelő ló és oktató mellett megfelelő alany is kell a lovagláshoz. Annyi manapság az elhízott gyerek, hogy a lovastrénernek diétetikusknak is kell lennie. De lehet eredményeket elérni. Volt nálam egy kövér kislány, akinek elmondtam, hogy ezután feleannyit kell ennie, hogy jól érezze magát lovaglás közben, ő pedig megfogadta, amit mondtam neki. Néhány év alatt a kövér kislányból csodás fiatal lány lett.”

Dobokay Péternél egy jelszó van: lóra magyarul!

Halmos B. Ágnes

FOTÓ: CSATLÓS NORBERT

érkezett ide egy család. Mondták, hogy az egyik gyereket befizetnék egy lovaglásra. Kérdeztem, a másikat miért nem. Hát mert fél – mondták. Aztán csak kiderült, hogy a pénzük nem elegendő arra, hogy mindkét gyerek számára kifizessék a lovaglást. Hát persze, hogy mindkettőt felültettem. A legfontosabb ugyanis az, hogy élményeket adjunk a gyerekeinknek. Valódi élményeket. Ha ehhez az kell, hogy én ingyen adjak egy órát, gondolkodás nélkül megteszem.”

„A lovaikat én lovagoltam be, és bármit meg lehet velük csinálni. A vendégeknek be is szoktam mutatni: a hasuk alatt szoktam átbújni, mögéjük lopódzom és hirtelen a farkra csapok. Amit a lovaik minden további nélkül tűrnek, nem ugranak meg, nem rúgnak, nem harapnak. De ezt a gyerekeknek megtiltom. Ha egy gyerek mégis utánam csinálná, ahogy a kisunokám tette, gondolkodás nélkül a popsijára csapok. Inkább én, mint hogy az ötmázsás ló, mert épp megcsípte valami, véletlenül megrúgja.”

A lovas szakember azt mondja, hatvan év alatt itthon és külföldön, harminc országban tanulta meg, amit tud, de még mindig van mit tanulnia a lovakról, a lovaglásról. Épp ezért felháborítja az a manapság elterjedt módi, hogy aki elvégzett egy 200 órás tanfolyamot, az már komoly szakembernek képzelet magát. De ugyanígy taszítják azok a lótulajdonosok is, akik, csak mert már ültek vagy háromszor ló hátán,

úgy gondolják, mindent tudnak az állatról és a sportról is.

„Éltetik például a suttogó módszert. Én személyesen ismerem Monty Robertset, a suttogót. A módszerének a lényege nem valami varázslat, hanem a kitartó, szigorú, szisztematikus szakmunka. Mert ez a lényeg. Mondom még egyszer: szigorú, szisztematikus szakmunka. Csak ezt az, aki nem ért hozzá, nem látja. Meg persze az sem, aki havonta egyszer megy ki a lovardába és akkor egy órára ül föl a lóva hátára. Az semmit nem tud a lovakról, a kiképzésükről.”

„Egyébként is teljesen elhülyültünk. Volt, hogy valaki az innen öt kilométerre lévő Szalafőrről GPS-szel akart idejönni! A gye-

„Harminc országban
tanulta meg, amit tud,
de még mindig
van mit tanulnia”

rekeinkből meg ki akarjuk kódolni, amit a természet beléjük kódolt. Ha a kislány kezébe játékpuskát adunk, elkezd ringatni, a fiú meg a babával kezd el lődözni. De mi fiús lányokat és lányos fiúkat akarunk faragni belőlük. Arról nem is beszélve, hogy a sok ilyen-olyan betegséget mi magunk idézzük elő azzal, hogy mindentől meg akarjuk óvni a gyerekeket. Ne simogasd meg a macskát, mert koszos, a kutya

Ezt még rosszul csinálni is nagyon nehéz

AVAGY HOGYAN LEGYEK DÍJLOVAS?

A lovas életét teszi értelmessé, eredményessé a ló által az, aki jól választ szakágat – e mottó szellemében ezúttal a díjlovaglás világát szeretnénk közelebb hozni az érdeklődőkhöz a Pegazus szakágajánló sorozatában.

Mennyi idősen érdemes bekezdeni, s mennyi ideig lehet űzni ezt a sportot?

Mindennemű szakirányválasztást előzőn meg átfogó és sokoldalú általános elméleti és gyakorlati képzés! A gyermekek lóhoz való szoktatása már kisgyermek korban elkezdődhet, de ez az időszak nem tévesztendő össze a lovasképzéssel. Az általános alapképzés kezdési időpontját 8 éves kortól ajánlom, mert akkor már a kis lovas értelmileg és fizikailag alkalmas az információk megértésére, értelmezésére és végrehajtására. Amennyiben a távlati cél a versenysport, akkor a képzést mindenféleképpen 14 éves kor előtt el kell kezdeni, mert a lo-

vaglásban oly fontos ügyesség, mint velünk született képesség 14 éves korig fejleszhető, utána már nem! A lovaglás művelésének időtartama nem korhoz kötött, annak határa csakis a lovas döntésétől függ, bár természetesen a túl-ig életkort befolyásolják a biológiai határok. Minden ezzel kapcsolatos elmékedést felülírnak a tények. Életkorban – és most csak kizárólag a három olimpiai szakág vonatkozásában az élsportot tekintve – utolérhetetlenül a lovasok a korelnökök! **Milyen előképzettség szükséges hozzá?**

A szakági specializálódás előfeltétele az alapos, mindenre kiterjedő alapképzés, amely elméleti és gyakorlati részből áll.

Elméleti: a lovas rendelkezzen a naprakész információk özönével a ló természetrajzáról, viselkedéséről (etológia), anatómiájáról, élettanáról, idegrendszeri típusba tartozásáról; továbbá az edzéselméleti és módszertani szakmai irányokról, és tartsa szükségesnek a társtudományok, például a pedagógia, a menedzsment és a pszichológia fontosságát is.

Gyakorlati: a szakirányválasztás előfeltétele a makulátlan bázismunka! Aminek nincs időtartama és meghatározó prioritási pontja, az a helyes ülés elsajátítása. Csakis annak a lovasnak van lehetősége magas szintű, harmonikus együttműködést kialakítani lovával, aki helyesen tud ülni.

A korrekt ülés jellemzője: a lovas egyensúlyban, zártan, rugalmasan, alkatának megfelelő esztétikummal, és az ülésétől függetlenül kézzel tud elhelyezkedni a lóban! Nem ajánlom, sőt kifejezetten elharmarkodott, helytelen döntésnek tartom, hogy a lovas a lovaglás kezdeti stádiumától már specializálódik. Az a lovas tudja igazán megmutatni a vele született képességeit, aki a többi szakág gyakorlati kihívásainak is könnyedén eleget tud tenni. Leegyszerűsítve, csak kengyelhossz kérdése, hogy a lovas idomít, ugrat vagy terepen lovagol. Aki erre nem képes, óvatos legyen a sportcélok megjelölésében! A helyes ülés elsajátítását azért tartom a lovaglástanulás legfontosabb elemének, mert csak ebben a pozícióban érzékeli a lovas a ló mozgásának ütemét, és a ló csakis a megfelelő előkészítés után, az ütemben adott segítségadási jelre tud reagálni. A korrekt ülés elsajátítása időhatárokat nem ismerő készségfejlesztő feladat, amely általában tökéletesíthető és javítható.

Milyen kilátásaik vannak a versenyzőknek, milyen szintre mennyi idő alatt tudnak felfejlődni?

Minden ló és lovas egyéni adottságokkal születik a versenysportra. Az élsportra a művelők csak elenyésző százaléka alkalmas a világ összes sportága vonatkozásában és ez tény, így kell elfogadni. A sikerélmény azonban relatív, mert aki a maga elé támasztott reális célt eléri önmaga legyőzése által, az boldog bajnoknak érezheti magát!

Hogy ki milyen szintet célozhat meg, illetve mennyi idő alatt juthat oda, azt befolyásolja a vele született tehetség, a vele született és a tanulással szerzett intelligencia, a koncentrált szorgalom, a motiváltság, a türelem és az alázat; továbbá, hogy van-e a szakmai célra alkalmas kiváló karakterű, egészségű és adottságú lova.

A ló a legjobb tanítómester, aki adott határon belül sok mindenben segíti a lovasát, kompenzál, de ezzel a jószágával ne éljünk vissza. Az edzéseken tartsuk be az oly fontos fokozatosság elvét, és ne felekedzünk el az edzéselmélet és edzésmodszertan napi edzésekre vonatkozó intelmeiről: a rendszeresség, a tudatosság, a tervszerűség és a következetesség szigorú betartásáról!

Az eddig leírtakból egyértelműen következik, hogy valamilyen szintre való felfejlődés kizárólagosan egyed- (ló) és egyén- (lovas) függő.

Mennyi elfoglaltsággal jár ez a sport heti, havi szinten?

A sportcélú lovaglást csakis a lovaglás minél gyakoribb művelése által lehet elsajátítani. Ez a sportszakmai tétel minden technikai sportágra érvényes. Minél többször van átélésünk, érzékelésünk, értékelésünk egy adott mozdulatról, mozgássorról, feladatról, annál biztosabban magasabb

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

színvonalon, készségszinten jutunk el a kijelölt cél megvalósításához. Az élsport vonatkozásában a ráfordított idő egész napon át hivatásként folytatott tevékenység, amely órában kifejezve átlag 6-8 óra. Amatőr lovasok vonatkozásában a polgári tevékenységtől – tanuló vagy dolgozó – függően heti 4-5 alkalommal kalkulálhatunk, az óraszám a lovak számának függvénye.

Hol „kopogtathat”, aki el szeretné kezdeni?

Lovaságazatunk – mind infrastrukturálisan, mind a művelők számát tekintve – folyamatosan és intenzíven fejlődik. Az, hogy a lovagolni vágyó „hol kopogtathat”, az kizárólag az egyén döntési kompetenciájába tartozik! A döntést megkönnyíti az a tény, ha a lovagolni vágyónak tiszta elképzelése van arról, hogy voltaképpen milyen aspektusból szeretne elkezdni lovagolni vagy versenyezni. Az eljárás hasonló a tanulók iskolaválasztásához. A diák oda iratkozik

be vagy felvételizik, amely iskola a lakóhelyéhez a legközelebb esik és a minősítése, híre az országos besorolásban számára kedvezőbb, megnyerőbb. Ajánlom, hogy csakis a lovas válasszon lovardát és edzőt, és ne a megélhetési szándékkal egymás ellen konkuráló „edzők” csábítgassák egymástól a lovasokat. Azt az edzőt válassza a lovas, akit hitelesnek tekint, és akitől reméli sportcéljainak megvalósulását.

Milyen befektetéssel jár elkezdni ezt a sportot, milyen felszerelésre lesz szükség?

A lovaglás önmagában is átlagon felüli költségekkel jár, a versenysport pedig néha erőn felüli kiadásokat igényel. A ló a versenysportok világában az anyagilag megelőzött emberek státusza, lehetősége. Ez a csodálatos világ, amelyben a központi szerep a lóé, valamint a ló és lovasa közötti magas szintű harmonikus együttműködés, nem viseli el az anyagi nélkülözést! Természetesen a felszerelések vonatkozásában a praktikumokat, a szakma igényeinek, követelményeinek megfelelő szolid és nem kirozó dolgokat válasszuk, hiszen nem a ruha teszi az embert, nem a kulcsin a fontos, hanem a belbecs.

A szakág eredményességének vonatkozásában a meghatározó három erővonal a kiemelkedő képességgel, intelligenciával és alázattal rendelkező lovas; a kiemelkedő karakterrel, egészséggel és adottsággal megáldott ló; valamint az életnek az a nemes ajándéka, hogy ez a két kiváló teremtettség egymásra találhasson.

Összességében kinek ajánlott ez a sportág?

Ez a nagy kihívást jelentő sportág mindazoknak ajánlott, akik a lóval való tevékenységüket a ló szeretetére, tiszteletére választották, átlagon felüli intelligenciával, empátiával, célratöréssel rendelkeznek és képességük van a legmélyebb helyzetekből is újra győztesse válni. Ezt a szakágat még rosszul csinálni is nagyon nehéz! Ajánlásom a következő: lovasok, önmagukat valószínűsítők meg a lovaitok által, és hozzátok helyzetbe magatokat alkotó tudásotokkal, elért eredményeitekkel, hittel, hitelesen a magyar díjlovaglással.

Dallos Gyula

mesteredző, örökös magyar bajnok

AZ UNIKOR

nagy ugr

FOTÓ: SOMOGYÁRI ANETT

*A pilisjászfalui
Unikornis
Lovardában
a díjlovaglás
szerelmesei
az idei évben
jócskán
válogathatnak
a megrendezésre
kerülő hazai
és nemzetközi
versenyek között.*

A hogy kérdésünkre Arie Yom-Tov elmondta, a 2020-as év sok-sok terve közül az első, hogy február 20-án Emilie Sudraud sportállatorvos a helyi állatorvosokkal együttműködve fog képzést tartani. Emilie Sudraudról tudni kell, hogy nemzetközileg elismert állatorvos, sokszor segítette már a belga díjugratókat, valamint a japán díjlovas csapat munkáját. További állategészségügyi prezentációk is várhatóak az év folyamán, tervben van többek között külföldi patkolókovácsok által tartott bemutató megrendezése is. Február 15-én tervezünk még egy „tréningversenyt”, hogy a szezon előtt lehetőséget biztosítsunk a versenykörülmények között gyakorolni kívánók részére. Márciusban indul hivatalosan a szezon az első hazai versennyel az Unikornis Lovardában (március 21-22-én). Májusban CDI-W versenyt rendezünk, 13-17-ig Christof Umbach, Thomas Lang,

Eddy de Wolff van Westerrode, Barbara Ardu, Peter Holler, Eugenio Rovida, Enzo Truppa, Ulrike Nivelles, Alice Schwab, Hillier Orsolya és Hansághy Péter bírók részvételével. Előtte egy hétvégével (május 9-10.) pedig a szokásos nemzeti versenyt rendezzük a következő bírók együttműködésével: Stephen Clarke, Francis, Yuri Romanov, Marietta Almasy, Trond Asmyr, Anne Prain, Alban Tissot, Marianna Vigh, Franyó Barbara.

Július 8-12-ig az Unikornis Lovarda még egy nemzetközi CDI 3* versenynek lesz a házigazdája Janine van Twist, Cornelia Hinsch, Jacques van Daele, Alban Tissot, I. Wessels, E. Ebert, Leif Törnblad, Hillier Orsolya, Hansághy Péter részvételével és a nemzetközi versennyel egy időben egy nemzeti verseny is lebonyolításra kerül.

Természetesen a szezon csúcspontja az augusztus 18-23-ig megrendezésre kerü-

NIS

ásra készül...

lő gyermek és U25 Európa-bajnokság lesz, a következő bírókkal: Maria Colliander, Leif Törnblad, Yuri Romanov, Elisabeth Max-Theurer, Hillier Orsolya, Henning Lehrmann, Annette Fransen-Iacobaeus, Isobel Wessels, Vincenzo Truppa, Jean-Michel Roudier.

„Sok a tennivalónk” – mondja Yom-Tov úr –, „fejlesztani fogjuk a külső pályák talaját és a mobilboxok helyét. Mindannyiunk számára rendkívül fontos, hogy az Európa-bajnokság egy szakmailag példaértékű rendezés legyen, ezáltal növelve hazánk jó hírét. Ehhez persze az kell, hogy az egész hazai díjlovasélet összefogva segítsen minket ennek elérésében.”

Idén az Unikornis Lovardában megrendezendő Európa-bajnokság idejére esik augusztus 20., a magyar államalapítás ünnepe, ezért Yom-Tov úr kibérelt két hajót a Dunán, ahova meghívja az összes résztvevő lovas, hogy élvezhessék a különleges,

egyedülálló és népszerű tűzijátékot egy vacsora kíséretében.

„Felejtethetlenné és emlékezetessé próbálom tenni ezt a versenyt minden ország képviselői, lovasai számára azáltal, hogy a gyönyörű Budapestet láthatják a tűzijátékkal együtt augusztus 20-án. Még mindig sokat kell tennünk a fiatal lovas generáció fejlődése érdekében, így teremtve egy szakmailag új, fiatal generációt a jövő számára, és főleg minden tőlünk telhetőt meg kell tennünk azért, hogy a felnőtt versenyzőink sikeresen szerepeljenek a jövő évi, 2021-es felnőtt Európa-bajnokságon, ami Magyarországon kerül megrendezésre. És ne adjuk fel a reményt, hogy sikerül létrehozni egy felnőtt csapatot, amelynek lehetősége lesz részt venni a 2024-ben, Párizsban rendezendő olimpiai játékokon...” – fejtette ki Arie Yom-Tov.

(X)

■ 1. CDI 3*-W nagydíj, Thamar Zweistra (NED) és Hexagon's Double Dutch | 2. CDI 3*-W nagydíj, Hans Peter Minderhoud (NED) és Zanardi | 3. CDI 3* fiatal lovas kategória, Yom-Tov Jázmin Bojangel, Érdi Gabriella Sierappel nevű lovaikon – Unikornis Lovarda, 2019. május | 4. A CDI 3*-W nagydíj győztese, Kristy Oatley (AUS) Du Soleillel, valamint Lázár Vilmos, a Magyar Lovassport Szövetség elnöke, Vincenzo Truppa ötszoros FEI bíró és Arie Yom-Tov, a verseny tiszteletbeli elnöke | 5. Arie Yom-Tov és Sjeff Janssen (NED) neves edző, a holland csapat korábbi edzője

További információért keressen minket az alábbi elérhetőségek egyikén

SZABÓ KRISZTINA
lovardavezető

Telefon: +36 70 621 8359
E-mail: info@unikornislovarda.hu
web: <http://www.unikornislovarda.hu/>

A GALOPP LEGJOBBJAI

2019-BEN

A múlt évben a stabilitást Stanislav Georgiev jelentette, aki a zsekék között már hetedszer harcolta ki a champion címet. Külön bravúr, hogy első idomári évében a trénerek között is a második helyen zárt. Az idomároknál és az amatőröknél két korábbi bajnoknak, Maronka Gábornak és Drexler Virginiának sikerült újra a dobogó tetejére állnia, míg Mocsinka Vivien és Makovicki Ákos révén két újoncot avattak az utánpótlás, valamint az ugrólovasoknál.

Nem maradt komoly kihívó nélkül a legutóbbi galoppszezonban sem Stanislav Georgiev a zsekéchampionátusban, hiszen míg 2018-ban Paizs Gábor, 2019-ben Bakos Gábor próbálta meg átvenni tőle a bajnoki címet. Egyikük sem járt sikerrel eddig, mivel a múlt évben ismét a 39 éves, bolgár születésű lovashoz került a legjobb síklovasoknak járó trófea, még hozzá már a hetedik alkalommal. Stanislav Georgiev a múlt évben egyszerre volt nehéz és könnyű helyzetben, hiszen ezúttal már nemcsak zsekéként, hanem idomárként is helyt kellett állnia. Ezzel jelentősen megnőtt a feladatköre, illetve a felelőssége is, hiszen 2019-ben 35 lovat bíztak a gondjaira. Másrészt lovasként ennek az előnyeit is élvezhette, hiszen saját maga menedzselte a lovak versenytűjtát és maga dönthette el, hogy mikor melyik lóra ül.

AZ ISMÉTLÉS RECEPTJE

A múlt évben a legnagyobb sikereit egyértelműen Golden Sea hozta, akivel először a Nemzeti Díjat nyerte meg, aztán Pozsonyban a legjobb hároméves kancáknak kiírt Cena Arvyt, majd pedig az év legnagyobb és legmagasabb díjazású versenyét, a Magyar Derbyt (összdíjazása 14 millió forint). Fantasztikus, nagyon rég nem látott teljesít-

ménynek számított, hogy egyszerre volt a Derby-nyerő idomárja és zsekéja is. Ezenkívül több lova is fontos szerepet játszott még a championságban. A legtöbb, összesen négy győzelmet az egyre jobb sprinterre érett Morita Menantiéval szerezte. Rajta kívül több kimagasló képességű kétéves is áll az idomításában, akiket ő is lovagolt a versenyekben. Ide tartozik a Gróf Károlyi Gyula Emlékversenyt (egykor Kétéves Kancák Nagydíja) nyert Antilopa, a Pozsonyban három győzelmet szerzett Vain Hope és a Blaskovich Ernő Emlékversenyben is győztes Love Forever is.

Az idomárlovas Szerbia, Olaszország és Ausztria után 14 évvel ezelőtt, 2006-ban lovagolt először a Kincsem Parkban, majd 2009-ben Magyarországra szerződött az ESDE Bt.-hez. Az első чемпиoni címét 2010-ben szerezte, majd 2012-ben és 2013-ban, illetve 2016, 2017, valamint 2018 folyamán is a legjobb zsekének bizonyult.

A DOBOGÓSOK

Az év során Bakos Gábor győzelmeit látva egy ideig úgy tűnt, hogy akár váltás is történhet a zsekék élmezőnyében. A legtöbb elsőséget Fézer Róbert idomítottjaival szerezte, akinél azonban év közben változott a tulajdonosi kör és a lóállomány is,

■ 1. Stanislav Georgiev a Magyar Derby megnyerése után | 2. Bakos Gábor
 | 3. Suták Csenge La Shabával

így Gábort más istállókból egyre többen kérték fel lovagolni. A legtöbb (négy) győzelmét Upper Rebelnek köszönheti, aki a hároméves évjárat jó lovai közé tartozott tavaly. A legnagyobb versenyeit viszont Cirfandlival (Káposztásmegyeri Díj) és Mont Masterrel (Kovács Mihály Emlékverseny – Magyar Háromévesek Nagydíja) nyerte. Gábor sem új a szakmában, hiszen még 2002-ben amatőrlovasként kezdte a pályáját Ribárszki Sándornál, majd két évvel később profiként folytatta. Eddig síklovasként még nem sikerült bajnokságot nyernie, azonban az ugrólovasok között már négyszer is (2004, 2015, 2016, 2017) championként zárta a szezont. Tavaly viszont nem indult ugróversenyekben, és kizárólag a síklovasokra koncentrált. A lovas чемпионátus harmadik helye Suták Csengének jutott, aki szülési szabadság után tért vissza az év elején. Csenge a legtöbbet foglalkoztatott lovasnak számított 2019-ben 170 lovaglással, amelynek során azt az előnyt is ki tudta használni, hogy korábbi súlyproblémái megszűntek, sőt olyan, kisebb terheket is el tudott vállalni, amelyeket férfi kollégái már nemigen. Tréner-tulajdonos családjá mellett Soltész András idomár bizalmának köszönhetően érte el a legszebb sikereit. Az utóbbi tréner lovaival 11 győzelmet szerzett tavalyi 24 elsőségéből. A legeredményesebben La Shabával szerepeltek (három győzelem), aki mellett Wasmyval (Köztársasági Díj) és Red Treasure-rel (Gróf Erdődy Rudolf Emlékverseny) lettek elsőek nagyversenyekben. A múlt év érdekességének számított Kovács Sándor negyedik helye, aki 12 év trénerkedés után tért vissza a nyeregbe. Az év végén egy kisebb sérülés miatt már nem tudott lovagolni, de így is nagyon elégedett lehet a jó helyezéssel és azzal is, hogy olyan nagyversenyben is tudott győzni, mint az Alagi Díj vagy a Kozma Ferenc Emlékverseny.

FOTÓ: VONCZEM GABRIELLA

AZ ÚJ GENERÁCIÓ

Minden évben külön győztest hirdetnek az utánpótlás lovasok között is (az év elején 40 versenyt nem nyert, zsokejelöltengedélyt kapott lovasok). Idén a múlt évhez ha-

sonlóan női győztes született Mocsinka Vivien révén. A fiatal lovashölgy az összesített ranglistán a nyolcadik helyen végzett 89 lovaglásból tíz győzelemmel. A könnyűterhű zsoké Kovács-Bakos Szilvia istállójában dolgozik hétköznap, így nem meglepő, hogy nekik is lovagolta a legtöbb versenyt, illetve aratta a legtöbb győzelmét.

Az ugrólovasoknál is új championot avattak, hiszen a fiatal és meglehetősen magasra nőtt Makoviczki Ákos szerezte meg a legtöbb győzelmet a gátversenyekben Földes Bence amatőrlovas, valamint a múlt évi champion, Horváth Balázs előtt. Az év során mindössze hét ugróversenyt rendeztek a Kincsem Parkban, amelyeken Ákos kivétel nélkül részt is vett. Három győzelméből kétszer Bizottság nyergében ült.

AMATŐRÖK

Az amatőrök sem jártak jobban az ugrólovasoknál, hiszen számukra is csupán hét versenyt tartottak a 32 versenynap alatt. Ez nagyon kevés, hiszen még három évvel ezelőtt is ennek több mint a duplájában, pon-

tosan 15 futamban mérték össze kizárólag amatőrök a tudásukat. Az viszont öröndetes, hogy a Fegentri amatőrlovas világbajnokság női és férfi sorozatának egy-egy futamát változatlanul megrendezik a Kincsem Parkban magyar lovasok részvételével.

Az amatőrlovas ranglista élmezőnye az egy évvel korábbihoz képest teljesen kicserélődött és a championátus 2019-ben Drexler Virginia győzelmét hozta, aki négy

évvel korábban már egyszer megszerezte a bajnoki címet. Virginia teljesen megérdemelten győzött, hiszen jelenleg ő az egyik legrutinosabb és leginkább elkötelezett lovas az amatőrök táborában. Telente Amerikában, illetve Írországból lovagol, és a nemzetközi sorozatoknak is az egyik legeredményesebb szereplője. Mögötte egy másik elkötelezett lovashölgy, a nyíregyházi Jeles Eszter végzett, harmadik pedig az újonc Bernáth Christopher lett, aki csupán egy hajszállal, de megelőzte Májer Cintiát.

A TRÉNEREK

A zsokék küzdelme mellett az év másik kiemelt figyelemmel kísért vetélkedése a trénerké. A győzelem 2019-ben a korábbi háromszoros (2015–2017) championhoz, Maronka Gáborhoz került. A Felsőpakonyban dolgozó idomárnál több mint 30 telivér készül és elsősorban Nanchónak köszönheti az újabb győzelmét. Az idén már ötéves ló ugyanis tavaly nemcsak az idősebb lovak számára elérhető legmagasabb díjazású magyar versenyt, a Kincsem

A legjobb lovasok, ugrólovasok, amatőrlovasok és idomárok a Kincsem Parkban 2019-ben

Sorrend	Név	Futások	Győzelem	Második	Harmadik-hatodik	Helyezetlen	Össznyeremény (forint)	
A legjobb lovasok (helyezések alapján)								
1.	Stanislav Georgiev	151	29	19%	27	54	41	29 881 000
2.	Bakos Gábor	154	27	18%	18	56	53	22 956 000
3.	Suták Csenge	170	24	14%	25	73	48	19 604 750
4.	Kovács Sándor	80	18	22%	9	30	23	16 685 750
5.	Nagy Tamás	133	14	11%	12	43	64	14 187 750
8.	Mocsinka Vivien	89	10	11%	20	27	32	7 435 000
A legjobb ugrólovasok (helyezések alapján)								
1.	Makoviczki Ákos	7	3	43%	2	2	0	1 540 000
2.	Földes Bence am.	6	2	33%	1	2	1	962 000
3.	Horváth Balázs am.	3	1	33%	0	1	1	567 000
A legjobb amatőrlovasok (helyezések alapján)								
1.	Drexler Virginia am.	5	2	40%	1	1	1	646 000
2.	Jeles Eszter am.	5	1	20%	0	3	1	351 000
3.	Bernáth Christopher am.	3	1	33%	0	1	1	339 000
A legjobb idomárok (pénznyeremény alapján)								
1.	Maronka Gábor	113	24	21%	19	37	33	82 751 458
2.	Stanislav Georgiev	135	30	22%	14	42	49	34 769 212
3.	Zala Csaba	212	18	8%	27	66	101	29 380 250
4.	Kovács-Bakos Szilvia	251	34	14%	37	87	93	28 046 550
5.	Fézer Róbert	173	26	15%	20	66	61	25 745 250

Forrás: Kincsem Nemzeti Kft.

■ 1. Mocsinka Vivien | 2. Kovács Sándor
 | 3. Makoviczki Ákos | 4. Földes Bence,
 az ugróchampionátus másodíkja
 | 5. Drexler Virginia lett az amatőrlovas
 champion | 6. Maronka Gábor a legnagyobb
 sikereit Nanchónak köszönheti

Díjat nyerte meg, hanem a Buccaneer és a Kisbér Díjat is. A tréner fölényes győzelmét azonban az év szenzációjának számító Group 1-es Grosser Preis von Bayernben aratott győzelmével és annak 100 000 eurós (33,3 millió forint) pénzdíjával, illetve előtte a Group 3-as Baden-Württemberg-Trophy megnyerésével (32 000 euró, azaz 10,6 millió forint) biztosította be. Nanchó a tavalyi év során összesen mintegy 52 millió forintot keresett a tulajdonosainak. Ez a tréner 82 millió össznereményének meghatározó része. Rajta kívül azért olyan lovak is nagyban hozzájárultak a győzelméhez, mint a Pozsonyban remekelt Crushing Power vagy Dante's Peak, valamint Bubi Pata, Blokád, Fire For Goga, illetve a tavalyi a kétéves nagyversenyekben is eredm-

„A néhány éve bevezetett szabály sok vitát szült, hiszen nem a magyar versenypályán és versenyüzemben elért eredmények alapján méri a tréneket”

nyes Kráken (Magyar Kétévesek Nagydíja) és Imperialiste (Kétévesek Kritériuma). A második hely a már említett champion lovashoz, az első idomári évét zárt Stanislav Georgievhez került. Nála természetesen a Golden Sea Magyar Derbyben, és előtte a Nemzeti Díjban, illetve Szlovákiában aratott győzelmei után járó pénzdíjak nyomtak a legtöbbit a latban. A tréner teljes nyereményéhez a kanca összesen 11 millió forinttal járult hozzá.

■ 1. Az ugró-, az amatőr- és az utánpótlás championok, illetve képviselőik | 2. A trénerchampionátus dobogószíjait | 3. Zala Csaba a Kancadíj megnyerése után jogosan örült | 4. Drexler Virginia és Jeles Eszter amatőrlovasaink a két szélen | 5. Makoviczki Ákos ugróchampion Sztojka Rudolf trénerrel, akinek két győzelmet köszönhetett | 6. Mocsinka Vivien, az utánpótlás lovasok championja | 7. Stanislav Georgiev Golden Sea nyergében

A harmadik hely a tavalyi championhoz, a Kakucson tréningező Zala Csabához került, akinél 2018 és Esti Fény után tavaly is állt egy kiváló képességű, bábolnai tenyésztésű hároméves. Liliről van szó (apja Esti Fényhez hasonlóan Pigeon Catcher), aki a Hazafi Díjban és a Magyar Kancadíjban elért elsőségével, valamint a Magyar Derbyben szerzett második helyével 6,49 millió forintot keresett. Csaknem ugyanennyit nyert az istálló másik kancája, a tavaly négyéves Bíborhajnal is, aki győzött az

Imperiál Díjban, illetve több nagyversenyben is dobogós helyre ért. Az istálló legjobb lovát, Esti Fényt nyár elején eladták Ausztráliába, ami komoly veszteséget jelentett a számukra. Fontos megjegyezni, hogy a trénerk championátusában – a lovasokéval szemben, ahol a győzelmelek száma számít – a pénzdíjakat veszik figyelembe. Ráadásul nemcsak a Kincsem Parkban, hanem a magyar tréningben álló lovakkal külföldön megnyert pénzdíjakat is. Ez a néhány éve

bevezetett szabály sok vitát szült, hiszen nem a magyar versenypályán és versenyüzemben elért eredmények alapján méri a trénereket. Olyan, mintha egy csapatsportban a magyar bajnokságot azért nyerné egy magyar csapat, mert például a német, angol vagy francia bajnokságban is jól szerepel. A championátus szabályai azonban már többször változtak, így minden bizonyosan a jövőben is fognak.

Voncsem Gabriella

Le Mondial du Lion

A FIATAL LOVAK FRANCIAORSZÁGI LOVASTUSA-VILÁGBAJNOKSÁGA

Le Lion-d'Angers (ejtsd: lö lion danzsé) a festői Loire-mente régió egy kis, mintegy ötezer lakosú települése, amely az utóbbi évtizedekben a francia lovassport egyik nevezetes helyszínévé vált, hiszen ott rendezik meg minden év októberében a hat- és hétéves fiatal lovak military-világ bajnokságát, amely a Mondial du Lion (ejtsd: mondiál dü lion) nevet viseli. Szemináriumi dolgozatomban ennek történetét, jelentőségét, magyar vonatkozásait jártam körül.

A település elnevezése, tévedés ne essék, nem a bátor és nemes oroszlánt idézi, amely franciául is lion (a franciák amúgy is a gall kakashoz kötődnek szimbolikusan), hanem minden valószínűség szerint a „legio” szóból ered (a 10. században így is hívták hivatalosan), hiszen a gallorómán időszakban római légionáriusok lakták e vidéket. Angers városa 15 kilométerre található, s azért kell itt megemlítenünk, mert központjában (a mai Haras – ejtsd: ár – , azaz Ménes utcában) 1797-ben állami ménes létesült, amely az 1970-es években költözött a Mayenne és az Oudon folyók közötti félsziget festői birtokára, Isle Briand-ra (ejtsd: il brian). Így a francia lótenyésztést megújult és modernizált létesítmények szolgálták tovább 2,5 hektár helyett 160 hektáron csodálatos természetes közegben, egy sokak által amúgy is látogatott festői parkban.

A megyei tanács által fenntartott Isle Briand-i Állami Ménes és a „Le Lion équestre” (Lovas Le Lion) nevű, sporttevékenységekkel foglalkozó egyesület szervezi a CCI egy- és kétszintes szintű military-világversenyt. A viadal eredetileg hosszú és megjegyezhetetlen nevet viselt: „Concours complet international du Lion-d'Angers Saumur bru”. Ezt váltotta le a frappáns és népszerű „Mondial du Lion”, amely annyit tesz: Le Lion-i vb. Pár előkészítő év után, melyek során a területet kipróbálandó és a közönség érdeklődését felkeltendő, valamint szervezési rutin szerzése céljából különböző kezdő és senior

lovakoknak szóló versenyeket rendeztek, 1985-ben szervezték meg az első világ bajnokságot. A szervezők egyedi és különleges lovasviadalt szerettek volna bevezetni. A kiváló sportló tenyésztésének és kiképzésének kérdései amúgy is tálcán heverték az állami ménes közelségének köszönhetően. A helyszín kínálta alapok – turisztikailag vonzó és elérhető, változatos földrajzi adottságokkal rendelkező, nagy kiterjedésű szépséges park – szintén nyomós érvek voltak a szakág kiválasztásában. Persze mindez talán nem jöhetett volna létre, ha az alapítóknak nem gyöngéje a military, s nem elkötelezettek szponzorok felhajtására és jelentős magántőke bevonására a rendezvény megszervezése érdekében, hiszen az állami ménes egymaga képtelen lett volna ilyen nagy formátumú versenyt megszervezni, pláne rendszeressé tenni. A specializálódást a szakág kiválasztásán kívül a lovak korosztályának meghatározása jelentette. A versenyt kezdetektől a napjainkig kezdő lovaknak hirdetik meg, két kategóriában: hat- és hétéveseknek. Tapasztalatlanabb lovasok számára is ugródeszka a megméretés, de ezt a jelzőt itt helyesen kell értelmezni, hiszen ahogy Thierry Touzaint, a

■ 1. Jacques Bouguier, a korábbi akadálytervező nevéhez fűződik a legendás pók, a nyuszis és a baglyos akadály | 2. Christian Aschard asztalosmester, a Mondial du Lion jelenlegi akadálytervezője. Egyedül tanulta ki a szakmát, mert ezt nem tanítják sehol | 3. A legutóbbi verseny plakátja

A verseny magyar résztvevői az ezredforduló óta

Év	Lovas neve	Ló neve	Ló kora (év)	Eredmény (helyezés/ teljesítők száma)
2000	Szikszai Lajos	Gringo	7	53/55
	Schaller Gábor	Commander		nem tudta befejezni
2001	Hercegfalvi Tibor	Napfény	6	20/23
	Schaller Gábor	Twean Peaks		nem tudta befejezni
2002	Kovács Andrea	Anton		nem tudta befejezni
	Fauszt Gabriella	Nyugágy		nem tudta befejezni
2003	Kaizinger Balázs	Gidrán-Nimfa	6	14/21
2003	Egyed László	Figaro	6	15/21
2003	Kaizinger Balázs	Gidrán Sóhaj	6	17/21
2003	Egyed László	Regélő	6	20/21
2004	Kaizinger Balázs	Gidrán Nimfa		nem tudta befejezni
2005	Egyed László	Badboy	6	28/42
2005	Egyed László	Akitos Athos	6	31/42
2006	Kaizinger Balázs	Gidrán Noé	7	42/49
2007	Kaizinger Balázs	Ikarosz	6	39/45
2009	Tuska Péter	Zengő	6	30/37
2010	Szabó Orsolya	Zizi St John's	6	28/32
2011	Tóth Imre	Land's End 10	6	32/35
2013	Tóth Imre	Zypress 8		nem tudta befejezni
2015	Kaizinger Balázs	Déva Démosz		nem tudta befejezni
2016	Varga István	Iduna Gidrán XXVIII-4	6	35/35
2019	Kaizinger Balázs	Clover 15	6	27/38
2019	Vámosi Lilla	Lajta	6	38/38
2019	Ifj. Tuska Pál	Rádiháza Junior		nem tudta befejezni

lovastusa francia szövetségi kapitánya (csapatban 1980-ban olimpiai aranyérmes) hangsúlyozza: a Mondial du Lionon való részvételt ki kell érdemelni, oda nem véletlenül kerül ki az ember. Amúgy is lovat és embert próbáló küzdelem a többnapos viadal, melyet a lovaglás triatlonjának is neveznek, de nem szabad elfelejteni, hogy a részt vevő lovaknak ez az első nagyobb megpróbáltatás sportló-karrierjükben. Alapki-képzésük fordulópontja, ahol helyt kell állni „elegáns táncot lejtve” a díjlovasnégyyszögben (a franciák ezt nevezik a pontosság, technikai brillírozás és elegancia hármass kritériumának), a „cross”, azaz tereppályán, ahol szintidőre kell legyőzni a változatos és művészi megalkotott akadályokat (mintegy húszat), s itt kell megfelelni egy másik elvárásrónak – bátorság, reaktivitás (átengedőség) és együttműködés –, hogy aztán a díjugratás pályáján bizonyítsa ló és lovas kitaró párosa rátermettségét a tiszte-

let, az egyensúly és a mentális „erőnlét” feltételeinek megfelelően. Mindehhez hozzá kell tenni az érdeklődők sokaságát. 1986-ban még csak ötezen látogattak ki a ver-

A nagyszámú érdeklődőt vonzó többnapos lovasprogram első, díjlovasversenye ingyenesen látogatható, a látványos és izgalmas, kiemelkedően különleges akadályokkal fel-

„Nemcsak a tehetséges fiatal lovak és a világ kiemelkedő militarylovasai miatt izgalmas és szép verseny, hanem legendás akadályparkja miatt is”

senyre, de 2008-ra már negyvenezres publikummal kellett számolni. Ez bizony szintén stresszfaktor. S kezdő lovaktól ez a sok elvárás egyáltalán nem kevés kérés. Csak a legígéretesebbek választódnak ki hasonló megmérettetésen való részvételre, s nem is véletlen, ha a jól szereplő lovak a későbbiekben nagy nemzetközi versenyek, világjátékok és olimpiák lovaspályáin emlékeztetnek hajdani bravúros indulásukra.

épített terepverseny viszont már fizetős, és belépődíjért tekinthető meg a díjugratás is. A látogatókat tárt karokkal várják a helyi gasztronómia standjai és egyéb vendégcsalogató programok, például a kézművesek vására, így elmondható, hogy ez az őszi hétvége a régió egyik kiemelt (sport) turisztikai eseménysorát jelenti, amely a helyi gazdaság fellendítésére is jó szolgálatot tesz. A 2019-es verseny megszervezése

■ 1-4. Az ikonikussá vált akadályok

és a verseny kívánalmainak megfelelő, szinte tökélyig csiszolt, esztétikus, ám a fiatal lovak biztonságát a lehető legjobban garantáló akadályok megalkotása.

Jacques Bouguier az alkotója a legendás póknak, a nyuszis és a baglyos akadályoknak, és még sok eredeti, lélegzetelállító és művészi, mindazonáltal professzionális akadálynak.

A Mondial du Lion tehát nemcsak a tehetséges fiatal lovak és a világ kiemelkedő militarylovasai miatt izgalmas és szép verseny, hanem legendás akadályparkja miatt is, melynek megalkotásán nagy szenvedéllyel és magánéletet, nyugalmat háttérbe szorító odaadással dolgozó igazi mesteremberek munkálkodnak. Rájuk a világ bizony kevésbé figyel, de művüknek a csodájára járnak. Ami az eredményesen szereplő sportlovak fajtáit illeti, büszkék lehetnek magukra a szervező franciák, hiszen a selle français, azaz a francia sportló szinte mindig eredményesen vesz részt a militaryversenyeken, de ott van az élmezőnyben az ír sportló, a holland KWPN, a német hannoveri, az oldenburgi, és meg kell említeni az angol arab lovakat, akik igen jól szerepelnek. A szívünk mindazonáltal akkor dobban meg igazán, ha magyar lófajta is felűnik a résztvevők között, ilyen például a gidrán, amely úgy tűnik, világszinten is képes hazánkat képviselni nemzetközi versenyeken ebben az összetett sportágban.

Végül pedig lássunk egy szemlét a Mondial du Lion magyar résztvevőiről. A szervezők honlapján a kezdetektől fogva kikereshetők az archívumból az indulók. Extrém időjárási körülmények miatt egy alkalommal, 2012-ben törölték a versenyt. Az archívumban való keresgélés után úgy tűnik, hogy magyar résztvevője először 1999-ben volt a rangos lovasutasnak: Hercegfalvi Tibor indult Laky Ladyvel, abban az évben a másik magyar induló, Horváth Balázs nem tudta befejezni a versenyt Omamával. (Hercegfalvi egyébként két olimpián is indult magyar színekből, tehát elmondható, hogy a militarysport krémje immáron két évtizede képviseli hazánkat a fiatal lovak nemzetközi indításában is.)

A további évek résztvevőit a táblázat mutatja be.

Szárász Katalin

A szerző a Testnevelési Egyetem lovas-kultúra-oktató szakának második évfolyamos hallgatója, a cikk a 2019/20-as tanév első szemeszterében írt military – lovas-tusa szemináriumi dolgozatának szerkesztett változata. A tantárgy oktatója Tuska Pál.

be kell venniük, s a technikai megoldásokon túl a lovak megnyugtatására is figyelmet kell szánniuk – például a hatalmas pók feltűnésekor, melynek hosszú lábai meg tudják riasztani a kevésbé tapasztalt lovakat.

Az 52 éves Christian Aschard asztalosmester, aki Jacques Bouguier utódja a Mondial du Lion akadálytervezőjeként, egyedül tanulta ki a szakmát, mert ezt nem tanítják sehol. Ketten-hárman foglalkoznak ilyesmivel egész Franciaországban. Mindkét mester szívügye a terepviszonyoknak

egy újságcikk szerint 750 500 euró volt. Az átlag negyvenezres látogatólétszám mutatja, hogy jelentős érdeklődés van a Mondial du Lion iránt. A látogatók elégedettségi indexe 10-ből 9 pontot mutat, szinte mindenki kész visszatérni a helyszínre, annak ellenére, hogy a nézők 40 százalékának nincs különösebb kapcsolata a lovasporttal. A szervezők évről évre önkénteseket verbuválnak, s az ő munkájukat mindig hálásan emelik ki, 2019-ben háromszázan segítettek a programok lebonyolításában. A terepakadályok külön is figyelemreméltóak. Nicolas Touzaint (22 évesen a legfiatalabb Európa-bajnok, 2004-ben Athénban csapatban olimpiai bajnok, többszörös világbajnok fiatal lovaival, és még hosszan lehetne sorolni díjainak sorát) neves militarybajnok szerint a hatéves lovak számára különleges próbatétel a nem mindennapi akadályokkal és a nagyszámú közönséggel való találkozás. Ezt a lovasoknak figyelem-

Mikor, ki, hol, hogyan?

KALANDOZÁSOK A MILITARY TÖRTÉNETÉBEN

Az 1975–78. közötti időszakig utazunk vissza az időben. Az előzményeket korábbi cikkeinkben már felidézttük: a Magyar Lovas Szövetség 1973-ban még kiírta a military magyar bajnokságot, de már nem rendezte meg a versenyeket, 1974-ben pedig már a kiírás sem történt meg, szeptemberben feloszlott a keret Kiskunhalason. Úgy tűnt, hogy az MLSZ-et nem érdekli a továbbiakban a szakág sorsa, hisz 1975-76-77-ben sem vették fel a hivatalos versenynaptárba. Közben a szocialista országok nélkül lezajlott a montreali olimpia (1976), a következő szervezésére Moszkva készült. A világpolitikai állapotokból sejthető volt, hogy a magyar politika és a MOB erre mozgósítani fog.

Miközben a magyar militarysport „Csipkerózsika-álmát aludta”, az ország nyugati részében a megszállottak megpróbálták úgynevezett „kis-military” versenyeket szervezni. 1974–75-ben Szombathelyen Makkos Vilmos kezdte a szervezkedést, majd 1976-ban a Délnyugat-Dunántúli Területi Lovasszövetség (Vas, Veszprém, Zala megye) vezetésével hivatalos három fordulóval a magyar bajnokságok sorába próbálta emelni a versenyeket. Erről tanúskodik a területi szövetség 1976. február 12–13. között Sárváron megtartott éves gyűlésének jegyzőkönyve, melyet Sártory

Endre jegyzett le és Török László írt alá a szövetség elnökhelyetteseként:

„A military versenyág tárgyalása folytán nyilvánvalóvá vált, hogy a terület szakosztályainak képviselői egyöntetűen szívükön viselik e kérdést és szükségesnek tartják, hogy a keret feloszlása ellenére – vagy éppen azért – országosan kapjon ez az (olimpiai) versenyág teret és otthont. A terület vállalja három forduló megrendezését a versenyévad folyamán és a három versenyt szeretnék országos meghívásos alapon kiírni, amihez a Magyar Lovas Szövetség hozzájárulásáért fog folyamod-

ni a Területi Szövetség vezetősége. Az alábbiak szerint vállalták a szakosztályok a rendezést: I. forduló (V. 7–8–9.) Szombathely, 33%-os; II. forduló (VIII. 13–14–15.) Keszthely, 33 %-os; III. forduló (X. 1–2–3.) Nagyvázsony, 50 %-os.

Mindhárom fordulón két kategóriában kerül a verseny kiírásra, hogy a fiatal lovaknak is legyen lehetőségük (Stubendorf-követelmények keretében) a versenyzésre. Ez szükséges annál is inkább, mert a Veszprém megyei szövetség felkérésére a Herendi Porcelángyár értékes vándordíjat ajánlott fel azon military versenyzők részé-

■ 1-2. Miközben a magyar militarysport „Csipkerózsika-álmát aludta”, az ország nyugati részében a megszállottak megpróbálták úgynevezett „kis-military” versenyeket szervezni
 | 3. A Herendi Porcelángyár vándordíja

re, akik e sportágban fiatal lovak előkészítésével fáradoznak és e tevékenységükkel, évekkel előre gondolva, lehetőségét biztosítják ennek a szép, de legelhanyagoltabb sportágnak. A »kis-military« verseny kiírását (továbbiakban: Herendi-Kupa) a nagyvázsonyi Lovasiskola vállalta az alábbi feltételek mellett: nyitva a Délnyugat-Dunántúli Lovasszövetség területéhez tartozó versenyzők részére [...].

Rangsor a meghívásos országos military bajnokság után (1976)

1. Cseresnyés László	Nagyvázsony	1 350
2. Horváth István	Enying	940
3. Makkos Vilmos	Szombathely	880
4. Bodai Zoltán	Pápa	720
5. Oláh Mihály	Enying	710
6. Tóth Sándor	Rádiháza	560
7. Gróznér István	Rádiháza	400
8. Dobrádi György	Alap	380
8. Szalay Tibor	Alap	380
10. Horváth László	Szombathely	320
11. Baranyai Zoltán	Szombathely	260
11. Suszter Ferenc	Szombathely	260
13. Gombos László	Szombathely	180
14. Végh József	Nagyvázsony	120
15. Csécs Ervin	Sárvár	80

HÁROMNAPOS VERSENY KIÍRÁSA, 1978

(az I. és a II. forduló azonos)

Kezdő osztályú

1978. évben első ízben militaryban indult 4 éves és idősebb lovak részére, bármely lovasnak.

1. Díjlovaglás: a kiadott feladat (V1) lovaglása emlékezetből, csikó- vagy nagykantárral.

2. Terepverseny: „A” útszakasz 2 400-4 800 m-ig, 240 m/perc; „D” útszakasz 1 500-3 000 m-ig, 450 m/perc. 12-15 akadály 0,90 m-ig.

3. Ugróverseny: 12 db, 1,00 m-nél nem magasabb, 1,30 m-nél nem szélesebb akadály, vizesárok szélessége 2,50 m. Iram 350 m/perc.

Könyűosztályú

Hivatalos military verseny „B” csoportjában már indult, legalább 5 éves lovak részére, bármely lovasal.

1. Díjlovaglás: a kiadott feladat (V2) lovaglása emlékezetből, csikó- vagy nagykantárral.

2. Terepverseny: „A” útszakasz 2 400-4 800 m-ig, 240 m/perc; „D” útszakasz 2 500-5 000 m-ig, 520 m/perc. 15-20 akadály, 1,00 m-ig.

3. Ugróverseny: 12 db, 1,10 m-nél nem magasabb, 1,40 m-nél nem szélesebb akadály, vizesárok szélessége 2,50 m. Iram 400 m/perc.

Középosztályú

Lovas és ló kizárás nélkül.

1. Díjlovaglás: a kiadott feladat (V3) lovaglása emlékezetből, csikó- vagy nagykantárral.

2. Terepverseny: „A” útszakasz 2 400-4 000 m-ig, 240 m/perc; „B” útszakasz 2 400 m versenypálya 6 akadállyal, 0,80 m-ig; „C” útszakasz 4 800 m, 240 m/perc – utána kötelező 10 perc pihenő, kondícióvizsgálattal –; „D” útszakasz 5 000 m, 520 m/perc. 20 db, 1,00 m-nél nem magasabb akadály.

3. Ugróverseny: 12 db, 1,20 m-nél nem magasabb, 1,50 m-nél nem szélesebb akadály, vizesárok szélessége 3,00 m. Iram 400 m/perc.

A military versenyeket rendező szakosztályok vállalták, hogy a verseny előtt hat héttel részletes pályarajzot bocsájtanak a nevezni kívánók rendelkezésére.”

Ehhez a területhez a következő klubok tartoztak: Keszthely, Nagyvázsony, Pápa, Rádiháza, Sárvár, Szombathely. Az eredmény: 1976-ban a Magyar Lovas Szövetség akkori vezetése engedélyezte a háromfordulós meghívásos országos bajnokságot. A Lovassport és Lótenyésztés 1977/1. számában közölt eredmények a táblázatban láthatók (Rangsor a meghívásos országos military bajnokság után, 1976).

A következő évben ismét megrendezésre került a háromfordulós meghívásos bajnokság. A versenyek eredményeként könyvelhető el, hogy további klubokban kezdtek el „militaryzni”. Ilyenek Debrecen (Simonyi Öbester Kupa), Pilisvölgye MGTSZ stb. A szaksajtó nem adott hírt ezekről a versenyekről, így csak az 1977. évi rangsort tudjuk közreadni, a táblázat a Lovassport és Lótenyésztés 1977/6 számából származik (Rangsor az 1977. évi országos meghívásos military verseny I-II-III. forduló után).

Rangsor az 1977. évi országos meghívásos military verseny I-II-III. forduló után

1. Cseresnyés László	Nagyvázsony	1 220
2. Gombos László	Szombathely	960
3. Tóth Sándor	Baki MEDOSZ	770
4. Oláh Mihály	Enying	400
5. Horváth Zoltán	Szombathely	320
6. Lazareszku János	Keszthely	220
6. Horváth István	Enying	220

A versenyrendezők és versenyzők munkája és kitartása meghozta az eredményét. A Magyar Lovas Szövetség 1978-ban military országos bajnokságot írt ki, két fordulóval. A szakma a military újbóli elismeréseként könyvelte el a kiírást. Érdekességként idézzük az akkori országos bajnokság követelményét a Lovassport és Lótenyésztés 1978/2. számából (lásd külön: Háromnapos verseny kiírása, 1978).

Az 1977-es esztendő még egy lényeges fordulatot hozott. A Magyar Olimpiai Bizottság március 22-én döntött arról, hogy az 1980-as olimpiára elsősorban militaryban készülnek lovasok. A lovassport szaksajtója újra hallgatott, erről híradás

■ 1. A military öt erős dunántúli bázisának egyike Nagyvázsony... | 2. ...a másika Rádiháza volt

nem jelent meg, és ez a tendencia 1981-ig tartott. A Népsport 1978. június 7-i számában mindenesetre rátaláltunk egy cikkre, „A döntés még nem minden – s tettek nélkül nem sokat ér” címen jelent meg:

„Az ahány ház, annyi szokás igazsága lovaslásban a következőképpen alakul: ahány edző, szakember, annyiféle vélemény [...]”

MÚLTIDÉZÉSRE HÍVUNK

E cikksorozat szerzőinek nem feladata a történések miéértjének és okának kutatása, feltárása, mi csak a tények közlésére szorítkozunk. Amennyiben mégis összefüggéseket, esetleg tanulságokat is fellelnének az egyes korszakok sikerei és kudarcai között, akkor lehet, hogy azzal a ma és a jövő sportját is segítjük.

Ugyanis arra a kérdésre, hogy a három olimpiai versenyszám közül (díjugratás, díjlovaslás és military) melyik fekszik legjobban a magyar lovaknak és lovasoknak, edzőink különböző válaszokat adtak, attól függően, hogy az adott mester versenyző korában melyik számot űzte. A vélemények alapvető hibája tehát az, hogy ezt a fontos kérdést szakembereink nem tárgyilagosan, hanem a sportághoz való érzelmi kötődésük alapján ítélik meg [...].

A montreali olimpiát csak a tévé képernyőjéről nézhették végig lovasaink. A szomorú tény már a szakvezetés is úgy ítélte meg, hogy ez a hullámvölgy legmélyebb pontja, és ezért tettekre szánta el magát!

Öntsünk tiszta vizet a pohárba – felkiáltással elhatározta, hogy amúgy is kevés erőnket ezután nem aprózzuk szét, és ennek szellemében döntés született: »pontoszerzési esély csak military versenyszámban van, ezért a meglévő feltételeket elsősorban erre a szakágra kell összpontosítani« (részlet a MOB 1977. március. 22-i határozatából).

A szakemberek abból indultak ki, hogy versenyzőink jelenleg nem tudnak megbirkózni a díjugratás és díjlovaslás egyre magasabb nemzetközi követelményeivel. Viszont a magyar lovak és lovasok adottsága megfelelő a militaryra (amelynek a hivatalos neve: háromnapos verseny), hiszen a versenyzőinkre jellemző kitartás, virtuskodás kamatozhat az igen nehéz terepversenyen [...].

Végre fellélegezhetek a sportágot nemcsak űző, hanem szerető emberek, amikor megszületett a döntés: a militaryra kell összpontosítani! [...].

Babochay Sándor, a Magyar Lovas Szövetség bíróbizottságának vezetője ezután hozzalátott, hogy több szakosztályban is meg-honosítsa ezt a szép sportágot. Az Alföldön azonban maradt minden a régi-ben, továbbra is a díjugratással foglalkoznak zömmel,

míg a Dunántúlon a militarynak öt erős bázisa alakult ki (Szombathely, Rádiháza, Nagyvázsony, Alap és Keszthely).

Elkezdődött tehát az olimpiára való felkészülés, igaz nem úgy, mint ahogy azt a MOB határozata után elvárhattuk volna! Ez a szakág ezután sem kapott több támogatást, mint »mostohagyerek« korában [...].

Montreal óta a sportágban semmilyen változás nem történt: a szakosztályokban ugyanúgy (vagy még gyengébben) folyik a munka, mint korábban; az edzők továbbra is öntevékenyen azt csinálnak, amihez éppen kedvük van. S tehetik, mert a szakmai vezetés tevékenysége csak a sportág szükség-szerű adminisztrációjára szorítkozik.

A huszonegyedik órában vagyunk? Nem, azon már túl! Az olimpiai szereplést csak az a »mentőőv« bedobása mentené meg, amelyre az lenne felírva: összefogás. Néhány derűlátó szakember még reménykedik abban, hogy egy militarycsapatot még fel lehet készíteni Moszkvára. Ehhez viszont a MOB határozatának végrehajtására, a szakág nagyobb támogatására és egy erőskező szövetségre lenne szükség, amely keményen tartaná kezében a sportág kantárszárát!”

Következő cikkünkben mi jöhetne ezek után, mint az 1980-as olimpia előzményei, és az összefogás.

Tuska Pál

Az akadályugratás alapjai

ANDREW HOYTÓL

A tereplovaglás időre megy, de ez nem jelenti azt, hogy gyorsan kell lovagolni. Azt jelenti, hogy jó vonalat kell választani. Minden megtett extra tíz láb vagy három és fél méter egy másodpercet jelent. Tehát, ha fél métert megtakarítasz az akadály megközelítésekor és fél métert a leérkezéskor, a pályán pedig 30 akadály van, 30 másodperccel gyorsabb vagy a többiekénél.

■ Andrew Hoy és Master Monarch egy gombát formázó akadály fölött a 2007-es Burghley Horse Trials militaryverseny terepszakaszán

Az emberek azt fogják mondani, hogy nagyon gyors voltál, de nem gyorsan lovagoltál, hanem szebb és szűkebb vonalon mentél, mint a többiek. Ugyanakkor még ha el is határozta, hogy szűkebb vonalon mész, van néhány akadály, amelyek ugratására időt kell szánni.

VEGYÜK A VIZES KOMBINÁCIÓT

Nem különösebben intelligens megoldás szűk fordulóval éles szögben megközelíteni az ugrást, csak hogy a ló azt mondja: „Ó, víz”, és ellenszegüljön. Ez ugyanis 20 hibapontot ér és további egy percbe telik, hogy újra megközelítsd az akadályt és újra megkapd ugyanazt a büntetést.

Nem lehet egy percet arra szánni, hogy extra 5-6 métert tegyél meg azért, hogy jó vonalon legyetek és a ló szép, egyenletes ütemet vegyen föl. Van, hogy a pályán időt kell szánni egy-egy ugrásra.

Ne lovagolj úgy, ahogy másoktól látod – mindig a saját és a lovad képességei és lehetőségei szerint lovagolj. Első a biztonság. Számos olyan csapathelyzetben lovagoltam, ahol más csapattagok azt mondták, másképp mennek, vagy azt gondolták, egy adott vonalon lovagolnak majd, de ha nekem az nem volt kényelmes, a hosszabb lehetőséget választottam.

Amikor 1979-ben megnyertem a Burghley-t, a könnyű lehetőséget választottam, és én voltam az egyik a szintidőn belül beért két versenyző közül. Még akkor is nyerhetsz, ha a hosszú útvonalat választod. Ne gondold, hogy hősnek kell lenned és csak az egyenes (nehéz) útvonalon mehetsz.

Ha például egy iramugrást ugrasz, csak lovagolnod kell tovább, de már messziről látnod kell a távolságot. Ne tétovázz kéthárom vágtaugrásnyit, hogy jól oldd meg a feladatot. Dolgoznod kell azon, hogy lásd a távolságot – így időt tudsz megtakarítani – olyan egyszerű gyakorlatokkal, mint hogy ráfordulsz egy földön fekvő rúdra és gyakorlod a távolság gyors megbecslését. Mindig találasz olyan dolgokat, amelyek a napi lovaglás közben gyakorolhatók. Meg kell tanulnod vágtázni, csak úgy átvágtázni kisebb vízfolyásokon. Ha kreatív vagy, számos módon képezheted magad és a lovad. Egy egyszerű gyakorlattal erőnléti vágta közben is gyakorolhatod mindezt. Nézz ki egy bogáncsot vagy kerítésoszlopot, vagy valamit a területen és mondd magadban, hogy most megszámolom, hány vágtaugrásra van, így lesz elképzelésed arról, hogy milyen távol van. A ló lábával próbálj pontosan a jelölő mellé érni. Évekkel ezelőtt, ha láttam egy magasabb gázt a karámban, odalovagoltam és megpróbáltam átugratni – ez a játékos feladat pl. segít a lovat a vonalon tartani.

Andrew James Hoy ausztrál olimpiai szintű lovasversenyző, az Ausztrál Lovagrend tagja. 1959-ben az új-dél-walesi Culcairnben született. Összesen négy olimpiai érmet szerzett lovastusában. 1992-ben Barcelonában, 1996-ban Atlantában és 2000-ben Sydneyben az ausztrál militaryválogatott tagjaként szerzett olimpiai bajnoki címet. A sydney-i olimpián egyéniben Swizzle-lel az ezüstérmet szerezték meg. A 2012-es XXX. Londoni Olimpiai Játékok volt a versenyző hetedik olimpiája.

Hoy húsz éve az Egyesült Királyságban él és vezeti csapatát. 2000-ben beválasztották az ausztrál sporthírességek csarnokába.

Annak, hogy egy ló megáll vagy kitér az ugrás elől, mindig az az oka, hogy a lovas nem tartja a lovat egyenesen és nem tart az akadály felé, hanem két-három vágtaugrással az akadály előtt enged a kezével és hagyja a lovat oldalra kitérni. Pozitívan kell lovagolnod és pozitív érzéseket kell adnod a lónak.

Bármilyen militaryakadály esetében az akadály tetejét kell nézni, nem pedig mögötte a fákat! Ez az egyetlen módja, hogy megbecsüld a távolságot és segíthess a lovnak a megfelelő elugrási helyre odaérni. Az egyensúly és az időzítés pedig a szemedtől függ.

Az akadály átugrása nem más a ló számára, mint egy megemelt vágtaugrás, és azt is akarjuk, hogy ez legyen. Nem akarunk nagy erőkifejtést, csak képesnek kell lennünk engedni a lovat vágatázni, és hogy lássuk a távolságot 6-7 vágtaugrásra az akadálytól, azután csak kissé felvesszük, hogy tartsuk a távolságot, vagy épp ellenkezőleg, előrelovagoljuk a lovat kicsit hosszabb vágtaugrásokkal. Korábban kell dönteni, mint gondolnánk.

Ez az, amit nagyon sok ember nem képes megtenni, korán dönteni. Egyszóval, fókuszálj az akadály tetejére és csak tartsd meg a lovat és lovagold jó ütemben, ahogy közeledtek az akadályhoz, és akkor képes vagy látni a távolságokat.

Militarypálya lovaslásakor könnyített ülésel kell vágatáznod az akadályok között. Légy biztos abban, hogy a hátsód nincs a nyeregben! Ha lehetőség van CCI**** versenyen lovagolni, vedd figyelembe, hogy hány vágtaugrást teljesít a lovad a sebesség és kitartás napján. Nagyon sok kilométert és sok vágtaugrást.

Ha a hátsódat minden vágtaugráskor a nyereghez ütöd vagy visszaülzs a nyeregbe a

military terepversenye alatt, minden egyes vágtaugrás alkalmával kiveszel egy kis energiát a lovadból. Ez csak egy pici energia, de amikor a tereppálya utolsó 500 méterén vagytok és a ló fáradt, hisz sok akadályt kellett teljesítenie, akkor minden csepp energiára szükségetek van. Nagyon sokan hasz-

„A jó lovasok
nem szerencsések,
hanem megoldoznak
a szerencséért”

nálják el a ló energiáját azzal, hogy a „hátsóban maradnak”. Neked, a lovasnak kell a saját súlyodat hordoznod és megtartani az egyensúlyodat és nem pattogni a ló hátán.

A terepszakasz lovaslásának a művészete az, hogy hagyod a lovat ütemesen vágatázni és megugrani az akadályokat.

Például egy 12 láb széles árok átugrása lehet a ló saját vágatájának a része - vagy

lehet hatalmas erőfeszítés is azért, mert te fél vágtaugrással hamarabb vetted fel, mert nem jól ítélted meg a rálovaglást.

A nagy akadályokat nem kell máshogy lovagolni, mint a kisebbeket. Ki kell várnod, a lovat szépen egyensúlyban kell tartanod, és miközben előrelovaglod, nem szabad a ló lendületét sem megtörni.

Ha megfigyeled az igazán jó lovasokat, akkor láthatod, hogy ők hagyják a lovakat vágatázni és ugrani. Ha Mark Toddot nézed, olyan versenyzőt látsz, aki erőfeszítés nélkül vágatázik és ugrik át az akadályokon. A lónak korlátozott az energiája, így korlátozott távolságot tud megtenni, meg kell hát engedned neki, hogy szabadon vágatázzon. Ezért én mindig a rövidebb útvonalat választom és kiemelem a hátsóm a nyeregből.

VÍZ

Mikor a lovat megismerteted a vízzel, lépéssel kezd, ha nem akarod, hogy átvágatázzon minden. Ugyanúgy tartsd a szárat, ahogy az akadályra lovasláskor szok-

tad és csak engedd a lovat átsétálni a vízben. Ugyanúgy kell nézned a vizet, mint bármilyen más akadályt, de ez nem jelenti azt, hogy lehajtod a fejed.

Átsétálsz a lóval a vízben újra és újra. Haladj együtt a lóval, ne dőlj előre, és amikor a ló eldönti, hogy beel lép, ne dőlj hátra, csak ülj ott, ülj szépen csendben. Amikor a ló a vízben van, ne engedd toporogni, pancsolni, csak állj a vízben, mert ez nem játék. Szükség van arra, hogy a lovad hallgasson rád, a csizmasegítségedre azonnal elinduljon. Ha eléred, hogy a ló átsétáljon veled a vízben, utána minden más könnyű lesz.

Várj, amíg a ló magabiztossá válik, utána továbbléphetek nyugodt ületésre, aztán jöhet a megtartott szép nyugodt vágta át a vízben. A vízhez közeledve a közelebbi szélét nézd, majd pedig azt, ahol ki fogtok jönni.

ÁROK UGRATÁSA

Fontos tanács a terepbejáráshoz: ha egyszer megnézted az árkot, ne állj meg és ne nézz bele. Sose lesz kisebb! Órákat töltöttem el azzal, hogy nézegettem őket azon tűnődve, hogyan jutok át fölöttük, vagy kerülöm meg őket vagy megyek át rajtuk – ezalatt egyszer sem lettek kisebbek!

Emlékezz, hogy amikor a lovad a terepen galoppozik, egy vágtaugrással körülbelül 4 métert vagy 12-15 láb hosszút tesz meg. Szóval, ha egy árok 12 láb széles, nem számít, hogy 5 láb mély...

Ügyelj arra, hogy ha egy árkot ugratsz át, azt pontosan a széléről tedd, és akkor az nem lesz más, mint egy vágtaugrás. Ha fél vágtaugrásnyival előbből ugrasz el, akkor túl messze lesz az árok másik partja, és utálni fogod.

És most néhány szó arról, hogyan tanítsuk meg a lovat, hogy elfogadja az árkokat. Először egy kis árok felett sétálgassunk oda-vissza. Csak sétálgassunk, aztán ügessünk, majd vágtaugrassunk oda-vissza fölötté. Ezután keressünk egy másikat, kicsit szélesebbet, és csináljuk ugyanezt. Csodálatos, ahogy egy elég széles árok felett először csak átsétálsz, aztán átügetsz, majd átvágtaúlsz fölötté és fölérül az önbizalmatok: a tiéd és a lóé is.

Amikor egy olyan akadályt ugratsz át, amelynek az elején árok van, tartsd ésszerűen, hogy a ló 6 lábnyit (kb. 1,8 méter)

FOTÓ: HENRY BUCKLOW, WIKIMEDIA COMMONS; HOYTEAM.COM, PIXABAY.COM

■ 1. A militarypályán könnyített üléssel kell lovagolnod az akadályok között | 2. Az akadály is csak egy megemelt vágtaugrás | 3. Andrew Hoy és Rutherglen, Ausztrália képviselőiben a londoni Greenwich Parkban, a 2012-es olimpiai játékokon

ugrik az akadály előtt. Tehát ha az árok nem szélesebb 6 lábnál, a ló soha nem fog beel lépni. Csak akkor fog beel lépni az akadály előtt lévő árokba, ha te előrehajolsz és belenézel az árokba, „magára hagyod” a lovat és leengedi a fejét.

BENK

A lovasoknak gondjuk lehet, ha gyorsan lovagolnak a benkhez és túl türelmetlenek, ha fel akarnak jutni rá.

Kezdjük egy nagyon jó gyakorlattal, hogy mindenkit megtanítsunk kívánni, amíg az akadály „megérkezik”.

Csak sétálj oda a benkhez, és a lovat tartsd lépésben. Sétáljatok oda és léptesd a lovat fel a benkre. Tartsd a szárat, ne engedd ki és jelezd a lónak, hogy ugorjon fel. Ne készülj rá az ugrásra és ne hajolj előre. Tartsd a szemedet a benk szélén. Ha a lovad nem lép föl azonnal, csak ülj csendben és hagyd, hogy rájőjön, mit kell csinálnia. Tartsd a csizmád az oldalán és ne légy türelmetlen, ne kezd el rugdosni az oldalát.

Aztán amikor már ületésben vagy vágtauban közelítesz a benkhez, már könnyű, mert megtanultál ülni és várni. Ez jó gyakorlat az olyan lónak, amelyik ráront az

akadályra és túl erőssé válik. Itt rájön, hogy várhat és nyugodtan mehet fel a benkre.

A benkre való felugrás ugyanolyan, mint bármely más akadály, kivéve, hogy a ló a patájával, úgy mond az akadályra lép. A benkről való leugrásra pedig úgy kell gondolni, mint egy ugrás leérkező szakaszára, meg kell tartani a váll-térd-lábközép egyenes vonalat. Ez megkönnyíti a lovadnak a benkről való levágtázást.

KÖVETKEZTETÉS

A lovastusa-versenyzőnek mindig a megfelelő területre kell fókuszálnia. Teljesen mindegy, hogy díjlovaglásról, díjugratásról vagy a tereplovlásról van-e éppen szó. Szülő előtt egy barátom azt mondta: „Sok szerencsét kívánhatnék, de nem teszem, mert te magad vagy a sikereid kövőcse.” Mindig erre gondolok, mert a jó lovasok nem szerencsések, hanem megoldoznak a szerencséért. Amikor a crossversenyen sikeres akarsz lenni, ki kell hoznod a lovadból a lehető legtöbbet.

**Andrew Hoy tanácsait
Halmos B. Ágnes fordította**
Forrás: www.horsemagazine.com

Bukott versenylovából OLIMPIAI DÍJLÓ

Vitathatatlan, hogy a modern díjlovaslásban egyre nagyobb szerepet kap a ló született képessége abban, hogy sikeres díjlóvá váljon. Ezt a tényt akár a modern melegvérű-tenyésztés diadalának, akár az edzés és a lovaslás minőségét veszélyeztető tényezőnek is lehet tekinteni. Az is észrevehető, hogy a díjlótenyésztésben az elmúlt évtizedekben történt hatalmas fejlődés teljesen kiszorította a telivéreket a díjlovaslásportról. A múltban ez a fajta számos kiváló díjlovát adott, mint például Podhajsky legendás Neróját. Alois Podhajsky a Bécsi Spanyol Lovasiskola (SRS) minden idők leghíresebb vezetője volt, emellett nemzetközi bíró, jól ismert könyvek szerzője, aki mindig kihangsúlyozta a jó lendület fenntartásának fontosságát az összes összeszedett mozdulat fejlesztéséhez.

Több mint 70 évvel ezelőtt más volt a szituáció, hiszen a két világháború között a lovasok többségét a lovasság adta, akik a katonaság lovainak versenyeztek, ezek között pedig sok volt telivér. Manapság már egyet sem találunk alkalmasnak a díjlovaslásportra, de a katonaság Európában a II. világháború előtt nem tehetett meg azt, hogy drága lovakat vásároljon, pláne nem olyanokat, amelyek csak díjlovaslásra valók. Ehelyett a tisztek azokkal a lovakkal dolgoztak, amelyeket alájuk rendeltek, és ezekből a lovakból próbálták meg kihozni a legjobbat a klasszikus alapelvek szerinti lelkes munkával. A lovak között kiselejtezett versenylovak is voltak, amelyekhez olcsón tudott hozzájutni a katonaság. Egy ilyen kiselejtezett ló történetét olvashatjuk az alábbiakban. Sindbad xx 1927. május 19-én született, a híres Dark Ronald xx után, W. Welp tenyésztette versenytenyésztési szándékkal. A lóért szép summát, tízezer márkát fizetett egy osztrák vevő, de mint oly sokszor a lóverseny világában, a nagy várakozások ellenére Sindbad nem teljesítette a tőle el-

várt eredményt. A tulajdonosa ezért úgy döntött, megváltik tőle és mindössze kétezer osztrák schillingért eladta az osztrák hadseregnek a vékony, hosszúlábú telivért. A római császár után Nerónak nevezték át a lovat, majd elhelyezték az osztrák lovasság oktatási intézményében. Az volt a ter-

vakból már képzett sikeres nemzetközi szintű díjlovát. Podhajsky később megemlítette a „Meine Lehrmeister die Pferde” című könyvében, hogy őt nem érdekelte Nero múltja, és a közepszerű külleme sem, sőt, boldog volt, hogy újabb lóval gazdagodik, amelyet díjlónak képezhet ki.

„Úgy tudott felülkerekedni a félelmén,
hogy lovása hagyta neki, addig vizsgálja
az akadályt, amíg csak akarja, és nézhesse,
ahogy más lovak ugranak rajta”

vük vele, hogy majd jó ugróló vagy díjló lesz belőle. De Nero xx minden tervet megíúsított. Az ugráshoz túl félénk volt, a díjlovasláshoz nem volt benne elég lendület és előremenő kedv. Az osztrák hadsereg rossz lóra tett, nem akarta megtartani, mert csak vitte a pénzt. A vége az lett, hogy 1933-ban Nero xx-t felajánlották az osztrák lovasság egyik legjobb díjlovasának, Alois Podhajskynak, aki átlagos katonalo-

Ebben az időben Podhajsky a Bécsi Spanyol Lovasiskolában dolgozott, ahol igazából senki nem lelkesedett a legújabb katonai megbízatása hallatán. Nero se nem volt szép, se nem volt meggyőző, de épp ez jellemezte Podhajsky másik lovát, az osztrák melegvérű Norát is, mellyel abban az időben lett nemzetközi szinten is sikeres díjlovas. „A szépség mindig előny, de a kiképzés során az SRS klasszikus

alapelveinek szigorú követésével a legcsúnyább lóból is jól izmolt atlétát lehet faragani. Nero volt erre a legjobb példa és be is bizonyította ezt” – mondta a korábbi oberbereiter, Georg Wahl. (A legendás Wahlra Podhajsky figyelt fel és ő vitte a Bécsi Spanyol Lovasiskolába 1939-ben.)

HOGYAN TANÍTSUK MEG A TELIVÉRNEK AZ ELŐREMENÉST

Amikor Podhajskyhoz került Nero, a bécsi Vilmos főherceg-laktanyába vitték, ahol mindkét lova állt. Nem sokkal Nero érkezése után a herél az egész éjszakát azzal töltötte, hogy Nora farkát rágta. Ez nemcsak azért okozott gondot, mert Nora elég ronda volt kopasz farokkal, de Nero sárgaságot is kapott és majdnem egy hónapig beteg volt. Nem kezdődött tehát túl jól a kapcsolatuk, ráadásul, amikor gazdája végre elkezdhette a munkát vele, akkor szembesült azzal, hogy az elvileg futásra tenyésztett ló nem szívesen megy előre. Ha körbekerített pályán dolgozott vele, még rosszabb lett. Ezért Podhajsky úgy döntött, hosszú sétákra lovalog ki a hatalmas bécsi parkba, a Práterbe, ahol nagy erdők, folyók, mezők voltak. Szándékosan kerülte a körök, fordulatok, vonalak lovaglását, Nerót hosszú egyeneseken lovalogta. Az elején Nero nem lelkesedett a nagy, nyitott terekért, a versenypályára emlékeztették őt, kezdetben feszült volt, de kis idő elteltével hozzászokott, és az előremenő kedve is javult ezeken a hosszú terepeken. Podhajsky ekkor már bátorkodott a körbekerített kinti pályán is lovalogni, de csak egyenesen előrelovalogva, ügyelve arra, hogy ne veszítse el a lendületét. Az elején csak könnyűügetésben lovalogta, csupán rövid időszakokra ült rá a hátra iskolai ülésben, és ahogy úgy érezte, Nero veszít a lendületből, ismét könnyűügetésben lovalogta. Alapelve szerint a jó összeszedett munka alapfeltétele a lendület. Ez az alapelv működött Nerónál is, és néhány hónap múlva már nem tartott vissza, elkezdődhetett a komolyabb idomítómunka. Podhajsky felfedezte új lova óriási intelligenciáját, a ló pedig gyorsan tanult. Mivel nagy jelentőséget tulajdonított a dicséretnek a ló motiváltságának fenntartása érdekében, bármilyen pozitív változást érzékelt egy-egy munkafázisban, abbahagyta az edzést

és bevitte Nerót az istállóba pihenni. Így a ló pozitív emlékekkel köthette össze a munkát.

A NEMZETKÖZI VERSENYKARRIER KEZDETE

Körülbelül hat hónap képzés elteltével a hatéves Nero teljesítette az első versenyét M szinten, Bécsben, ahol istállótársa, Nora mögött második helyen végzett. A gyors fejlődés ellenére újabb problémával kellett szembesülnie Podhajskynak... A telivérek kis patája hajlamos a töredezésre és a vékony talp gyulladásokat okozhat. Podhajsky arról számolt be, hogy hetekig kellett megszakítania az edzést Nero sántasága miatt. A képzés alatt Podhajskynak figyelembe kellett vennie, hogy lova mindig rosszkedvvel kezdi a napot, emiatt minden reggel korán extra bemelegítést kapott, de

hogy Norával együtt Ausztriát képviselje. Podhajskynak megint gondja akadt Nero egyik patájával. Egy svájci kovács kialakított neki egy speciális patkót, melyet ragasztással és csupán egy szöggel rögzített, és hogy növelje a patkó stabilitását, a szokásos kettő helyett három kápával egészítette ki. A patkó így rajta maradt Nero törekeny patáján, de sokkal nehezebb volt, mint a másik, ami miatt eleinte egyenetlenné vált a ló mozgása. Hamarosan megtanulta ezt kompenzálni, és teljesen tisztán ügetett a versenyen, de nem tudott olyan sikeres lenni, mint Nora, aki harmadikként végzett a győztes német páros, Friedrich Gerhard és a maszszív Fels – Nero teljes ellentéte – mögött. Alig egy évvel később Nero, aki nem igazán győzte meg a nemzetközi bírót és a közönséget, 1935-ben megnyerte az FEI-bajnokságot Budapesten, melyen 13 lovas

ezután a ló mindig nagyon készségesen dolgozott.

Az 1930-as években, amikor még nem voltak olyan bajnokságok, mint manapság, amikor a sport még mindig gyerekcipőben járt, az FEI olyan „FEI-bajnokságot” rendezett, amely nagydíj és Szent Györgydíj szinten ment. 1934-ben a svájci katonai lovas központban, Tunban rendezték az éves bajnokságot és Nerót választották ki,

képviselt négy nemzetet. Megelőzte a két legjobb német lovas, Hermann von Oppelnt és Friedrich Gerhardt, a hannoveri német lovassági iskola versenyzőit. Az indulók száma ezeken a nemzetközi versenyeken azt mutatja, hogy a mai viszonyokhoz képest akkoriban még nagyon kevesen versenyeztek nemzetközi szinten Európában. Nem voltak említésre méltó ellenfelek a tengerentúlról sem, hiszen Európa állt

a világ csúcsán. Ennek ellenére ez egy nagyon bátorító győzelemnek számított Podhajskynak egy olyan lovon, amelyről két évvel azelőtt már lemondtak.

OLIMPIAI ÉREM, 1936

1936-ban, az olimpia évében Ausztria egész csapatot küldött a berlini olimpiára, melyet a náci hatalom rendezett a horogkereszt árnyékában. A díjlovaslásban rekordszámú, kilenc csapat vett részt, többek között Magyarország, Norvégia, Csehszlovákia és az USA lovasai voltak jelen. Természetesen Nero a favoritok közt szerepelt, de a németek más lovakkal vettek részt, mint egy évvel azelőtt. Különösen éremesélyesek voltak a fekete trakehneni herélték, Kronos és Absinth, melyeket ugyanaz a tenyésztő tenyésztett és közeli rokonságban álltak. Mielőtt azonban bármilyen éremre gondolhatott volna Podhajsky, egészen más problémát kellett előbb megoldania. Ezúttal nem Nero patái jelentették a bajt, hanem az érzékeny karaktere, jelen esetben a pálya szélét díszítő virágok. Az előző évben a füves pályára festett fehér vonalakat találta ijesztőnek, gyanúsaknak, azokon ugrált át. Podhajsky elintézte, hogy a melegítőpályán is legyenek olyan fehér vonalak és hagyta a lovát, hadd vizsgálgassa, ameddig csak akarja. Így amikor számított, a versenynapon a telivér már nem foglalkozott vele és nagyon jó programot mutatott be. A németek csodálatos trakehneni lovaihoz képest Nero kevésbé volt elegáns, de mivel nincs elérhető videó, a bírálat nehezen értékelhető. Végül Nero xx egyéni bronzérmet szerzett, az osztrák csapat pedig negyedik helyen végzett. Huszonkét pont választotta el az ezüstéremtől, 38,5 az aranytól, melyet a fiatal német lovas, Heinz Pollay nyert a győnyörű Kronos nyergében, Otto Lörke felkészítésével. Nem meglepő módon az osztrák bíró, von Henikstein alezredes első helyre bírálta Nerót. És természetesen a német von Poseck tábornok adta a legkevesebb pontot, így az utolsó, hetedik helyre sorolta. Ugyanakkor a legendás Gustav Rau az 1936-os olimpiáról írt könyvében megemlíti, hogy Nero az osztrák bíró pontjai nélkül is megszerezte volna a bronzérmet. A legfontosabb ered-

mény természetesen az volt, hogy a ló a semmiből eljutott az olimpiai éremig és mindezt csupán három év alatt.

AZ ERŐ, AMIVEL SZÁMOLNI KELL

Jó egy héttel az olimpia után számos olimpiai versenyző újra találkozott Aachen szentélyében, hogy revansot vegyenek. Nero xx is kihasználta a lehetőséget és megnyerte a nagydíjat. Külön érdekesség, hogy itt valami olyat is kellett tennie, amit nagyon nem szeretett: ugrani. Számos díjlovasláverseny feladata volt ugyanis egy alacsony engedelmisségi ugrás megtevése a díjlovasláprogram végén. A korai olimpiákon a díjlovaknak még egy olyan rudat is meg kellett ugraniuk, amelyet a ló felé gurítottak! Nero mindig is rettegett az ugrástól, Podhajsky pedig soha nem gyakorolta túlzottan az ugrást vele, a törekény patái miatt. Nero úgy tudott felülkerekedni a félelmén, hogy lovasa hagyta neki, adig vizsgálja az akadályt, amíg csak akarja, és nézhesse, ahogy más lovak ugranak rajta. Az 1936-os aacheni versenyt megelőzően Nero körülbelül már egy éve nem ugrott. A győzelemért pedig meg kellett ugrania az engedelmisségi ugrást, melyet

ő engedelmesen meg is tett. Podhajsky ezzel bizonyítottan látta, hogy ezt a szintű engedelmisséget és bizalmat a lóba vetett rendkívüli hitnek és a tréningmódszerének köszönheti.

1937-re a klasszikus kiképzésnek köszönhetően egészen látványosan felizmolódott telivér visszatért Berlinbe az FEI-bajnokságra, de legyőzte őt az olimpiai ezüstérmes Gerhard Friedrich a trakehneni Absinth-tel. Az FEI 1936-ban, érthetetlen módon hozott egy olyan szabályt, amely kizárta a 14 évesnél idősebb lovak indulását a nemzetközi nagydíjból – ez a döntés ma elfogadhatatlan lenne. A szabály kizárt néhány nemzetet a nem annyira „erős” lovaikkal a nemzetközi porondról, de szerencsére az akkor 10 éves Nero nem tartozott bele ebbe a kategóriába.

1938-ban a lovaknak, amelyek általában vonattal utaztak, hajóra kellett szállniuk, hogy eljussanak Londonba az FEI-bajnokságra. Nero a negyedik bajnokságán vett részt, lovasának a német Wehrmacht egyenruháját kellett viselnie, mivel Ausztriát márciusban csatolták Hitler Harmadik Birodalmához. Sajnos Nero nem teljesítette az elvártakat és a négy nemzet tizenegy indu-

lójából csak az ötödik helyet tudta megszerezni. Nero egykori berlini olimpiai riválisa, a nagyon nemes és vékony, kisméretű anglo-arab kanca, Favourite, valamint francia lovasa, André Jousseume szerezték meg az első helyezést.

Mint a legtöbb lónak, Nerónak is megvoltak a saját, különleges szokásai. Számtalan más lóhoz hasonlóan ő is nagyon szerette a cukrot, de intelligenciájának köszönhetően azt is képes volt elérni, hogy többet kapjon belőle, mint ami jár. Ahelyett, hogy megrágtá volna a darab cukrot, amit kapott, elraktározta a szájában, mint a hörcsög a pofazacskójában. Ezzel a trükkkel sokszor sikerrel járt, mert a lovasa vagy a rajongói ilyenkor azt hitték, nem sikerült bekapnia az előző cukrot, ezért adtak neki még egyet. Podhajsky a cukrot a mentális állapot jelzőjének tekintette, mert éppúgy, mint ahogy később a legendás Josef Neckermann is megtapasztalta top lovánál, Marianónál, Nero is visszautasította a cukrot, ha úgy érezte, igazságtalannul bántak vele.

AZ UTOLSÓ DIADAL ÉS A KARRIER KÉNYSZERŰ VÉGE

Nero karrierje a II. világháború kitörése miatt ért véget. Előtte azonban még egy hosszabb versenyturnén volt Németországban, Verdenben, Hannoverben, Münsterben és Münchenben, majd 1939. augusztusában egy lovasvárosba, a kelet-porosz Insterburgba utazott. Kis idővel megérkezése után Podhajsky észrevette, hogy Nero imbolyog a boxában. Azonnal hívta az állatorvost. A diagnózis a rettegett exertionalis rhabdomyolysis. Ez a súlyos betegség a hátizmokat támadja meg, gyulladáshoz vezet, megmérgezi az egész testet, ha nem kezelik azonnal és határozottan. Az állatorvos egy nagyon régi és hatékony kezelést alkalmazott, a köpölyözést, és emellett injekciókat adott Nerónak. A ló állapota javult, de Podhajsky megtett minden óvintézkedést és a lóápoló levitte Nerót a közeli folyóhoz, hogy lehűtsék az érzékeny patáit. A végén a ló képes volt részt venni az utolsó versenyén és megnyerte az S kategóriát. Karrierje 12 éves korában ért véget. Akkor azonban még nem tudták, hogy évekkel később a telivér még fontos szerepet játszik.

NERO SZEREPE A LIPICAIK MEGMENTÉSÉBEN

1939-ben Podhajsky a Bécsi Spanyol Lovasiskola parancsnoka lett, 1964-ig töltötte be a vezetői tisztséget. Amikor újra csatlakozott az iskolához, két lovat vitt magával: Nerót és a magasvérű magyar Teját, amely 1948-ban az olimpiai lóvá lett. Georg Wahl a következőképp emlékszik vissza erre: „Podhajsky tehát Neróval és Tejával a Hofburg istállóba ment. A lovak nagyon hasonlítottak egymásra, de számomra Nero volt az inkább kimagasló díjló. Amikor kilovagoltunk a lipicaiakkal a Lainzer Állatkertbe Bécsben, Podhajsky

„Podhajsky volt talán az SRS legkarizmatikusabb vezetője, a II. világháború káosza után ő állította helyre az iskolát, de örökké élő mesterműve, amit díjlovas versenyzőként alkotott, az a német telivér, Nero xx marad”

gyakran Neróval vezette a terepet, a telivér annyira különbözött a szürke lipicaiaktól”. Podhajsky szerencsés volt, hogy megtarthatta szeretett lovát, még a legnehezebb háborús időkben is Bécsben. Természetesen Nerót evakuálták a háború végén, amikor a lovasa parancsot adott az SRS kiürítésére az egyre gyakoribb bombázások és az amiatti félelem miatt, hogy az oroszok esetleg elfoglalják a várost. Az evakuáció olyan legendás lett, hogy Walt Disney filmet készített róla. Georg Wahl, aki talán az utolsó élő szemtanúja volt a lovak mentésének, egy 2011-es interjúban ezt nyilatkozta: „A lovak mentése kevésbé volt drámai, mint azt sokan

gondolják, különösen nem olyan drámai, mint az amerikai filmekben. Mi tudtuk, mit kell tennünk.”

A lipicaiak és Nero új otthonra talált egy kis faluban Felső-Ausztriában, bár még nem menekültek meg teljesen. Bizonytalan volt, mi lesz velük azután, hogy vége lett a háborúnak és a szövetségesek átvették az ellenőrzést az ország felett. Amikor az amerikai csapatok felszabadították az országot és az utcákon vonultak, egy amerikai őrnagy észrevette Nerót az istállóban. Láttá versenyezni 1936-ban Berlinben és felismerte a nagyszerű lovat. Emlékezett a majd' egy évtizeddel azelőtti lenyűgöző előadására. Nero felfedezése volt a kezdete a lipicaiak és az iskola megmentésének. Az őrnagy segített Podhajskynak kapcsolatba lépni az amerikai csapatokkal. Patton tábornok, aki 1912-ben olimpiai induló volt, beleegyezését adta, hogy az SRS az amerikai csapatok védelme alá kerüljön.

„Amikor Nero már elmúlt 20 éves, még mindig nagyon jól nézett ki, gyakorlatilag nem öregedett” – mondta Wahl. Podhajsky 18 éves koráig lovagolta, majd úgy gondolta, öreg társa szívesen élne nagy legelőkön idős korában. Elvitték hát a lipicai tenyészkancák ideiglenes otthonába. Sajnos az elkeneközje történt, Nero szenvedett attól, hogy kiszakították megszokott környezetéből, és nagyon izgatott volt a kancák és a csikók látványától. Ahelyett, hogy békésen legelészett volna, nem tudott lenyugodni. Ezért Podhajsky visszavitte drága barátját Bécsbe, ahol élete végéig, 1953-ig élt. 26 éves korában kellett elaltatni.

Podhajsky volt talán az SRS legkarizmatikusabb vezetője, a II. világháború káosza után ő állította helyre az iskolát, de örökké élő mesterműve, amit díjlovas versenyzőként alkotott, az a német telivér, Nero xx marad, aki a mesternek köszönhetően átlagos kinézetű, senkinek sem kellő lóként olimpiai érem győztesévé vált. Mint sok más ló, akkortájt Nero volt a bizonyítéka annak, hogy a klasszikus kiképzés fejleszteni tudja a lovakat, sokkal szebbé téve őket, attól függetlenül, hogy mennyire tehetségesek, vagy milyen az alkatak.

Silke Rottermann cikkét Somogyvári Anett fordította

Forrás: eurodressage.com

VÉGET ÉRT EGY KORSZAK

A tápiószentmártoni Kincsem Lovaspark adott otthont a 20. Gyeposz ob-nak még tavaly ősszel, és bár az időjárás nem igazán volt kegyes a versenyzőkhöz, ez nem szegte senki kedvét. Az ügyességi pályákat Surányi Kriszta tervezte a versenyző gyerekeknek, míg az ugrópályát Sáli Gábor és Fodor Anett építette. Az elődöntő napján

elég sok hibátlan lovaglás született, a szakzerű felkészítésért köszönet jár az edzőknek. Vasárnap, a döntő napján az ugrószámokban összevetés döntötte el a bajnoki címet, míg az ügyességi pályákon hibaidős elbírálással kerültek ki a bajnokok. Akik két lóval neveztek, azoknak lehetőségük volt a vígaszágas versenyszámokban is indulni va-

sárnap. A nap folyamán több kategóriában avattunk bajnokot, díjaztuk a helyezetteket, akik rengeteg ajándékkal mehetek haza.

Végezetül: Kedves gyerekek, szülők, edzők, köszönjük nektek a kitartást, segítséget, a Gyeposz melletti hűséget. Tizenöt éve dolgoztunk együtt gyerekeink, tanítványaink

fejlődéséért, sikereiért, amit visszaigazoltak a versenyrendszerben nevelkedő és itt rutint szerző sportolók később elért sikerei. Ezért is gondolom, hogy nem telt haszontalanul ez az idő – azoknak sem, akik nem értek el kiemelkedő versenyeredményeket díjgratár és díjlovas szakági versenyeken, de szereték megmérettetni maguk és lovaik tudását.

Én és a Gyeposz elnöksége és szervezői fájó szívvel, de a sok erőfeszítést, munkát nem sajnálva búcsúznunk tőletek és kívánunk nektek sok sikert, jó felkészülést a továbbiakban a Gyeposz után. Őrizzétek meg a ló tiszteletét és szeretetét, a színvonalas küzdelmet a versenyeken és érjete el olyan sikereket, mint az innen kinőtt versenyzők:

Vándor Zsófi, ifj. Lázár Zoltán, ifj. Szabó Gábor, Törő Csongor, Kiss Lizanna, Kiss Maja, Szabó Virág, Kalán Eszter, Újvári Barbara, Török Sándor, Hóman Gréta, Lehotai Máté, Berkes Máté, Ágoston Csenge, Varga Ábel és Kisgergely Kata.

Kalános Éva

FOTÓ: ALFÖLDI LÁSZLÓ, KALÁNOS ÉVA

GYOMORFEKÉLY

FitoCavallo®

MI EZ A BETEGSÉG?

Az EGUS (equine gastric ulcer syndrome) elnevezésű gyomorfekély több, eltérő kóroktanú, elhelyezkedésű és kórlefolyású betegség összefoglaló neve.

MITŐL ALAKULHAT KI?

ÉHEZÉS OKOZTA FEKÉLY

1.

Az éhezés miatt üres a gyomor. A termelődő sósavat nem közömbösíti a nyál, mely nagy mennyiségben képződik rostos takarmányok, például széna rágásakor.

Már 2-3 órás koplalás alatt megjelenhetnek kisebb kimaródások, melyek fekélyhez vezetnek.

A ló gyomra U alakú, kb. 8-15 liter a befogadóképessége.

A ló gyomrában a savtermelés folyamatos, mert az évmilliók során ez alakult ki a napi kb. 16-18 óra legeléshez.

STRESSZ OKOZTA FEKÉLY

2.

Tartósan fennálló vagy gyakran fellépő idegi stressz esetén a mellékvesekéreg által termelt stresszhormonok hatása tartósan érvényesül.

FIZIKAI VAGY MENTÁLIS STRESSZÉLMÉNY

Ennek egyik következménye a gyomor nyálkahártyáját védő anyagok termelődésének lelassulása, átmeneti leállása.

A GYOMORVÉDELEM LECSÖKKEN

GYÓGYSZEREK OKOZTA FEKÉLY

3.

Problémát a gyakori vagy elhúzódó használat okoz. A túladagolás szintén káros: be kell tartani a gyártó előírásait!

A GYULLADÁSCSÖKKENTŐ GYÓGYSZEREK EGY RÉSE A CIKLOOXIGENÁZ ENZIMRENDSZER (COX) GÁTOLÁSÁVAL ÉRI EL HATÁSÁT.

A COX-2 GYULLADÁSOS FOLYAMATOK KIFEJLŐDÉSÉÉRT FELELŐS (PL. GYULLADÁST KOZVETÍTŐ ANYAGOK ELŐÁLLÍTÁSÁT SEGÍTI).

A COX-1 ŐRZŐVÉDŐ FELADATOKAT IS ELLÁT, PÉLDÁUL FELELŐS A GYOMORVÉDŐ ANYAGOK TERMELŐDÉSÉÉRT.

A GYULLADÁSCSÖKKENTŐ SZEREK EGY RÉSE GÁTOLJA MINDKÉT COX ENZIMRENDSZERT: EZEK A „NEM SZELEKTÍV” SZEREK, ÉS HASZNÁLATUK ELŐIDÉZI A GYOMOR- ÉS BÉLFÉKÉLY KIALAKULÁSÁT.

A SZELEKTÍV GYULLADÁSCSÖKKENTŐK CSAK A COX-2T GÁTOLJÁK, EZEKNEK KISEBB A MELLÉKHATÁS VESZÉLYE.

KARPROFEN, MELOXICAM.

FLUNIXIN, FENIL-BUTAZON, SZULIBUZON, KETAPROFEN.

VERSENY- ÉS SPORTLOVAK BETEGSÉGE?

A versenyző telivérek 90%-át, a sportlovak 58%-át érinti a gyomorfekély.

A telivéreknek kevés (2-3 liter) szecsázott rostot ajánlanak verseny vagy intenzív terhelés előtt a savasodás elkerülésére.

A rostban és növényi olajokban gazdag takarmány hatására csökken a gyomorsavtermelés mértéke, nő a gyomorvédő anyag mennyisége.

Bármely éhező ló lehet fekélyes, nem kizárólag a sportlovak.

Az intenzív edzésben lévő lovak életében sok a stressz és gyakori a gyógyszeres kezelések.

A sport- és versenylovak esetében halmozódnak a gyomorfekélyre hajlamosító tényezők.

Illusztráció, szöveg: Marton Zsófia - www.fitocavallo.hu; fitocavallo@gmail.com
Lektorálás: PhD. Dr. Kutasi Orsolya - kutasi.orsolya@gmail.com

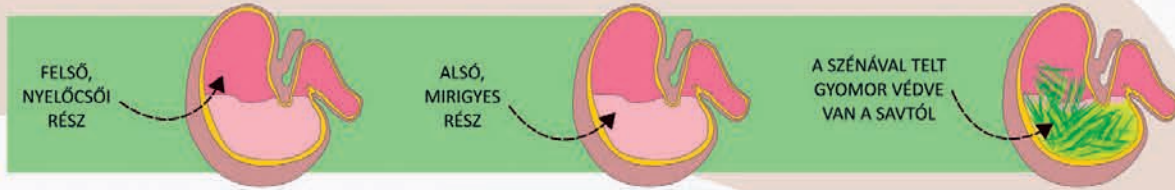

A nyelőcső beszájadjásánál lévő rész bélése olyan, mint a nyelőcsőé. Itt nincs védelem a sósav és a fehérjebontó enzim (pepszin) ellen. Ezért gyakoriak a kimaródások.

HOL ALAKUL KI FEKÉLY?

A gyomor alsó, mirigyes része nyálkaképző szövettel bélelt. A nyálka véd a savtól, ezért itt sokkal ritkábban alakul ki betegség.

A gyomrot a nyál védi a legjobban a gyomorsavtól. A benne található karbonát ionok semlegesítik a sósavat.

FEKÉLYEK A SZÁJBAN

ELLENŐRIZD

minden kantározásnál lovad nyelvét, ínyét, száynyálkahártyáját! Ezen is képződhetnek fekélyek, főleg sérülések miatt: pl. zabla, szürös kóro, muhar, drót a szénában, éles fogazat.

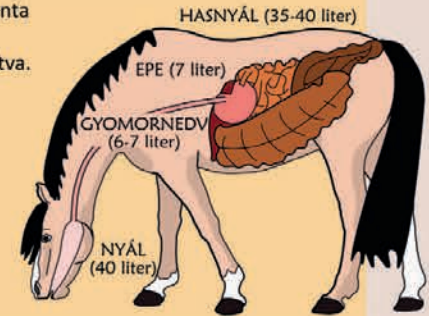

A MEGELŐZÉS ALAPJA A RÁGÁS, NYÁLÁZÁS

Egy 500 kg-os állatnak naponta legalább 12 kg szénára van szüksége, egész napra elosztva.

Az ad libitum, vagyis korlátlan széna, evésslassítóval kínálva a legoptimálisabb a lovaknak.

A NYÁLTERMELÉST CSAK ÉS KIZÁRÓLAG A RÁGÁS INDÍTTJA EL ÉS TARTJA FENT.

GYOMORFEKÉLYRE (IS) UTALÓ TÜNETEK

- ÉTVÁGYTALANSÁG, VÁLOGATÓSSÁG (ABRAK)
- LASSÚ EVÉS, ABRAK MEGHAGYÁSA
- AGRRESSZÍV EVÉS (FÁJDALOMTÓL)
- KAPARÓS, IZZADÓS ROSSZULLÉTEK
- ÁLLANDÓ EVÉSI KÉNYSZER (SZÉNA, SZALMA)
- TELJESÍTMÉNYCSÖKKENÉS
- KEDVTELENSÉG
- TESTSÚLYVESZTÉS
- FELHÚZOTT HAS
- ABRAKEVÉS UTÁN GYOMORFÁJDALOM
- SZTEREOTIP VISELKEDÉS (PL. KARÓRÁGÁS)
- GYAKORI ÁSÍTÓZÁS
- ROSTOS ANYAGOK RÁGCSÁLÁSA (FA, GALLY)

Esetenként kaparós, izzadós, enyhe, spontán gyógyuló rosszullétek formájában jelentkeznek a gyomorfekély. Ezeket sokan nem veszik komolyan!

A KARÓRÁGÁS EGY ROSSZ SZOKÁS

Többnyire fájdalom, unalom okozza. A kitémasztott felső fogazat segíti a lovat a „büfögésben”, mely a levegőnyelés miatt kólikához is vezethet. Speciális nyakörvvel csökkenthető, de közben a kiváltó okot is meg kell szüntetni!

DIAGNÓZIS

Bódítás után az orron át bevezetett gasztroszkóppal (gyomorba vezetett endoszkóp) lehet felállítani a pontos diagnózist.

A VIZSGÁLAT ELŐTT 12 ÓRA KOPLALÁS SZÜKSÉGES, AMI SAJNOS ÖNMAGÁBAN KEDVEZ A FEKÉLYESEDESNÉK.

Egyes állatorvosok már erős gyanú esetén megkezdik a kezelést, amely azonban jelenleg igen drága.

KEZELÉS, MEGELŐZÉS

- ÁLLATORVOSI GYÓGYSZEREK (PROTONPUMPA, SAVKÓTÓ)
- GYÓGYNÖVÉNYEK (BEVONÓ, GYULLADÁSCSÖKKENTŐ, NYUGTATÓ)
- LENMAG, LENOLAJ
- GYOMORVÉDŐ KÉSZÍTMÉNYEK
- BŐSÉGES SZÉNA (AD LIBITUM, SLOW FEEDER)
- ABRAK KIS ADAGOKBAN, TÖBB RÉSZLETBEN
- ENERGIAPÓTLÁS NÖVÉNYI OLAJOKBÓL
- NYUGALOM BIZTOSÍTÁSA (RANGSORVITA, STRESSZ, PIHENŐIDŐ)
- NAPI RUTIN BIZTOSÍTÁSA A LÓNAK
- KOPLALÁS KERÜLÉSE (UTAZÁS, VERSENY, KOPÁR KARÁM, BOX)
- NEM-SZTEROID TÚLHASZNÁLAT KERÜLÉSE

FÜZFAKÉREG POR. SALICICI CORTEX

A FEHÉR FÜZ KÉRGÉNEK HATÓANYAGA (SZALICILÁT) AZ ASZPIRINHEZ HASONLÓ HATÁSÚ GYULLADÁSCSÖKKENTŐ.

Míg az aszpirin súlyos mellékhatásokat tud okozni, addig a fűzfakéreg vegyülete a bélből felszívódás után alakul át, így nem irritálja a gyomrot, elhúzódó használat esetén sem okoz gyomorfekélyt. Gyomorfekély esetén mégsem használjuk, mert cseranyag-tartalma irritálhatja a nyálkahártyáját.

ITT A FARSANG, *áll a bál!*

A farsang lényege a szabályok felrúgása és kigúnyolása, sok helyen a tél búcsúztatása. Az álarcok és a maszkok is ezért vannak, hogy még féltelenebbül mehessen a mulatozás.

Mint valószínűleg sokan tudjátok, bizonyos ünnepeinket mindig adott időpontban üljük meg – például a szentes-te mindig december 24-e, karácsony első és második napja pedig mindig december 25-26-a, de olyan ünnepek is vannak, amelyeknek napjai évente változó időpontra esnek. Ilyen például a húsvét, az

anyák napja és a farsang. Utóbbi a vízkeresztől hamvazószerdáig tartó időszakot érinti.

Vízkereszt napja mindig január 6-a. A bibliai hagyomány szerint a pap ekkor szenteli meg a tömjént és a vizet, melyet azután a kereszteléshez is használnak – innen ered a nap neve is.

Hamvazószerdá azonban változó ünnepnap, mindig a húsvétot megelőző negyvenedik nap, mely 2020-ban február 17-re esik. A hagyomány szerint a hamvazószerdát megelőző nap – húshagyó kedd – a farsang utolsó napja, amikor még gátlástalanul lehet lakomázni, mivel azután kezdődik a húsvétig tartó böjti időszak.

„Felkötjük a farsang farkát” – mondták régen, amikor meglátogatták az emberek barátait, rokonaikat.

Természetesen nem véletlenül hívom fel a figyelmedet erre a jeles ünnepünkre. Mint ahogyan az óvodában, iskolában is mindig megünnepeljük – otthon a családban már sajnos nem –, számos lovardában is kisebb rendezvényt szerveznek erre az alkalomra. Biztatlak is, hogy egy kisebb ünnepséggel temessétek el a telet a lovardákban. A tél vízkereszttől különösen hosszú, főleg egy lovasnak, különösen pedig abban az esetben, ha ki van szolgáltatva az időjárás viszontagságainak, azaz nincsen fedeles lovardája. Fontos ezért, hogy ezekkel az alkalmakkal színesítsük a téli időszakot, hogy találkozhatunk barátainkkal, sporttársainkkal.

A lovasoktatód biztosan szívesen megszervezi a farsangot a lovardában, neked mindössze annyi a dolgod, hogy ötletet adj neki, majd kitalálj egy eredeti jelmezt magadnak és kedvenc lovadnak/pónidnak.

JELMEZ

A jelmez tervezésénél a fantáziádon túl az internetre is hagyatkozhat, számos képes ötletet találhatsz szerte a világból, de mindenképpen ügyelj arra, hogy mindkettőtök számára kényelmes jelmezt álmodj meg és az ünnepség előtt legyen alkalmad rápróbálni a kedvencedre, hogy meglásd, mennyire viseli türelemmel ezt a hajcihőt.

Sokan nem szeretik az állatok beöltöztetését, de amennyiben nem zavarja a lovat/pónit, ennyi szórakozás belefér.

Nagyon fontos, hogy a jelmez tervezésekor olyan anyagokat válassz, melyek nem susognak, csörögnek, valamennyire nyúlnak, nehezen szakadnak el. Ne maradjon az öltözékben semmilyen tű és lehetőleg könnyen fel lehessen helyezni, majd el lehessen távolítani.

PROGRAM

Minden hasonló rendezvénynek van egy programterve. Fontos, hogy érdeklődj egy ilyen eseményen, hogy ne érjen meglepetés. Például bizonyos településeken, mint Háromszéken lovas felvonulást szerveznek erre az alkalomra. Csak férfi, fiú lova-

sok vehetnek részt lóháton és egy lakodalmas menetet elevenítenek meg tréfás, de egymáshoz illő öltözetekben.

Máshol lovasversenyt szerveznek, melynek keretében a versenyöltözettel ráadásként lehet jelmezt viselni, természetesen a megfelelő védőfelszerelés nem maradhat el.

Vannak továbbá olyan lovardák, ahol szűk körben szerveznek egy kis felvonulást a szereplőknek, esetleg kiegészítik kisebb felvonulással a lovardában vagy játékos feladatokkal. Még jobb, ha a fel-

„Javaslom, hogy ti se menjete el emellett a mókás szokás mellett, ugyanakkor ügyeljete arra, hogy minden játék és öltözet elsősorban biztonságos legyen”

FOTÓ: SOMGYVÁRI ANETT

adatokban a szülők, a felnőttek is részt vállalnak, és együtt szórakoznak a gyerekekkel, s talán egy közös ebédre, sütizésre is sor kerül.

A februári időszakban népszerűek a farsangi és a lovasbálok. Egyre több helyről hallani, hogy újra divik a lovasbál, s a jó hír, hogy legtöbbször ezekre az alkalmakra a családokat gyermekekkel is fogadják, így együtt mulathat mindenki.

A tél búcsúztatása sokféleképpen történhet, minden régió minden lovardája más-más módon ünnepelheti saját szájíze szerint, de javaslok, hogy ti se menjete el emellett a mókás szokás mellett. Ugyanakkor

ügyeljete arra, hogy minden játék és öltözet elsősorban biztonságos legyen.

Kössük föl a farsang farkát és találkozunk barátainkkal a lovardában, töltsünk együtt egy kis időt, hátha el tudjuk zavarni a telet és jöhet a megváltó tavasz!

Örömmel jelentem, hogy a Szabadidős Szakág farsangi játékára is jelentkezhetek egy klassz jelmezzel. Nincs más dolgod, mint lefotózni magatokat jelmezben és feltölteni a képet az adataiddal a Szabadidős Szakág Facebook-oldalára. Járj utána, hiszen értékes nyereményekre tehetsz szert.

Csilló Rita

ÉLETKÉPEK Január

FOTÓ: HAJDU KRISZTINA, VONCZEM GABRIELLA ÉS SOMOGYVÁRI ANETT

Magyar Lovassport Szövetség

Díjugrató országos, regionális és felkészítőverseny, Kaposvár

2019. december 13-15.

December 13., péntek:

1. vrsz. 70-75 cm felkészítő:

Nyitott

1. Szabó-Botka Dorina – Cristo's Celestina / Völgység Lovas Egyesület

1. Ifj. Szilágyi László – Sárípuszta Julianus / Hárskúti Lovas Klub

1. Bán Krisztián – Mackó / Zsanai Lovas Sport Klub

1. Unger Patrícia – M-Ippon of Sárípuszta / Bábolna SE Lovas Sz.

1. Szellár Emese – Kutuzov / Csömöri LTKE

REV felkészítő

1. Deák Anna Sára – Landolf / Berri SE

1. Mihály-Fábián Csilla – Lobello / Mistral LK

1. Lovas Norman – Giuccio / NBHA Hungary Sportegyesület

2. vrsz. 80-85 cm felkészítő:

Nyitott

1. Unger Patrícia – M-Ippon of Sárípuszta / Bábolna SE Lovas Sz.

1. Szellár Emese – Kutuzov / Csömöri LTKE

3. Ifj. Szilágyi László – Sárípuszta Julianus / Hárskúti Lovas Klub

REV felkészítő

1. Mihály-Fábián Csilla – Lobello / Mistral LK

1. Deák Anna Sára – Landolf / Berri SE

3. Kulcsár Petra – Ranchor / Somogyjádi Szabadidő SE

3. vrsz. 90 cm nyitott

1. Sárközi Emánuel Zsolt – Cinderella PZ / Lovasakadémia SC

2. Ludányi Anna – Sárípuszta Keringő / Lovasakadémia SC

3. Bierbaum Gyöngyi – Fortuna / Hóka Lovas Sportegyesület

4. vrsz. 100 cm 5 éves lovak

1. Herczog Zsolt – Máni / Hungária LSE

2. Mráz Tamás – Favorite / Badacsonyi Lovas Sport Club

3. Karádi Ármin – Candy Crush / Határőr Dózsa SE

6. vrsz. 100 cm nyitott

1. Mihály-Fábián Péter – Felícia / Mistral LK

2. Fülöp Lilla – Mesemanó / NBHA Hungary Sportegyesület

3. Tőzsér Tibor – T. T. Paloma / Pécsi Lovasklub Kft.

7. vrsz. 110 cm 6 éves lovak

1. Varga Balázs – Liliom / Sumi Equi-Sport Kft.

8. vrsz. 110 cm ifjúsági

1. Czákó Rebeka Tímea – Charlie Firpo / Lovasakadémia SC

2. Czurkó Kata – Likőr / Selle-Expert Sportegyesület

3. Ferger Viktória Hanna – Viador / Kabakán Kft.

9. vrsz. 110 cm nyitott

1. Csajaghy László – Casu / Selle-Expert Sportegyesület

2. Blaski Lili – C'est la vie / Szárnyaló Lovas SE

3. Tőzsér Tibor – T. T. Paloma / Pécsi Lovasklub Kft.

10. vrsz. 120 cm nyitott

1. Blaski Lili – C'est la vie / Szárnyaló Lovas SE

2. Fazekas István – Cairo / Határőr Dózsa SE

3. Matyi Bianka – Felix / Krucsó Lovasklub

11. vrsz. 125 cm nyitott

1. Karádi Ármin – Vametta Storm / Határőr Dózsa SE

2. Sebők János – Caracas / Zsanai Lovas Sport Klub

3. Tomislav Kavur – Amante / CRO

12. vrsz. 130 cm nyitott

1. Varga Balázs – Justice / Sumi Equi-Sport Kft.

2. Czékus Zoltán – Coffee / Kisteleki Lovas Egyesület

3. Mráz Tamás – Heartbeat S / Badacsonyi Loas Sport Club

December 14., szombat:

13. vrsz. 70-75 cm felkészítő:

Nyitott

1. Unger Patrícia – M-Ippon of Sárípuszta / Bábolna SE Lovas Sz.

2. Ifj. Szilágyi László – Sárípuszta Julianus / Hárskúti Lovas Klub

3. Szabó-Botka Dorina – Cristo's Celestina / Völgység Lovas Egyesület

REV-felkészítő

1. Mihály-Fábián Csilla – Lobello / Mistral LK

1. Deák Anna Sára – Landolf / Berri SE

3. Harmat Zsófia – Carrado Mangó / Kalafarm SE

14. vrsz. 80-85 cm felkészítő:

Nyitott

1. Ifj. Szilágyi László – Sárípuszta Julianus / Hárskúti Lovas Klub

1. Unger Patrícia – M-Ippon of Sárípuszta / Bábolna SE Lovas Sz.

1. Tamás Anita – Ludvig M / Lovasakadémia SC

REV felkészítő

1. Mihály-Fábián Csilla – Lobello / Mistral LK

1. Harmat Zsófia – Carrado Mangó / Kalafarm SE

3. Deák Anna Sára – Landolf / Berri SE

15. vrsz. 90 cm nyitott

1. Sági Fanni – Gladiátor / Lovasakadémia SC

2. Bierbaum Gyöngyi – Fortuna / Hóka Lovas Sportegyesület

3. Krikus Karina – P-Sárípuszta Leonardo / Lovasakadémia SC

16. vrsz. 100 cm 5 éves lovak

1. Karádi Ármin – Candy Crush / Határőr Dózsa SE

2. Burucs Barna – Barny N / Lovasakadémia SC

3. Varga Balázs – Jailbird / Sumi Equi-Sport Kft.

17. vrsz. 100 cm kezdő lovas

1. Papp Janka – Vagány / Berri SE

2. Nádasdy Márton – Sárípuszta Hadfi / Lovasakadémia SC

3. Tóth Dorina Evelin – Biadal / Korona Póni Klub Egyesület

18. vrsz. 100 cm nyitott

1. Tőzsér Tibor – T. T. Paloma / Pécsi Lovasklub Kft.

1. Fülöp Lilla – Mesemanó / NBHA Hungary Sportegyesület

1. Mihály-Fábián Péter – Felícia / Mistral LK

I. osztályú

1. Mráz Tamás – Katyusa M / Badacsonyi Lovas Sport Club

1. Mráz Tamás – Phantom M / Badacsonyi Lovas Sport Club

19. vrsz. 110 cm 6 éves lovak

1. Varga Balázs – Liliom V / Sumi Equi-Sport Kft.

20. vrsz. 110 cm ifjúsági

1. Czurkó Kata – Likőr / Selle-Expert Sportegyesület

2. Kiss Léna Sára – Bizsu / Taszári Vital LSC

3. Kacsó Júlia Csenge – Contesi / Taszári Vital LSC

21. vrsz. 110 cm nyitott

1. Schneider Gábor – Doki / Pasaréti Honvéd Lovas SE

2. Varga Balázs – Vanda / Sumi Equi-Sport Kft

3. Mayer Zoltán – Solbackas Second Generation / Füredi Lovas Klub

22. vrsz. 120 cm nyitott

1. Mayer Zoltán – Solbackas Second Generation / Füredi Lovas Klub

2. Nagy Júlia – Kincsem Royal Flush / Kalafarm SE

3. Mráz Tamás – Zsákai Udó / Badacsonyi Lovas Sport Club

23. vrsz. 125 cm nyitott

1. Mráz Tamás – Heartbeat / Badacsonyi Lovas Sport Club

2. Nagy Júlia – Kincsem Royal Flush / Kalafarm SE

3. Zárug Annamária – Candy / Simonpuszta NLHE

24. vrsz. 130 cm nyitott

1. Varga Balázs – Justice / Sumi Equi-Sport Kft.

2. Zárug Annamária – Coolman / Simonpuszta NLHE

3. Czékus Zoltán – Castro / Kisteleki Lovas Egyesület

December 15., vasárnap:**25. vrsz. 70-75 cm felkészítő**

1. Varga Balázs – Justice / Sumi Equi-Sport Kft.

2. Zárug Annamária – Coolman / Simonpuszta NLHE

3. Czékus Zoltán – Castro / Kisteleki Lovas Egyesület

26. vrsz. 80-85 cm felkészítőNyitott

1. Ifj. Szilágyi László – Sárípuszta Julianus / Hárskúti Lovas Klub

1. Unger Patrícia – M-Ippon of Sárípuszta / Bábolna SE Lovas Sz.

1. Szabó-Botka Dorina – Cristo's Celestina / Völgység Lovas Egyesület

REV felkészítő

1. Deák Anna Sára – Landolf / Berri SE

2. Mihály-Fábián Csilla – Lobello / Mistral LK

27. vrsz. 90 cm nyitott

1. Fülöp Fanni Zsófia – Gloria / Lovasakadémia SC

2. Lang István – Roven Gidran-42 / Canton Lovas Klub

3. Claessens Stella – Lakonda / Merengő Lovas SE

28. vrsz. 100 cm 5 éves lovak

1. Burucs Barna – Barny N / Lovasakadémia SC

2. Karádi Ármin – Candy Crush / Határőr Dózsa SE

3. Mráz Tamás – Favorite / Badacsonyi Lovas Sport Club

29. vrsz. 100 cm kezdő lovak

1. Papp Virág – Vagány / Berri SE

2. Bódai Hanna – Quintano / Gyenesdiási ISE

30. vrsz. 100 cm nyitott

1. Bierbaum Gyöngyi – Fortuna / Hóka Lovas Sportegyesület

2. Claessens Hanna – Ivica / Merengő Lovas SE

3. Fülöp Lilla – Mesemanó / NBHA Hungary Sportegyesület

31. vrsz. 110 cm 6 éves lovak

1. Varga Balázs – Sárípuszta Korfu / Sumi Equi-Sport Kft.

32. vrsz. 110 cm ifjúsági

1. Ferger Viktória Hanna – Viador / Kabakán Kft.

2. Kacsó Júlia Csenge – Contesi / Taszári Vital LSC

3. Kiss Léna Sára – Bizsu / Taszári Vital LSC

33. vrsz. 110 cm nyitott

1. Unterhuber Nóra – Logan / Pécsi Lovasklub Kft.

2. Tózsér Tibor – T. T. Paloma / Pécsi Lovasklub Kft.

3. Schneider Gábor – Doki / Pasaréti Honvéd Lovas SE

34. vrsz. 120 cm nyitott

1. Schneider Gábor – Doki / Pasaréti Honvéd Lovas SE

2. Blaski Lili – C'est la vie / Szárnyaló Lovas SE

3. Fazekas István – Cairo / Határőr Dózsa SE

35. vrsz. 125 cm nyitott

1. Fazekas István – Jennifer / Határőr Dózsa SE

2. Zárug Annamária – Candy / Simonpuszta NLHE

3. Nagy Júlia – Kincsem Royal Flush / Kalafarm SE

36. vrsz. 135 cm nyitott

1. Czékus Zoltán – Coffee / Kisteleki Lovas Egyesület

2. Zárug Annamária – Coolman / Simonpuszta NLHE

3. Varga Balázs – Justice / Sumi Equi-Sport Kft.

Díjugrató országos fedett pályás verseny, Budapest (Nemzeti Lovarda)

2019. december 13-15.

December 13., péntek:**1. vrsz. 90 cm nyitott**

1. Tömör-Tones Luca Zoé – Imhotep / Berri SE

2. Németh Fruzsina – Elineo / Gerje LSE

3. Kiss Szabolcs – Cassus / Taszári Vital LSC

2. vrsz. 100 cm nyitott

1. Klacsán Adrienn – Clarimo / Csömöri LTKE

2. Kulcsár Gerda – PM Obelisk / TwinSport SE

3. Szalontai Virág – Liftboy / Máta Ménes SE

3. vrsz. 100 cm 5 éves lovak

1. Kormos János – Alzuba / Mizsei Lovastanya SE

Magyar Lovassport Szövetség

2. Faluhelyi Ádám – Sáripuszta Lincoln / Fábianscsics Horses SE

2. Karasszon Dániel – Quartus L / Debreceni LA KH

2. Kádár Attila – Criss Cross P. H. / Pellet Hungary LSE

4. vrsz. 110 cm nyitott

1. Varga Ábel – Casallor / Varga Ménes GYLE

2. Tamás Csaba – Lucatoni / Danubia Lovasház

3. Karasszon Dániel – Surprise-R / Debreceni LA KH

5. vrsz. 110 cm 6 éves lovak

1. Técsy Attila – Nanga Parbat / Técsy SE

2. Lehotai Máté – Clarinda / Fábianscsics Horses SE

3. Varga Ábel – London / Varga Ménes GYLE

6. vrsz. 120 cm nyitott

1. Göttler Vilmos – Jégvirág / Állatorvostud Kar TLC

2. Burucs Borbála – Dante / Viktor-i Sportegyesület

3. Legenyei Pintér Sándor – Gulliver / Castilia Kft.

7. vrsz. 125 cm nyitott

1. Ifj. Tóth László – Ching / Toll 96 Kft. LSE

2. Técsy Attila – Ciarado / Técsy SE

3. Ifj. Tóth László – Identity / Toll 96 Kft. LSE

December 14., szombat:

8. vrsz. 100 cm nyitott

1. Kéki Tamara Lili – Repce / Tamina Egyesület

2. Füle Viktória – Blokad V-15 Sarlatán / Hevesi SE

3. Szilágyi Bendegúz – Csillag / Aranypatkó LE Bp.

9. vrsz. 100 m kezdő lovas

1. Volosinczky Vanda – Jubab van't Siamshof / Tiszavasvári SE Lovasliget Lovas Szako.

2. Koperniczky Lilla – Desdemona / Viktor-i Sportegyesület

3. Szász Abigél – Surprise-R / Hajdúsági Lovasklub SE

10. vrsz. 100 cm 5 éves lovak

1. Ifj. Tóth László – Best of the World / Toll 96 Kft. LSE

2. Karasszon Dániel – Quartus L / Debreceni LA KH

3. Solti Oresztész – Century / Krucsó Lovasklub

11. vrsz. 110 cm ifjúsági

1. Viasz Hanna – Caviar / Ajkai LHE

2. Szuhai Rodrigo – Casino Gold / Gyula Farm Miskolc LSC

3. Szuhai Rodrigo – Qualina / Gyula Farm Miskolc LSC

12. vrsz. 110 cm nyitott

1. Tamás Csaba – Lucatoni / Danubia Lovasház

2. Szuhai Rodrigo – Qualina / Gyula Farm Miskolc LSC

3. Varga Ábel – Casallor / Varga Ménes GYLE

13. vrsz. 110 cm amatőr

1. Orbán Bernadett – Melody Nash / Castilia Kft.

2. Dobozi Zsanett – Jacline / Equina LSE

3. Mikó-Vécsey Nóra – Serafina / Varga Ménes GYLE

14. vrsz. 110 cm 6 éves lovak

1. Técsy Attila – Nanga Parbat / Técsy SE

2. Lengyel Róbert – Carintia / Agropoint LKSE

3. Nagy Bálint – Calzero / Diva Sport Lovasklub

15. vrsz. 120 cm nyitott

1. Legenyei Pintér Sándor – Gulliver / Castilia Kft.

2. Göttler Vilmos – Jégvirág / Állatorvostud. Kar TLC

3. Debreczeni Éva – Sáripuszta Hadnagy / Viktor-i Sportegyesület

16. vrsz. 130 cm nyitott

1. Técsy Attila – Ciarado / Técsy SE

2. Burucs Borbála – Dante / Viktor-i Sportegyesület

3. Ifj. Tóth László – Identity / Toll 96 Kft. LSE

December 15., vasárnap:

17. vrsz. 100 cm nyitott

1. Varga Ábel – BZ William Fox-Pitt (póni) / Varga Ménes GYLE

2. Kovács Noémi – Calinka de Bognár / Kenesei Lovas Club

3. Markovich Lili – Zitania / Varga Ménes GYLE

18. vrsz. 100 cm kezdő lovas

1. Krajner Dóra – Chiara / Lacházi LKE

2. Szász Abigél – Surprise-R / Hajdúsági Lovasklub SE

3. Volosinczky Vanda – Sparta Bet / Tiszavasvári SE Lovasliget Lovas Szako.

19. vrsz. 100 cm 5 éves lovak

1. Faluhelyi Ádám – Sáripuszta Lincoln / Fábianscsics Horses SE

2. Varga Ábel – BZ William Fox-Pitt (póni) / Varga Ménes GYLE

3. Karasszon Dániel – Quartus L / Debreceni LA KH

20. vrsz. 110 cm nyitott

1. Markovics Lili – Zitania / Varga Ménes GYLE

2. Varga Ábel – Casallor / Varga Ménes GYLE

3. Szuhai Rodrigo – Qualina / Gyula Farm Miskolc LSC

21. vrsz. 110 cm amatőr

1. Vandlík Júlia – Carpediem / Krucsó Lovasklub

2. Dobozi Zsanett – Jacline / Equina LSE

3. Takács Lili – PM Callister II / Taszári Vital LSC

22. vrsz. 110 cm 6 éves lovak

1. Faluhelyi Ádám – London Eye / Fábianscsics Horses SE

2. Ifj. Tóth László – Cardiff / Toll 96 Kft LSE

3. Técsy Attila – Nanga Parbat / Técsy SE

23. vrsz. 115 cm ifjúsági

1. Szentpéteri Hanna – Frivol / Equirria Lovasklub

2. Volosinczky Vanda – Sparta Bet / Tiszavasvári SE Lovasliget Lovas Szako.

3. Szuhai Rodrigo – Qualina / Gyula Farm Miskolc LSC

24. vrsz. 120 cm nyitott

1. Kiss Anett Natália – Caro Freddo / Fábianscsics Horses SE

2. Faluhelyi Ádám – Eldor Blue / Fábianscsics Horses SE

3. Técsy Attila – Nadine / Técsy SE

25. vrsz. 130 cm nyitott

1. Faluhelyi Ádám – Cadet Blue PS / Fábianscsics Horses SE

2. Ifj. Tóth László – Identity / Toll 96 Kft. LSE

3. Ifj. Tóth László – Ching / Toll 96 Kft. LSE

DÍJUGRATÁS

Február 8–9. Országos és regionális verseny – Kaposvár

Február 8. Regionális verseny – Hortobágy

Február 14–16. Országos és regionális verseny – Kecskemét

Február 14–16. Országos verseny – Budapest

Február 20–23. CSI2*-W, CSI1* – Krakkó (POL)

Február 21–23. Kiemelt verseny – Kaposvár

Február 28. – március 1. Regionális verseny – Kecskemét

Február 29. – március 1. Mocorgó Program edzőtábor – Balatonvilágos

Március 6–8. Kiemelt verseny – Budapest

LOVASTORNA

Február 15–16. Válogatott hétvége – Budapest, Nemzeti Lovarda

Március 8. XXII. Műlovas verseny – Budapest

TÁVLOVAGLÁS

Március 7. Nemzetközi verseny – Barban (CRO)

DÍJLOVAGLÁS

Március 6–8. CDI1*/Y/J/Ch/P – Motesice (SVK)

Március 7–8. DBT – Weikersdorf (AUT)

Március 7–8. CDN-A – Kaposvár

FOGATHAJTÁS

Február 7–9. CAI-W döntő – Bordeaux (FRA)

Február 23. CAN-A, CAN-B, CAN-C fedett pályás verseny – Hortobágy

Március 8. CAN-A, CAN-B, CAN-C fedett pályás verseny – Szilvásvárad

MILITARY

Február 7–9. Talent edzőtábor – Pákozd

Február 21. Szakági közgyűlés – Budapest, Nemzeti Lovarda

Március 9–11. Talent edzőtábor és vizsga – Bábolna

BOGNÁRLÓ = MINŐSÉG

Holst., Old., KWPN, BWP, SE, stb.

drága – selejt helyett

garanciával, önköltségen

www.bognarmenes.hu

30/631-4883

Vigo, Kannan, Elvis, Mylord, stb. apától

Kiscsikótól – versenylóig

MINŐSÉG = BOGNÁRLÓ

ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ

Szebenyi Dániel

FELELŐS SZERKESZTŐ

Somogyvári Anett

SZERKESZTIK

Kovács Réka

Stróbl Dorottya

Sári Enikő

Horváth Roland

LAPTULAJDONOS

Magyar Lovassport Szövetség

ELNÖK

Lázár Vilmos

KIADÓ

Magyar Mezőgazdaság Kiadó Kft.

ügyvezető igazgatók

Sári Enikő, Hájos László

SZERKESZTŐSÉG

1141 Budapest, Mirtusz u. 2.

Telefon: 06-1/470-0411. Fax: 06-1/470-0410

Információ: Tömpe Anna

tompe.anna@magyarmezogazdasag.hu

Hirdetésfelvétel:

Dohány Árpád, +36-70-232-4231

dohany.arpad@magyarmezogazdasag.hu

ELŐFIZETÉS

A lap megrendelhető a Kiadó címén, a 06-1/273-2287-es számon és a szabo.ildiko@magyarmezogazdasag.hu e-mail címen.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Postacím: 1900 Budapest

Előfizetésben megrendelhető az ország bármely postáján, a hírlapot kézbesítőknél, a www.posta.hu webshopban (<https://eshop.posta.hu/storefront/>), e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu címen, telefonon a 06-1-767-8262 számon, levélben a MP Zrt. 1900 Budapest címen.

Külföldre és külföldön előfizethető a Magyar Posta Zrt.-nél: www.posta.hu webshop (<https://eshop.posta.hu/storefront/>), 1900 Budapest, 06-1-767-8262, hirlapelofizetes@posta.hu Belföldi előfizetési díj egy évre: 8340 Ft.

TERJESZTÉS

Terjeszti a Lapker Zrt.

A lap megvásárolható a Lapker Zrt. országos hálózatán keresztül.

NYOMDA

Pauker-Holding Kft.

1047 Budapest, Baross u. 11-15.

Nyomás: 2020. 1. 27.

ISSN: 1786-8955

A Kiadó adatkezelési szabályzata elérhető a www.magyarmezogazdasag.hu/adatvedelem oldalon.

© Copyright – Magyar Lovassport Szövetség
Tilos a lap bármely részének bármilyen formában vagy módon történő másolása, feldolgozása a Kiadó előzetes engedélye nélkül!

MAGYARMEZOGAZDASAG.HU az Agrárhíroportál

Onlineüzletág-vezető: Práger Ádám
Szerkesztők: Mizsei Károly, Szőnyi Judit

DÍJÁTADÓ GÁLA

& PARTY

A HANGULATRÓL A
MIDLIFE CRISIS
ZENEKAR
ÉS DJ SMASH
GONDOSKODIK

2020. FEBRUÁR 29.
19:00 ÓRA
MILLENNIUM HÁZ,
VÁROSLIGET
OLOF PALME SÉTÁNY

LÓVERSENY *minden* *évszakban!*

TAVASZI LÓVERSENY ÉS FOOD TRUCK SHOW
DERBY ÉS DIVAT FESZTIVÁL
NEMZETKÖZI LÓVERSENY ÉS FOOD TRUCK SHOW
ÜGETŐSZILVESZTER

2020. MÁJUS 8-10.
2020. JÚLIUS 3-5.
2020. SZEPTEMBER 4-6.
2020. DECEMBER 31.